

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۱/۱۱/۷

آزمون ۷ بهمن ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

تعداد سؤال کل دفترچه: ۱۱۰
تعداد سؤالی که باید پاسخ دهید: ۷۰
مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲) - اصلی	انتخابی	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲) - موازی		۲۰	۴۱	۶۰	
۵	علوم و فنون ادبی (۱)	انتخابی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۶	علوم و فنون ادبی (۲)		۱۰	۷۱	۸۰	
۷	جامعه‌شناسی (۳) - اصلی	انتخابی	۵	۸۱	۸۵	۵
۸	جامعه‌شناسی (۳) - موازی		۵	۸۶	۹۰	
۹	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۱۰	جامعه‌شناسی (۱)	انتخابی	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۱۱	جامعه‌شناسی (۲)		۵	۱۰۶	۱۱۰	

سؤالات موازی برای دروس دوازدهم

با توجه به کنکور دی ماه، شرایط امتحانات نیمسال اول و تغییر در برنامه برخی مدارس، ممکن است بعضی از دانش‌آموزان از برنامه راهبردی دروس دوازدهم در آزمون ۷ بهمن عقب مانده باشند و هنوز مباحث نیمسال دوم دوازدهم را در مدرسه شروع نکرده باشند. برای این دسته از دانش‌آموزان در درس‌های (علوم و فنون ادبی، جامعه‌شناسی، تاریخ و جغرافیا و فلسفه دوازدهم)، در کنار سؤالات اصلی، یک مجموعه سؤال موازی قرار داده‌ایم. برنامه سؤالات موازی، جمع‌بندی مباحث نیمسال اول دوازدهم است.

بنابراین در این آزمون، در هر یک از دروس دوازدهم دو انتخاب دارید:

یا باید مجموعه سؤالات اصلی (مباحث ابتدایی نیمسال دوم دوازدهم، مطابق برنامه راهبردی) را انتخاب کرده و پاسخ دهید یا اینکه سراغ مجموعه سؤالات موازی آن (جمع‌بندی مباحث نیمسال اول دوازدهم) بروید.

توجه: در درس‌های «ریاضی و آمار» و «عربی»، سؤالات موازی نداریم، زیرا ماهیت پوششی دارند و پیشروی چندانی در مباحث نیمسال دوم نداشته‌اند.

مدل سازی و دنباله
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

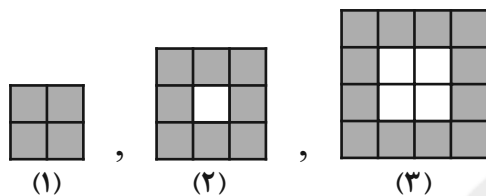
۱- دامنه تابع مدل کدام یک از گزینه‌های زیر، زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است؟

- (۱) مساحت دایره‌ای به شعاع R (۱)
(۲) سرعت لحظه‌ای یک دوندۀ دوی ماراتن (۲)
(۳) تعداد شرکت‌کنندگان کنکور سراسری در ده سال اخیر (۳)
(۴) دمای لحظه‌ای خانه (۴)

۲- مجموع ارقام سطر پنجم مثلث خیام کدام است؟

- (۱) ۸ (۱)
(۲) ۱۴ (۲)
(۳) ۱۶ (۳)
(۴) ۳۲ (۴)

۳- با توجه به الگوی زیر، در شکل چندم تعداد مربع‌های رنگی برابر ۲۵۶ است؟

(۱) ۱۶

(۲) ۶۴

(۳) ۱۲۸

(۴) ۳۲

۴- اگر $a_n = (-1)^{n+1}(n+3)$ و $b_n = 2n^2 - n$ باشند، حاصل $a_7 + b_7$ کدام است؟

- (۱) -۷ (۱)
(۲) ۲۲ (۲)
(۳) ۷ (۳)
(۴) ۸ (۴)

۵- جمله چندم دنباله $a_n = \frac{n+3}{2n-3}$ با جمله سوم دنباله $b_n = 2n - \frac{26}{5}$ برابر است؟

- (۱) ششم (۱)
(۲) هفتم (۲)
(۳) هشتم (۳)
(۴) نهم (۴)

۶- اگر $a_n = \begin{cases} 2n^2 + k & \text{زوج } n \\ 2n - k & \text{فرد } n \end{cases}$ و $a_7 = 4$ باشد، حاصل $a_8 + a_6$ کدام است؟

- (۱) ۷۶ (۱)
(۲) ۸۲ (۲)
(۳) ۸۴ (۳)
(۴) ۸۰ (۴)

۷- جمله پنجاهم دنباله $a_{n+1} = a_n + 2n + 1$ و $a_1 = 1$ کدام است؟

- (۱) ۲۴۷۵ (۱)
(۲) ۲۵۰۰ (۲)
(۳) ۲۵۵۵ (۳)
(۴) ۲۶۰۰ (۴)

۸- اگر $a_n = \begin{cases} a_n + n & \text{فرد } n \\ 2a_n + 2 & \text{زوج } n \end{cases}$ و $a_{n+1} = 17$ باشد، مقدار a_7 کدام است؟

- (۱) ۱ (۱)
(۲) ۲ (۲)
(۳) ۳ (۳)
(۴) صفر (۴)

۹- جمله ششم دنباله $a_n = 7n - 6$ با جمله چندم دنباله $b_{n+1} = b_n + n + 1$ و $b_1 = 1$ برابر است؟

- (۱) هفتم (۱)
(۲) هشتم (۲)
(۳) نهم (۳)
(۴) دهم (۴)

۱۰- اگر $10x + 9$ و $7x - 1$ به ترتیب از چپ به راست سه جمله متوالی دنباله فیبوناچی باشند، جمله بعد از این سه جمله کدام است؟

- (۱) ۸۹ (۱)
(۲) ۱۴۴ (۲)
(۳) ۵۵ (۳)
(۴) ۲۳۳ (۴)

محل انجام محاسبات

معادله درجه دوم

صفحه‌های ۹ تا ۳۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- ۵ سال دیگر مجموع سن حمید و سعید برابر ۳۰ سال خواهد شد. اگر سال گذشته سن حمید دو برابر سعید بوده باشد، سن فعلی سعید کدام است؟

۸ (۴)

۷ (۳)

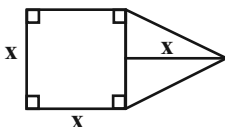
۶ (۲)

۱۳ (۱)

۱۲- مساحت شکل مقابل ۱۲ واحد مربع است. نصف قطر مربع کدام است؟

۱ (۱)

۲ (۲)

 $\sqrt{2}$ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴)

۱۳- یک دبیرستان شامل ۳ رشته ریاضی، تجربی و انسانی است و تعداد دانش‌آموزان انسانی از دو برابر تعداد دانش‌آموزان ریاضی، ۳ نفر کمتر و تعداد دانش‌آموزان انسانی از ثلث تعداد دانش‌آموزان تجربی، ۳۶ نفر بیشتر است. اگر این دبیرستان ۱۹۵ دانش‌آموز داشته باشد، تعداد دانش‌آموزان تجربی چند نفر بیشتر از تعداد دانش‌آموزان ریاضی است؟

۶۷ (۴)

۵۸ (۳)

۴۷ (۲)

۳۵ (۱)

۱۴- معادله $x^2 - 10x - m = 0$ دارای ریشه مضاعف است. تفاضل مجموع ریشه‌های معادله از حاصل ضرب ریشه‌های معادله کدام است؟

۲۵ (۴)

۱۵ (۳)

-۱۵ (۲)

-۲۵ (۱)

۱۵- در معادله درجه دوم $2x^2 + kx + 1 - k = 0$ ، اگر حاصل ضرب ریشه‌ها برابر ۵ باشد، آنگاه مجموع ریشه‌ها کدام است؟

 $-\frac{9}{2}$ (۴) $\frac{9}{2}$ (۳) $\frac{9}{4}$ (۲) $\frac{41}{2}$ (۱)

۱۶- مجموع معکوس‌های دو عدد فرد متوالی برابر $\frac{8}{15}$ است. حاصل ضرب آن دو عدد کدام است؟

۹۹ (۴)

۶۳ (۳)

۳۵ (۲)

۱۵ (۱)

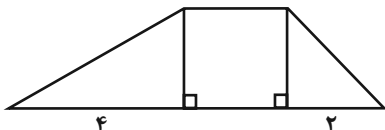
۱۷- در شکل زیر، مجموع مساحت مثلث کوچک‌تر و مربع، از دو برابر مساحت مثلث بزرگ‌تر ۱۰ واحد بیشتر است. مساحت کل شکل کدام است؟

۳۰ (۱)

۲۵ (۲)

۴۰ (۳)

۳۵ (۴)

۱۸- حاصل ضرب جواب‌های معادله $\frac{16x^2 - (3x - 5)^2}{x + 5} - \frac{3}{2x} = 1$ در صورتی که عبارت‌های گویا تعریف شده باشند، کدام است؟

 $-\frac{6}{7}$ (۴) $\frac{3}{14}$ (۳) $\frac{6}{7}$ (۲) $-\frac{3}{14}$ (۱)

۱۹- اگر $x = 2$ یک جواب معادله $\frac{x+k}{x+1} - \frac{k-2}{x-1} = \frac{x}{x^2-1}$ باشد، جواب دیگر معادله کدام است؟

-۳ (۴)

-۲ (۳)

۳ (۲)

۱ (۱)

۲۰- دو شیر A و B به استخری متصل‌اند. اگر شیر A به تنهایی باز باشد ۲ ساعت زودتر از حالتی که شیر B به تنهایی باز باشد استخر را پر می‌کند. وقتی دو شیر A و B با هم باز باشند استخر را در $\frac{2}{4}$ ساعت پر می‌کنند، شیر A به تنهایی استخر را در چند ساعت پر می‌کند؟

۵ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

در این بخش، از میان سؤالات اصلی و موازی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۲۱ تا ۴۰ «یا» به سؤال‌های ۴۱ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم

(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)

صفحه‌های ۶۸ تا ۸۲

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۲۱- کدام گزینه در مورد منظوم و منثور بودن آثار قیصر امین‌پور به ترتیب صحیح است؟

«تنفس صبح، بی‌بال‌پریدن، ظهر روز دهم، دستور زبان عشق»

(۱) منظوم، منظوم، منظوم، منثور

(۳) منثور، منثور، منظوم، منظوم

۲۲- چند مورد از آثار زیر متعلق به سید مهدی شجاعی است؟

«مهاجر کوچک - ظهور - سفر ششم - ضیافت - کشتی پهلو گرفته - دلاویزتر از سبز - ملاقات در شب آفتابی»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۳- کدام گزینه شامل مجلاتی است که سیمین دانشور با آن‌ها همکاری کرده است؟

(۱) نقش‌ونگار - کتاب ماه - کیهان - آرش

(۳) رشد جوان - صحیفه - کتاب ماه - کیهان

۲۴- با توجه به تاریخ ادبیات قرن هشتم، موارد کدام گزینه نادرست است؟

الف) «رساله دلگشا»، «اخلاق‌الاشراف» و «صد پند» از طنزهای منثور عبید زاکانی و «موش و گربه» بیان تمثیلی و طنزآمیز نابهنجاری‌های اجتماعی به نظم است.

ب) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل به مولوی و سعدی توجه داشت و دارای قصایدی در سبک خراسانی است.

ج) خواجه کرمانی از غزل‌سرایان برجسته قرن هفتم است که به پیروی از پنج گنج نظامی چند مثنوی سروده است.

د) تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای عباسی و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هجری قمری عمده‌ترین درون‌مایه‌های کتاب «تاریخ گزیده» از «حمدالله مستوفی» هستند.

ه) قلمرو بالندگی زبان فارسی در قرن هشتم از شبه‌قاره هند تا آسیای صغیر وسعت یافت، ضمن آنکه عراق عجم و مهم‌تر از آن شهرهای شیراز و اصفهان در حکم مراکز ادبی آن عصر بودند.

(۱) د - ج - ب (۲) ب - ج - ه (۳) الف - د - ب (۴) ج - ه - الف

۲۵- هر دو مورد کدام گزینه نادرست است؟

الف) مثنوی جمشید و خورشید اثر سلمان ساوجی است و به شیوه بوستان سعدی سروده شده است.

ب) مهم‌ترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

ج) کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم، از نخستین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است که نثر آن در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه است.

د) ابن‌یمین قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است.

ه) فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عاشقانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ه (۴) د - ه

۲۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) جمال زاده در داستان بیشتر از اینکه به محتوا توجه داشته باشد، به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر توجه دارد.
- (۲) بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن‌گرایی، به‌کارگیری ترکیبات زیبا، توصیف طبیعت و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث هستند.
- (۳) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت نویسنده «سگ ولگرد»، بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش»، صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» و ... گسترش یافت.
- (۴) زمینه‌های گرایش به رمان‌نویسی و نثر داستانی را به معنای نوین آن، عبدالرحیم طالبوف و زین‌العابدین مراغه‌ای با سفرنامه‌های خیالی خود ایجاد نمودند.

۲۷- کدام گزینه درباره نثر در دوره انقلاب اسلامی نادرست است؟

- (۱) ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در رمان‌ها و داستان‌های بلند جلوه‌گر شد.
- (۲) سال‌های پس از جنگ، دوران اوج شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود که تقریباً در سراسر دهه هفتاد تداوم یافت.
- (۳) بعد از جنگ تحمیلی، داستان‌نویسان مذهبی همچنان به ثبت خاطرات حماسه‌های دوران جنگ و عوالم معنوی و یا پاره‌ای مفاهیم نوظهور اجتماعی پرداختند.
- (۴) در دهه هفتاد و پس از آن گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی نیز رشد چشمگیری یافت و آثار قابل توجهی در این حوزه نگارش یافت.

۲۸- توضیحات نوشته شده درباره کدام شاعر نادرست است؟

- (۱) محمدحسین بهجت تبریزی: متخلص به شهریار بود و جز فارسی، به ترکی آذری هم شعر می‌سرود و از حافظ تأثیر گرفته بود.
- (۲) علی اسفندیاری: منظومه «افسانه» را سرود که به ادبیات نمایشی نزدیک است و ویژگی‌هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه و نگرش عاطفی به واقعیت‌های محسوس در آن مشهود است.
- (۳) مهدی اخوان ثالث: از موفق‌ترین رهروان نیماست که از مهم‌ترین آثار وی «از این اوستا»، «زمستان» و «آخر شاهنامه» را می‌توان نام برد.
- (۴) نیما یوشیج: وی شعر را به هنجار نثر نزدیک کرد و در این مسیر از واژگان روزمره در اشعار استفاده کرد، منظومه «ققنوس» وی بیانیه شعر نو است.

۲۹- در کدام گزینه به ترتیب نام اثر دیگر از پدیدآورندگان آثار زیر آمده است؟

«تلخ و شیرین، خواب ارغوانی، سفر ششم، شهری چون بهشت»

- (۱) سه‌تار، از این ستاره تا آن ستاره، آینه‌های ناگهان، سووشون
- (۲) یکی بود یکی نبود، دل‌ویزتر از سبز، دستور زبان عشق، سووشون
- (۳) راه‌آب‌نامه، برآشفتن گیسوی تاک، ملاقات در شب آفتابی، آتش خاموش
- (۴) دید و بازدید، شهری چون بهشت، ظهور، آتش خاموش

۳۰- توضیح کدام گزینه با توجه به وضع ادبی در دوره انقلاب و نویسندگان این دوره نادرست است؟

- (۱) حمید سبزواری از شاعرانی بود که پس از پیروزی انقلاب با تکیه بر پشتوانه ادبی و تلفیق آن با ارزش‌های نوین به عنوان جریانی کمال‌یافته شناخته می‌شوند.
- (۲) زبان شعر در عصر انقلاب تغییر می‌یابد؛ یعنی روح حماسی اشعار دوران مقاومت که با موجی از عرفان آمیخته شده، موجب تحول زبان و محتوای شعر می‌شود.
- (۳) در سال‌های آغازین انقلاب در میان شاخه جوان اقبال به شعر نیمایی پررنگ بود؛ البته بدون اینکه مثل قالب‌های سنتی عمومیت پیدا کند.
- (۴) هوشنگ ابتهاج و محمود دولت‌آبادی از جمله افرادی هستند که اگرچه با ادبیات انقلاب همراه نشدند، اما همزمان با آن به تولید آثار ادبی پرداختند.

۳۱- کدام بیت از ارکان چهار هجایی تشکیل شده است؟

- (۱) آری آری ماه را خورشید اگر نوری دهد
(۲) نخواهم چارطاق خیمه دهر
(۳) نه نه مشتاقان از صبح و ز شام آزادند
(۴) تا ز خودت نیست خبر در ته خاک است نظر
- باز خواهد خواست آنک شاه خورشید سخاست
وگر سازد طنابم طوق گردن
که دل از هرچه دو رنگی است شکیا بیند
یک مژه بر خویش گشا گنج ز ویرانه برآ

۳۲- پایه آوایی سوم کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) آهسته تا نبود خبر رندان شاهد باز را: (رِن دا نِ شا)
(۳) که در پرده باشی و بیرون نیایی: (شی وِ بی)
- (۲) هر که درمان می‌پذیرد یا نصیحت می‌نیوشد: (با نِ صی حَت)
(۴) سر جانان ندارد هر که او را خوف جان باشد: (کِ او را خُو)

۳۳- تعداد ارکان کدام بیت با سایرین متفاوت است؟

- (۱) جهان را سربه‌سر آینه می‌دان
(۲) اختیارم نیست چون گرداب در سرگشتگی
(۳) مغنی از آن پرده نقشی بیار
(۴) مده به خود رضای آن که بد کنی به‌جای آن
- به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان
نبض موجم، در تپیدن بی‌قرار افتاده‌ام
ببین تا چه گفت از درون پرده‌دار
که با تو داشت رای آن که نگذرد ز رای تو

۳۴- تعداد تشبیه به‌کار رفته در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) در انتظار آن گل فریاد کن چو بلبل
(۲) تا رخ و زلف و خط یار مرا در نظر است
(۳) چو رخسار تو از نوشیدن می لاله‌گون گردد
(۴) قدش چو سرو و رخس چون ستاره سحر است
- آشفته زلف سنبل از اشک لاله‌گون کن
التفاتی به گل و سنبل و ریحان نکنم
درون من صراحی‌وار تالب غرق خون گردد
خطش به گرد ستاره است چون بنفشه تر

۳۵- کدام بیت فاقد تشبیه است؟

- (۱) از شعله آه تو فلک سوخت فروغی
(۲) صاحب‌نظری را که به چشم تو فتد چشم
(۳) خمیازه گشاید دهن زخم دلم باز
(۴) بگذار که بیند قد و روی تو فروغی
- آتش به سراپرده آمال تو افتد
حاشا که به دنبال غزال ختن افتد
چون دیده بدان غمزه ناوک‌فکن افتد
تا از نظرش جلوه سرو و سمن افتد

۳۶- نوع تشبیه در کدام ابیات مشترک است؟

- (الف) هر سر که به سودای خط و خال تو افتد
 (ب) ای مرغ دل ار باخبر از لذت دامی
 (ج) ای کاش پی قتل من آن سیم تن افتد
 (د) بر پای شود روز جزا محشر دیگر
- (۱) الف - د   (۲) ب - ج

- چون سایه همه عمر به دنبال تو افتد
 می کوش به حدی که پر و بال تو افتد
 شاید که نگاهش گه کشتن به من افتد
 چون چشم ملائک به شهیدان تو افتد

(۳) الف - ب   (۴) ب - د

۳۷- در کدام بیت وجه شبه محذوف است؟

- (۱) گردد می لعلی عرق از سرخی رویت
 (۲) با زمین گیری سپهر گرم رفتاریم ما
 (۳) بنفشه زلف من آن سروقد سیم اندام
 (۴) تیر مژگان تو از جوشن جان می گذرد

- از عکس تو در آینه زنگار شود سرخ
 هم چو مرکز پای برجاییم و سیاریم ما
 بر من آمد وقت سپیده دم به سلام
 بر دل من مزن ای جان که تویی در دل من

۳۸- مفاهیم «تحمل سختی های راه عشق، عدم درک احوال عاشق، تأثیر رازونیا ز شبانه، جان فشانی عاشق» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) در حریم وصل دارد ناله از شب تا سحر
 (ب) خود را شب و روز همچو پروانه ز شوق
 (ج) چون به میدان تو پیکان بلا گشت روان
 (د) و چراغ وصل می خواهی که افروزی چو شمع

- کس نمی داند چه باشد مدعای عندلیب؟
 بر شمع همی زنییم تا جان بدهیم
 جان سپر سازد مردانه و پنهان نشود
 آه گرم و گریه شام و سحر می بایدت

(۱) ج - د - الف - ب   (۲) الف - د - ب - ج   (۳) ج - الف - د - ب   (۴) الف - ج - د - ب

۳۹- بیت زیر با همه ابیات قرابت دارد؛ به جز:

- «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
 (۱) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد
 (۲) تا عشق داشت گوشه چشمی به من جهان
 (۳) چو زر عزیز وجود است نظم من آری
 (۴) از کیمیای مهر تو زر گشت روی من

- تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی»
 بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی
 گرد مرا به قیمت اکسیر می گرفت
 قبول دولتیان کیمیای این مس شد
 آری به یمن لطف شما خاک زر شود

۴۰- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

- «داغ عطر یاس زهرا زیر ماه
 (۱) گر نمی شد خلقت نور علی در روزگار
 (۲) روی فلک سیه شود کز چه به تیرگی کشید
 (۳) روز و شب جز گریه و آه و فغان کاری نداشت
 (۴) تا نبیند اشک او را، تا سحر هر شب علی

- می چکانید اشک حیدر را به چاه»
 همسری پیدا نمی شد از برای فاطمه
 چشم و چراغ فاطمه، نور دو چشم مرتضی
 رفت از دنیا چو باب تاج دار فاطمه
 یا حدیث دل به چه گفت از غریبی یا گریست

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

اگر به سؤال‌های ۲۱ تا ۴۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۴۱ تا ۶۰ پاسخ دهید.

علوم و فنون ادبی (۳):
مباحث نیمسال اول
علوم و فنون ادبی (۲):
فصل یکم
(درس‌های ۱ تا ۳)
+ کارگاه تحلیل فصل اول
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۴۱- شاعران کدام گزینه، به ترتیب، به تقلید از گذشتگان در دوره بازگشت به قصیده‌سرایی و غزل‌سرایی پرداختند؟

- (۱) صبا کاشانی، سروش اصفهانی
(۲) صبا کاشانی، نشاط اصفهانی
(۳) نشاط اصفهانی، صبا کاشانی
(۴) نشاط اصفهانی، قآنی شیرازی

۴۲- از نگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- (الف) در سال‌های انقلاب مشروطه در نثر فارسی دگرگونی‌هایی به وجود می‌آید که نثر را به سمت دشواری و پیچیدگی سوق می‌دهد.
(ب) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخ مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت.
(ج) دهخدا در استانبول روزنامه «صور اسرافیل» را منتشر کرد و مجموعه‌مقالاتی با عنوان «چرند و پرند» در آن نوشت.
(د) در سال‌های اول مشروطه، بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به مجله «بهار» که توسط پدر پروین اعتصامی منتشر شد، اشاره کرد.
(ه) قائم‌مقام فراهانی علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی در ادبیات نیز مؤثر بود. قبل از وی سبک نویسندگان پارسی با تکلف و تصنع همراه بود.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۳- همه موارد در رابطه با تاریخ ادبیات دوره بازگشت و بیداری «کاملاً» صحیح است؛ به جز:

- (۱) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند و بازار مدح، کاملاً از رونق افتاد.
(۲) هدف انجمنی که ریاست آن برعهده فتحعلی‌شاه بود، رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره‌های قبل بود و بدین ترتیب، موجب پیدایش سبک بازگشت شد.
(۳) توجه مردم به واقعیت‌ها و امکانات فنی دنیای جدید از عوامل بیداری جامعه بود و امیرکبیر و عباس‌میرزا از کسانی بودند که در بیداری مردم نقش داشتند.
(۴) در دوره بیداری، صور خیال و جنبه‌های شاعرانه اهمیت کم‌تری نسبت به محتوای شعر داشتند و شعر دوباره میان مردم آمد و صدای فریاد آن‌ها شد.

۴۴- با توجه به تاریخ ادبیات قرن هشتم، موارد کدام گزینه نادرست است؟

- (الف) «رساله دلگشا»، «اخلاق‌الاشراف» و «صد پند» از طنزهای منثور عبید زاکانی و «موش و گربه» بیان تمثیلی و طنزآمیز نابهنجاری‌های اجتماعی به نظم است.
(ب) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل به مولوی و سعدی توجه داشت و دارای قصایدی در سبک خراسانی است.
(ج) خواجوی کرمانی از غزل‌سرایان برجسته قرن هفتم است که به پیروی از پنج گنج نظامی چند مثنوی سروده است.
(د) تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای عباسی و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هجری قمری عمده‌ترین درون‌مایه‌های کتاب «تاریخ گزیده» از «حمدالله مستوفی» هستند.

(ه) قلمرو بالندگی زبان فارسی در قرن هشتم از شبه‌قاره هند تا آسیای صغیر وسعت یافت، ضمن آنکه عراق عجم و مهم‌تر از آن شهرهای شیراز و اصفهان در حکم مراکز ادبی آن عصر بودند.

- (۱) د - ج - ب (۲) ب - ج - ه (۳) الف - د - ب (۴) ج - ه - الف

۴۵- هر دو مورد کدام گزینه نادرست است؟

- (الف) مثنوی جمشید و خورشید اثر سلمان ساوجی است و به شیوه بوستان سعدی سروده شده است.
(ب) مهم‌ترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
(ج) کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم، از نخستین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است که نثر آن در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه است.
(د) ابن‌یمین قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است.

(ه) فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عاشقانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ه (۴) د - ه

۴۶- کدام بیت از ارکان چهار هجایی تشکیل شده است؟

- (۱) آری آری ماه را خورشید اگر نوری دهد
 (۲) نخواهم چارطاق خیمه دهر
 (۳) نه نه مشتاقان از صبح و ز شام آزادند
 (۴) تا ز خودت نیست خبر در ته خاک است نظر
- باز خواهد خواست آنک شاه خورشید سخاست
 وگر سازد طنابم طوق گردن
 که دل از هرچه دو رنگی است شکیا بینند
 یک مژه بر خویش گشا گنج ز ویرانه برآ

۴۷- پایه آوایی سوم کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) آهسته تا نبود خبر رندان شاهد باز را: (رِن دا نِ شا)
 (۲) هر که درمان می‌پذیرد یا نصیحت می‌نیوشد: (با نَ صی حَت)
 (۳) که در پرده باشی و بیرون نیایی: (شی و بی)
 (۴) سر جانان ندارد هر که او را خوف جان باشد: (کِ او را خُو)

۴۸- تعداد ارکان کدام بیت با سایرین متفاوت است؟

- (۱) جهان را سربه‌سر آینه می‌دان
 (۲) اختیارم نیست چون گرداب در سرگستگی
 (۳) مغنی از آن پرده نقشی بیار
 (۴) مده به خود رضای آن که بد کنی به‌جای آن
- به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان
 نبض موجم، در تپیدن بی‌قرار افتاده‌ام
 ببین تا چه گفت از درون پرده‌دار
 که با تو داشت رای آن که نگذرد ز رای تو

۴۹- کدام رکن عروضی میان دو بیت زیر یکسان است؟

- «جز درد عشق نیست مرا آرزو، مباد
 «آن‌چه تو کردی بتا نه شرط وفا بود»
- آن روز را که کم شود این آرزوی من»
 غایت بیداد بود و عین جفا بود»

- (۱) فاعلات (۲) مستفعل (۳) مفعول (۴) مفاعیل

۵۰- کدام گزینه درباره بیت «ای پادشاه حسن خدا را بسوختیم / آخر سؤال کن که گدا را چه حاجت است» نادرست است؟

- (۱) هم صامت «ی» در آن دیده می‌شود و هم مصوت «ی».
 (۲) هم وزن مصراع «پیرانه سر مکن هنری ننگ و نام را» است.
 (۳) قابلیت دو گونه دسته‌بندی هجایی را دارد.
 (۴) با لحاظ اختیارات شاعری تعداد هجاهای کشیده دو مصراع برابرند.

۵۱- وزن بیت زیر کدام است؟

«نخوانده بوی گل آید اگر به خلوت من   ز نازکی به دلم بار می شود چه کنم»

(۱) فعلاتن مفاعیل فعلن

(۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

(۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(۴) مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعلن

۵۲- وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟

(۱) ای چشم و چراغ اهل بینش (مفعول مفاعیل فعولن)

(۲) نشد ز نسخه دل نقطه ای مرا معلوم (مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعلن)

(۳) گوهر عمرم شکسته شد ز فراق (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)

(۴) ما مرکب از این رخنه جهان دیدیم و گذشتیم (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

۵۳- کدام بیت در وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده است؟

(۱) برکن ز خواب غفلت پورا سر   واندر جهان به چشم خرد بنگر

(۲) با ناز و بی نیاز به بیداری و به خواب   بر تن حریر بودت و در گوش بانگ زیر

(۳) قصر تو زین سخن همی خندد   بر تو ای فتنه بر سرای غرور

(۴) کار خرد چیز نیست جز همه تدبیر   کار سخن نیز نیست جز همه گفتار

۵۴- وزن کدام بیت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است؟

(۱) جام می گیرم و از اهل ریا دور شوم   یعنی از اهل جهان پاک دلی بگزینم

(۲) باغ بهشت و سایه طوبی و قصر و حور   با خاک کوی دوست برابر نمی کنم

(۳) آن که به پرسش آمد و فاتحه خواند و می رود   گو نفسی که روح را می کنم از پیش روان

(۴) من به گوش خود از دهانش دوش   سخنانی شنیده ام که مپرس

۵۵- تعداد تشبیه به کار رفته در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) در انتظار آن گل فریاد کن چو بلبل

(۲) تا رخ و زلف و خط یار مرا در نظر است

(۳) چو رخسار تو از نوشیدن می لاله گون گردد

(۴) قدش چو سرو و رخش چون ستاره سحر است

آشفته زلف سنبل از اشک لاله گون کن

التفاتت به گل و سنبل و ریحان نکنم

درون من صراحی وار تا لب غرق خون گردد

خطش به گرد ستاره است چون بنفشه تر

۵۶- کدام بیت فاقد تشبیه است؟

- (۱) از شعله آه تو فلک سوخت فروغی
 (۲) صاحب نظری را که به چشم تو فتد چشم
 (۳) خمیازه گشاید دهن زخم دلم باز
 (۴) بگذار که بیند قد و روی تو فروغی

۵۷- نوع تشبیه در کدام ابیات مشترک است؟

- (الف) هر سر که به سودای خط و خال تو افتد
 (ب) ای مرغ دل ار باخبر از لذت دامی
 (ج) ای کاش پی قتل من آن سیم تن افتد
 (د) بر پای شود روز جزا محشر دیگر
- (۱) الف - د   (۲) ب - ج   (۳) الف - ب   (۴) ب - د

۵۸- در کدام بیت وجه شبه محذوف است؟

- (۱) گردد می لعلی عرق از سرخی رویت
 (۲) با زمین گیری سپهر گرم رفتاریم ما
 (۳) بنفشه زلف من آن سروقد سیم اندام
 (۴) تیر مژگان تو از جوشن جان می گذرد

۵۹- بیت زیر با همه ابیات قرابت دارد؛ به جز:

- «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
 تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی»
- (۱) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد
 (۲) تا عشق داشت گوشه چشمی به من جهان
 (۳) چو زر عزیز وجود است نظم من آری
 (۴) از کیمیای مهر تو زر گشت روی من

۶۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ز گل دعای تو گویند بلبلان همه شب
 (۲) اقرار می کند دو جهان بر یگانگیش
 (۳) پرستار امرش همه چیز و کس
 (۴) گرفتشان ز عذار یگانگی پرده
- ز سرو فاخته آمین کند به وقت سحر
 یکتا و پشت عالمیان بر درش دوتا
 بنی آدم و مرغ و مور و مگس
 که تا به وحدتشان ماسوی کنند اقرار

علوم و فنون ادبی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات علوم و فنون ادبی (۱) و علوم و فنون ادبی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۶۱ تا ۷۰ «یا» به سؤالات ۷۱ تا ۸۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

۶۱- از منظر سبک‌شناختی، کدام متن به دوران جدیدتری تعلق دارد؟

- (۱) هر یکی را زطلی حلوا پیش همی‌نهاد و کرباس‌های گازرُشست بی‌آوردی و این سفره در مسجد جامع بنهادی تا آن کسان که ما را غیبت می‌کنند، ببینند کی حق مَر عزیزان درگاه عزت را از پرده غیب چه می‌خوراند؟
- (۲) روباه نزدیک خر بشد و با او گفت‌وشنید گشاده گردانید و بگفت موجب چیست که تو را نزار می‌بینم؟ خر پاسخ چنین گفت این گازر نمی‌یارست مرا تیمار داشت.
- (۳) و من، بنده، از فرط اخلاص و وفور وفا می‌ترسم که شاه را ازین فرزند همان پیش آید که گازر را آمد و آدمی را هیچ چیز از اجزا و اعضا و جوارح عزیزتر نیست و با این همه چون در جزوی بیماری مفسد و مُهلک عارض شود، به درمان باید مشغول بود.
- (۴) روزگاری بشد و قبولی عظیم پیش آمد، گازر سخن نیکو گفتمی در معاملت و ترک دنیا و آن سخن مر او را اثری در دل پدید آمد؛ خواجه بوعبدالله او را از شهر گسیل کرد؛ گفت ببايد رفت.

۶۲- با توجه به مبانی تحلیل متن، نکات زبانی در بیت کدام گزینه دارای شباهت کمتری به سایر ابیات است؟

- (۱) از جود دست تو عجب آید مرا همی تا بر عنان چگونه کنی دست استوار
- (۲) همچنان کز نفس او گیتی مر او را حاسد است همچنان کز عدل او گیتی مر او را چاکر است
- (۳) کجا جوی خون بینی ای دلربای رخسان مرا اندر آن جوی جوی
- (۴) گر مرا صد سال باشد عمر و گویم شکر او هم نگویم شکر کردارش یکی از صد هزار

۶۳- در کدام بیت هر دو آرایه واژه‌آرایی و استعاره مشهود است؟

- (۱) سرو گفتم که به بالای تو ماند روزی زهره‌ام نیست کزین شرم به بالا نگرم
- (۲) ای عمر عاریت، مکن از پیش من کنار تا در کنار خویش چو جانت بی‌روم
- (۳) غزالسی در کمند آورده بختم که چین زلف او آشوب چین است
- (۴) ز ذوق خنده لعل لبش چه گل چیند دلی که تا به ابد شد خراب خنده گل

۶۴- آرایه‌های «تشبیه، استعاره، تلمیح و واج‌آرایی» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

- (الف) خیال دانه خال مهی اسیرم ساخت که صید مرغ دل از جعد دام‌گستر کرد
- (ب) به دشواری زلیخا داد از کف دامن یوسف به آسانی من از کف چون دهم دامان فرصت را؟
- (ج) دوش از رخس نسیمی بگذشت سوی گلشن گل از فراز گلبن برقع‌دریده برخاست
- (د) تشنه لب کشت مرا شاهد شیرین‌کاری که لبش مشک ز سرچشمه حیوان دارد

- (۱) ب - ج - الف - د (۲) ج - د - الف - ب (۳) ب - د - الف - ج (۴) ج - ب - د - الف

۶۵- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«لب بر لب لعلش سخنی می‌گفتم زان است که در سخن درافشان شده‌ام»

- (۱) ایهام - جناس - استعاره (۲) مجاز - حسن تعلیل - تشبیه (۳) ایهام تناسب - استعاره - تکرار (۴) تکرار - کنایه - تشبیه

۶۶- شاعر در همه ابیات محتوایی غم‌انگیز را در قالب وزنی دوری و ضربی جای داده است؛ به جز ...

(۱) بی تو چو شمع کرده‌ام گریه و خنده کار خود	خنده به روز دل کنم گریه به روزگار خود
(۲) یک دمم از نظر نشد طره و چهره بتان	صرف به این و آن کنم لیل خود و نهار خود
(۳) عمر دراز صرف شد بر سر زلف مهوشان	کردم از این خیال کج تیره روزگار خود
(۴) بی تو به هیچ صحبتی نیست سکون دل مرا	هم تو بگو که چون کنم با دل بی قرار خود

۶۷- در کدام بیت آهنگ و وزن بیت بیانگر حس شادی است؟

(۱) خوشا حالم تن آتش بستر آتش	سپندی کو که افشانم بر آتش؟
(۲) بی تو حرام است به خلوت نشست	حیف بود در به چنین روی بست
(۳) رو یار خویش باش و مجو یاری از کسی	کاندر دیار خویش بدیدیم یار نیست
(۴) زره جامه‌شان روز و شب جای زین	زمین پشت اسپ آسمان گرد کین

۶۸- کدام بیت وزن و محتوای هماهنگی دارد؟

(۱) آه دریغ و آب چشم ار چه موافق من‌اند	آتش عشق آن چنان نیست که وانشانمش
(۲) چنان مست دیدار و حیران عشق	که دنیا و دینم فراموش بود
(۳) آب حیات من است خاک سر کوی دوست	گر دو جهان خرمی است ما و غم روی دوست
(۴) دردیست درد عشق که هیچش طیب نیست	گر دردمند عشق بنالد غریب نیست

۶۹- بیت کدام گزینه با متن زیر قرابت معنایی ندارد؟

«ای فرزندا دخل آب روان است و عیش آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.»

(۱) بر احوال آن کس ببايد گریست	که دخلش بود نوزده خرج بیست
(۲) چو بند جسم نگشتی گشاد جان دیدی	که هرکه تخم نکو کشت دخل بد ندرود
(۳) تا نداند دخل و خرجش چند بود	هیچ بازرگان نخواهد برد سود
(۴) خرج بی دخل خدایی است ز دنیا مطلب	هرکه را هست زهی بخت ندانم که که راست

۷۰- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

(۱) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی	حاصل از حیات ای جان یک دم است تا دانی
(۲) بی‌عوض دانی چه باشد در جهان؟	عمر باشد عمر قدر آن بدان
(۳) بی‌تا برآریم دستی ز دل	که نتوان برآورد فردا ز گل
(۴) سکندر که بر عالمی حکم داشت	در آن دم که می‌رفت عالم گذاشت

علوم و فنون ادبی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ پاسخ دهید.

فصل یکم
(درس‌های ۱ تا ۳)
+ کارگاه تحلیل فصل اول
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۷۱- در رابطه با اتفاقات ادبی قرن هفتم، همه موارد «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) کانون‌های ادبی و فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شدند و در حوزه‌های همدان، فارس، ری و اطراف آن‌ها، آثار ارزشمندی پدید آمد که زمینه‌های تغییر سبک را فراهم کرد.
- (۲) بعد از حمله مغول، دوست‌داران فرهنگ و اخلاق مایوس شدند و برای تسکین خود به ادبیاتی روی آوردند که بر عواطف انسانی، ترویج روحیه آسان‌گیری و آزادگی تکیه داشت.
- (۳) نثر به دو جریان گرایش داشت که یکی از آن‌ها، پیچیده‌نویسی عمدتاً با محتوای تاریخ حاکمان وقت مثل کتاب تاریخ وصاف و دیگری، ساده‌نویسی مثل کتاب مرصادالعباد بود.
- (۴) شاعران از مدح دوری کردند که در نتیجه آن قالب قصیده که برای مدح فرمانروایان استفاده می‌شد، کاملاً از میان رفت و قالب غزل که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت.

۷۲- کدامیک از آثار جامی به ترتیب به تقلید از عطار و نظامی نوشته شده‌اند؟

- (۱) تذکرةالاولیا - جمشید و خورشید
- (۲) نفحات الانس - تحفة الاحرار
- (۳) بهارستان - تحفة الاحرار
- (۴) تذکرةالاولیا - نفحات الانس

۷۳- تعداد تشبیه در کدام بیت کمتر است؟

- (۱) مرغ دل در قفس سینۀ من می‌نالد
- (۲) چو آفتاب به شمشیر شعله برخیزد
- (۳) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر
- (۴) شکر به جای سخن سر زد از نی قلمم

۷۴- در کدام بیت تشبیه وجود دارد؟

- (۱) لعل جان‌بخش تو خود دل‌های مسکینان به لطف
- (۲) من اختیار نکردم پس از تو یار دگر
- (۳) تو مردم بین که چون بی‌رای و هوشند
- (۴) ز بیش و کم، زن دانا نکرد روی ترش

۷۵- در همه ابیات، ادات تشبیه به چشم می‌خورد؛ به جز ...

- (۱) بر طرف رود چون بوزد باد بر درخت
- (۲) به کرم پیله می‌ماند دل من
- (۳) هرگز کسی نداد بدین‌سان نشان برف
- (۴) تو گفتمی تنش کوه آهن‌کش است

۷۶- نوع تشبیه در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) معانی‌اش همه یاقوت بود و زر، یعنی
 (۲) صبح برآمد ز کوه چون مه نخشب ز چاه
 (۳) در دبستان روزگار مـرا
 (۴) کعبه دیرینه‌عروسی است عجب نی که بر او
- مفرح از زر و یاقوت به برد سودا
 ماه برآمد به صبح چون دم ماهی ز آب
 روز و شب لوح آرزو به بر است
 زلف پیرانه و خال رخ برنا بینند

۷۷- تقطیع کدام مصراع نادرست درج شده است؟

- (۱) که از رنج پیری تن آگه نبود: (کِ عَز رن جِ پی ری تِ نا گَ نَ بود)
 (۲) هزار آوای بزم بود خواهد: (و ز ا را و ای بَز مَت بو د خا هَد)
 (۳) خاقان اکبر کز شرف هستش سلاطین در کنف: (خا قانِ اک بَر کز شرف هَس تَش سَن لا طین دَر کَ نَف)
 (۴) صبحدم چون کله بندد آه دودآسای من: (صُبح دم چُن کِل لِ بِن دد آه دودا سَای مَن)

۷۸- کدام دو بیت از نظر تعداد پایه‌های آوایی با هم برابر نیستند؟

- (الف) زلف چون پرچین کند خواری نماید مشک را
 (ب) که چون من خسی را ز چون تو کسی
 (ج) نگارینا دلم بردی خدایم بر تو داور باد
 (د) گه چو شیر تند برگلگون شوی
 (ه) طمع بند و دفتر ز حکمت بشوی
- غمزه چون بر هم زند قیمت فزاید نیل را
 چنین زینت و ترتبت و کبریاست
 به دست هجر بسپردی خدایم بر تو داور باد
 گه چو فرهادی جگر پرخون شوی
 طمع بگسل و هرچه خواهی بگویی
- (۱) الف - ه
 (۲) د - ب
 (۳) ب - الف
 (۴) ج - ه

۷۹- نظم هجایی ارکان بیت زیر، همانند رکن آخر کدام بیت است؟

- «چو دیدی که هستی بقایی ندارد
 (۱) حاصل ابر غم از چشم‌هایم می‌چکد
 (۲) ای خیال رخ آن یار جدامانده درین دل
 (۳) دم صبح از جگر آرند و نم ژاله ز چشم
 (۴) مهش در چشم نیکان ریخته تاب
- ز هستی چه لافی در این لابقایی؟
 و آن کویر صورتم دریا شد و بی‌انتهای
 او چو مهمان نرسد، خانه به صورت چه نگاری؟
 تا دل زنگ‌پذیر آینه‌سیما بینند
 فگنده چشم بد را پرده خواب

۸۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی بیشتری دارد؟

- «مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم
 (۱) برکشیده تیغ عشق و عاشقان خویش را
 (۲) تا شدم مرآت عشق و عشق بر من جلوه کرد
 (۳) در گلستان محبت داغ «هلی» همچو گل
 (۴) ز آسمان بگذرم ار بر منت افتد نظری
- دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
 بر سر کوی محبت بی حساب انداخته
 من شدم حیران او و عالمی حیران من
 از ازل بر رشته عشق است، باد آورد نیست
 ذره تا مهر نبیند به ثریا نرسد

جامعه‌شناسی (۳)

در این بخش، از میان سوالات اصلی و موازی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۸۱ تا ۸۵ «یا» به سوال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس ششم: قدرت اجتماعی
(تا پایان تغییرات قدرت در گذر زمان)
صفحه‌های ۵۴ تا ۶۴

۸۱- هر عبارت، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟

- در اندیشه و عمل، جهان مدرن مستقلاً دارای اهمیت شده است.
- ریشه بسیاری از ظلم‌ها و شرارت‌ها در جهان مدرن قلمداد شد و نخستین جنبش اجتماعی در برابر آن شکل گرفت.
- مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد.
- پیش‌نیازهای انسان برای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی

- (۱) زور - دانش - سیاست - قدرت، ثروت و دانش
(۲) قدرت - ثروت - عمل سیاسی - قدرت، دانش و اخلاق
(۳) قدرت - ثروت - سیاست - قدرت، ثروت و دانش
(۴) سیاست - ثروت - قدرت - ارزش‌های واسطه‌ای

۸۲- کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

د	الف	دانش	قدرت و ثروت
امروزه به قانون کاهش یافته است.	در جوامع پیچیده‌تر ضروری‌تر می‌شود.	ج	ب

- ارزیابی‌های اخلاقی و نگاه‌های واسطه‌ای به آن‌ها، دست و پاگیر بوده و مانع توسعه و پیشرفت آن‌ها شده است.

- تدبیر و تنظیم امور

- سیاست

- خوش‌بینی به آن دچار تردید شد و دیگر راهنمای انسان به سوی سعادت نبود.

- (۱) الف - د - ب - ج
(۲) ب - د - الف - ج
(۳) ب - الف - ج - د
(۴) ج - ب - الف - د

۸۳- کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- کدام نوع از گروه‌های اجتماعی، سیاسی به‌شمار می‌روند؟

- رواج سیاست‌نامه‌نویسی‌ها شاهد کدام واقعیت‌اند؟

- عمل جمعی بیشتر پیامد چیست؟

- (۱) برای تحقق اهداف جمعی تلاش می‌کنند. - سیاست و قدرت را با غایت و هدف سعادت و فضیلت داوری می‌کردند. - دانش بیشتر
(۲) با قدرت سر و کار دارند. - سیاستمداران و قدرتمندان حداقل در ظاهر قدرت را وسیله‌ای برای تحقق فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌کردند. - قدرت بیشتر
(۳) مستقیماً در تنظیم اهداف جامعه مشارکت دارند. - تلقی عمده فرهنگ‌ها و جوامع بشری از سیاست و قدرت، تدبیر امور و اداره کردن جامعه بوده است. - زور بیشتر

(۴) با قدرت سر و کار دارند. - همه حاکمان و قدرتمندان در عمل پایبند به تحقق اهداف و فضیلت‌های بشر بوده‌اند. - قدرت بیشتر

۸۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب پیامد چیست؟

- شکل‌گیری قدرت اجتماعی

- تبعیت پیروی‌کننده از اراده و خواست دیگران در قدرت اقتاعی

- مذموم و ناپسند بودن اعمال خشونت و تنبیه دیگران در ذهنیت مردم جامعه

(۱) به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران در جهت اهداف خود - حق بودن و هنجار پنداشتن یک امر - انحصار قدرت تنبیهی در دست دولت‌ها

(۲) توانایی انسان در انجام کاری با آگاهی و اراده خود - دریافت پاداش - افزایش استفاده از ابزارهای اقتاعی در برابر ابزارهای تنبیهی

(۳) رفع نیازهای خود از طریق کنش دیگران - دریافت پاداش - انحصار و تمرکز قدرت تنبیهی در دست دولت‌ها

(۴) تأثیرگذاری بر اراده دیگران برای رسیدن به اهداف خود - عدم محاسبه سود و زیان خود - افزایش استفاده از ابزارهای اقتاعی در برابر ابزارهای تنبیهی

۸۵- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با قدرت اقتاعی، نادرست و در رابطه با قدرت تشویقی، درست است؟

(۱) در مواردی پیروی‌کننده متوجه تبعیت و پیروی خود نمی‌شود و به عبارتی برای پیروی، محاسبه سود و زیان خود را نمی‌کند. - ابزارهای آن شامل ترغیب، تبلیغ و آموزش است.

(۲) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد و تبعیت و پیروی نشانه کار درست است. - با تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت، اعمال می‌شود.

(۳) عمدتاً از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود. - امروزه از آن به نسبت قدرت اقتاعی کمتر استفاده می‌شود.

(۴) در مواردی از طریق درست و شایسته و در مواردی از مسیر نادرست و ناشایست شکل می‌گیرد. - ثروت، درآمد، پاداش مالی از ابزارهای تشویقی است.

مباحث نیم سال اول

اگر به سؤال‌های ۸۱ تا ۸۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۳)

۸۶- هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام موضوع در ارتباط است؟

- شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح

- شکل‌گیری علم ویژه

- هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امت، دارای آن است.

(۱) دانش عمومی - فراهم شدن دانش علمی درباره موضوع خاص - ذخیره دانشی

(۲) دانش علمی - فراهم شدن دانش عمومی درباره موضوع خاص - دانش علمی

(۳) دانش عمومی - فراهم شدن دانش عمومی درباره موضوع خاص - دانش حاصل از زندگی

(۴) دانش علمی - فراهم شدن دانش علمی درباره موضوع خاص - ذخیره دانشی

۸۷- در شکل زیر، عبارت درست درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی کدام است؟

(۱) دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است و مرزهای این دو دانش فرو می‌پاشد.

(۲) دانش عمومی، پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است و دانش‌ها به کشف و بازخوانی واقعیت نمی‌پردازند.

(۳) دانش علمی، ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را دارد و با تأثیرگذاری بر یکدیگر، به مرور متناسب می‌شوند.

(۴) دانش عمومی، دانش موثق و معتبر است اما دانش علمی، به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

۸۸- در کدام گزینه، در رابطه با موضوع فلسفه، علوم طبیعی و علوم انسانی، گزاره نادرستی ارائه شده است؟

(۱) فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. - موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است. - علوم انسانی از کارهای غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند.

(۲) شناسایی قوانین توسط فلسفه شامل همه موجودات می‌شود. - علوم طبیعی، قوانین طبیعت و موجودات طبیعی را شناسایی می‌کند. - علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

(۳) موضوع فلسفه اصل وجود است و قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. - موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است. - علوم انسانی قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

(۴) موضوع فلسفه اصل وجود است، یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد. - علوم طبیعی، قوانین طبیعت و موجودات طبیعی را شناسایی می‌کند. - علوم انسانی در باره کنش‌های انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها بحث می‌کند.

۸۹- کدام گزینه در ارتباط با شکل‌گیری علوم اجتماعی و فوائد آن صحیح نیست؟

(۱) انسان‌ها با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شوند و هم از آسیب‌های اجتماعی آن‌ها در امان می‌مانند.

(۲) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد.

(۳) علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که صرفاً اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

(۴) علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.

۹۰- پیامد هریک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- آگاهی دادن علوم اجتماعی به انسان‌ها درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری

- داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها توسط علوم اجتماعی

- شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی

(۱) فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - آموزش شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی - مشاهده آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

(۲) آموزش شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان

(۳) آموزش شیوه صحیح استفاده از علوم انسانی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - مشاهده آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

(۴) اهمیت یافتن بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل اول: فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،

نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)

صفحه‌های ۱ تا ۲۶

۹۱- هریک از عبارات زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام بخش از جهان انسانی است؟

- فردی که کتاب خود را به مرحله چاپ می‌رساند.

- وقتی که برادر زهرا به او لیموشیرین تعارف می‌کند.

- یسنا که فکر می‌کند برای دو هفته آینده برنامه‌ریزی مناسبی ندارد.

- مریم که برای رفتن به مهمانی لباس‌های خود را با هم یک‌دست کرده است.

(۱) فردی - اجتماعی - فردی

(۲) اجتماعی - اجتماعی - فردی - اجتماعی

(۳) اجتماعی - اجتماعی - فردی - فردی

(۴) فردی - اجتماعی - اجتماعی - اجتماعی

۹۲- موارد زیر، به‌ترتیب با کدام دیدگاه مربوط به تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی در ارتباط هستند؟

- جهان طبیعت مهم‌تر از جهان انسانی است.

- جهان تکوینی با افراد و جوامع انسانی، رفتاری حکیمانه دارد.

- جهان ذهنی و تکوینی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

- تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی نادیده گرفته می‌شود.

(۱) اول - سوم - اول - دوم

(۲) دوم - اول - اول - دوم

(۳) اول - سوم - دوم - اول

(۴) دوم - اول - سوم - دوم

۹۳- به‌ترتیب حروف الفبا، کدام گزینه جدول زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب	توضیحات
عقلانیت	ب
ج	پیشگیری از تباہ شدن منابع و امکانات بشر
تعهد و مسئولیت	الف

(۱) انکار نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان - پاسخ به سؤالات معنای زندگی و مرگ و بحران‌های زیست‌محیطی - عدالت

(۲) فراهم کردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر انسان - عدالت

(۳) عدم نفوذ و سلطه بیگانگان بر فرهنگ - پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر انسان - آزادی

(۴) زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - ایجاد معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های یک فرهنگ - حقیقت

۹۴- به‌ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام مورد در ارتباط است؟

- اشتراک فرهنگ اینکاه‌ها و فرهنگ ژاپن

- اشتراک فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری

- محکوم کردن انسان به سرنوشتی محتوم

(۱) دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه - فرهنگ سلطه - فرهنگ جبرگرا

(۲) دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه - دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه - فرهنگ غیرمسئول

(۳) دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه - دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه - فرهنگ جبرگرا

(۴) گسترش جغرافیایی وسیع - فرهنگ سلطه - فرهنگ جبرگرا

۹۵- هر عبارت به کدام نوع فرهنگ و جامعه اشاره دارد؟

- عقاید و ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری می‌باشد.

- دیگر اقوام و جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.

- جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن مطابق حق است، ولی هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نیست.

- از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کنند و گسترش می‌یابند.

(۱) فرهنگ عام - فرهنگ سلطه - مدینه فاسقه - فرهنگ جهانی مطلوب

(۲) فرهنگ حق - فرهنگ استکبار - مدینه تغلب - فرهنگ جهانی

(۳) فرهنگ جهان‌شمول - فرهنگ سلطه - مدینه جاهله - فرهنگ مطلوب جهانی

(۴) فرهنگ جهان‌شمول - فرهنگ استکبار - مدینه فاسقه - فرهنگ جهانی

۹۶- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های جامعه تغلب از منظر فارابی است؟

- اعضای این جامعه، شیفته چیرگی بر یکایک مردم جامعه خود و اقوام و ملل دیگر هستند.
- هدف مردم این جامعه، خوار و مقهور کردن دیگران است.
- گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند.
- از گونه دوم فرهنگ‌هایی است که قابلیت جهانی شدن دارند.
- مردم این جامعه برای غلبه یافتن بر یکدیگر با هم همکاری می‌کنند.

(۱) سه (۲) دو (۳) چهار (۴) یک

۹۷- درستی یا نادرستی موارد زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

- استعمار قدیم از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

- اروپا در شش قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

- ایرانیان باستان فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌های آنان به جهانی شدن فرهنگشان منجر نشد.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - ص - غ - ص (۳) ص - ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص

۹۸- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «استعمار نو» صحیح و درباره «استعمار فرانو» نادرست است؟

(۱) کودتای آمریکایی - انگلیسی نو، نمونه شکست‌خورده کودتاهای استعمار نو محسوب می‌شود. - هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد.

(۲) قبل از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. - در این نوع استعمار، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

(۳) در این نوع استعمار، استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند. - استعمارگران بیش از ابزارهای فرهنگی و علمی از ابزارهای رسانه‌ای، نظامی، سیاسی و اقتصادی استفاده می‌کنند.

(۴) موفقیت‌های استعمار در این دوران ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. - در این نوع استعمار، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

۹۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام موضوع اشاره دارد؟

- انواع مختلف سلطه با صورت‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی

- هدف از نسل‌کشی اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا

- تبلیغات شرکت‌های تجاری در هند و نیجریه

- علت جست‌وجوی هویت خود در حاشیه فرهنگ غرب

(۱) امپریالیسم - تأمین سلطه - استعمار نو - قبول برتری فرهنگی غرب

(۲) استعمار - جهان‌گشایی و امپراتوری - استعمار فرانو - مرعوبیت در برابر قدرت اقتصادی و سیاسی غرب

(۳) امپریالیسم - جهان‌گشایی و امپراتوری - استعمار نو - حرکت در مسیر ترسیم‌شده توسط غرب

(۴) استعمار - تبلیغ باورها و ارزش‌های فرهنگی خود - استعمار فرانو - مرعوبیت در برابر قدرت اقتصادی و سیاسی غرب

۱۰۰- کدام یک از گزینه‌های زیر «تفاوت جهان‌تکوینی با جهان‌انسانی» را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) متفکران مسلمان، جهان‌تکوینی را به طبیعت محدود نمی‌دانند و جهان‌انسانی را بخشی از جهان‌تکوینی می‌دانند.

(۲) جهان‌تکوینی محدود به جهان طبیعت است و ادراک و آگاهی، محدود به حیات انسانی می‌باشد.

(۳) جهان‌انسانی در برابر جهان‌تکوینی قرار دارد و جهان‌تکوینی پیش از انسان وجود داشته و مستقل از اعتبار انسانی است.

(۴) متفکران مسلمان، جهان‌تکوینی را همان عالم فوق طبیعت می‌دانند.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ «یا» به سوال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس اول: کنش‌های ما
درس دوم: پدیده‌های اجتماعی
درس سوم: جهان اجتماعی
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

۱۰۱- کدام گزینه، به ترتیب در مورد «پیامد غیرارادی کنش» درست و در مورد «پیامد ارادی کنش» نادرست است؟

- (۱) پیامدی احتمالی است، زیرا وابسته به اراده هیچ کنش‌گری نیست. - وقتی درسی را مطالعه می‌کنیم و به سوالات امتحانی آن پاسخ می‌دهیم، پیامد آن، پیامدی ارادی است.
- (۲) این نوع از پیامد، خودش نوعی کنش است. - وقتی پنجره را باز می‌کنیم و هوای اتاق خنک می‌شود، از آنجایی که با اراده خودمان این کار را انجام داده‌ایم، پس پیامد آن نیز ارادی است.
- (۳) نتیجه طبیعی کنش است. - این دسته از پیامدها خودشان کنش‌اند و لازم است کنش‌گری آن‌ها را انجام دهد.
- (۴) این نوع از پیامدها کنش نیستند که لازم باشد کنش‌گری آن را انجام دهد. - پیامد کنش تا وقتی ارادی است که به اراده خود فرد وابسته باشد اگر به اراده شخص دیگری وابسته شود، دیگر پیامد ارادی به حساب نمی‌آید.

۱۰۲- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- چه زمانی ارزش‌ها و هنجارها به وجود می‌آیند؟
- ارزش‌های اجتماعی از چه طریق به افراد منتقل می‌شوند؟
- معلول اصل قرار دادن پدیده‌های اجتماعی چیست؟

- (۱) وقتی که کنش فردی تبدیل به کنش اجتماعی شود. - تعلیم و تربیت - سعادت‌مندی انسان
- (۲) هنگامی که پیامدهای کنش اجتماعی، مورد قبول اعضای جامعه واقع شود. - کنترل اجتماعی - به خدمت گرفتن انسان
- (۳) وقتی که کنش فردی تبدیل به کنش اجتماعی شود. - تشویق و تنبیه - به خدمت گرفتن انسان
- (۴) هنگامی که پیامدهای کنش اجتماعی، مورد قبول اعضای جامعه واقع شود. - کنترل اجتماعی - رفع نیازهای انسان

۱۰۳- کدام گزینه درباره پدیده‌های اجتماعی به ترتیب، درست و نادرست است؟

- (۱) پدیده‌های اجتماعی علت بسیاری از آداب جامعه هستند. - پدیده‌های اجتماعی برای تأمین سعادت انسان به وجود می‌آیند.
- (۲) پدیده‌های اجتماعی همان عامل پیدایش کنش اجتماعی هستند. - کوچک‌ترین پدیده اجتماعی، کنش اجتماعی است.
- (۳) پدیده‌های اجتماعی به دلیل اینکه ساخته دست انسان هستند، معنادارند. - فرصت‌ها و محدودیت‌های پدیده‌های اجتماعی برای جامعه ضرورت ندارند.
- (۴) پدیده‌های اجتماعی تکوینی و معنادار هستند. - تا کنش اجتماعی نباشد، پدیده اجتماعی به وجود نمی‌آید.

۱۰۴- جاهای خالی جدول زیر، به ترتیب با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«الف»	به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.
بنی‌ادم اعضای یک پیکرند	«ب»
«ج»	خرده‌فرهنگ تبهکاران، سارقان و ...
فروریختن یا دگرگون شدن جهان اجتماعی	«د»

- (۱) پدیده‌های ماوراءطبیعی - مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده - فرهنگ عمومی - نانوایی یک نسل در انتقال وراثتی فرهنگ به نسل بعد
- (۲) پدیده‌های طبیعی و اجتماعی - وابستگی اعضای موجودات زنده به یکدیگر - خرده‌فرهنگ موافق - عدم انتقال فرهنگ از طریق آموزش و تعلیم و تربیت

- (۳) پدیده‌های تکوینی - مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده - ضد فرهنگ - عدم انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر
- (۴) پدیده‌های تکوینی و اعتباری - فردی و خصوصی - خرده‌فرهنگ مخالف - ناتوانی یک نسل در حفظ فرهنگ خود

۱۰۵- با توجه به عبارات زیر کدام گزینه درست است؟

- در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند.
- آلودگی طبیعت و محیط زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابردانه انسان‌هاست.

- (۱) جهان طبیعی ← جهان اجتماعی، جهان طبیعی ← جهان اجتماعی
- (۲) جهان اجتماعی ← جهان طبیعی، جهان اجتماعی ← جهان طبیعی
- (۳) جهان طبیعی ← جهان اجتماعی، جهان اجتماعی ← جهان طبیعی
- (۴) جهان اجتماعی ← جهان طبیعی، جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

فصل اول: فرهنگ جهانی
(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱)
صفحه‌های ۱ تا ۲۶

اگر به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ ن داده‌اید، به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۶- کدام یک، به ترتیب درباره «جهان فردی» درست و درباره «جهان اجتماعی»، نادرست است؟

- (۱) به زندگی شخصی انسان بازمی‌گردد. - این بخش هویت فرهنگی دارد و محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
- (۲) دانسته‌ها، تجربیات و خلیات ویژه هر انسان، مربوط به این بخش است. - شیوه زندگی اجتماعی انسان مربوط به این بخش است.
- (۳) اندیشیدن در مورد موضوعی خاص، موجب ورود به این جهان می‌شود. - ابعاد اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.
- (۴) این بخش هویت فرهنگی دارد. - اندیشیدن در مورد موضوعی خاص، موجب ورود به این جهان می‌شود.

۱۰۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی اشاره دارد؟

- معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف
- انکار نقش انسان در تعیین سرنوشت خود
- لزوم پایبندی فرهنگ جهانی در لایه‌های مختلف خود به این ارزش
- پاسخ به پرسش‌های بنیادین انسان پیرامون مرگ و زندگی
- جلوگیری از قطبی شدن جهان

- (۱) عقلانیت - فرهنگ غیرمسئول - معنویت - عدالت - عدالت
- (۲) حقیقت - فرهنگ جبرگرا - عدالت - عدالت - معنویت
- (۳) عقلانیت - فرهنگ غیرمسئول - معنویت - حقیقت - معنویت
- (۴) حقیقت - فرهنگ جبرگرا - عدالت - معنویت - عدالت

۱۰۸- «اشغال نظامی جوامع»، «کودتای نظامی»، «پیشرفت در دریانوردی» و «جنبش‌های استقلال طلبانه» به ترتیب با کدام موارد در ارتباط هستند؟

- (۱) امپریالیسم سیاسی - استعمار نو - موفقیت استعمار قدیم - شکل‌گیری استعمار نو
- (۲) استعمار - استعمار فرانو - امپریالیسم اقتصادی - شکل‌گیری استعمار نو
- (۳) امپریالیسم سیاسی - استعمار نو - موفقیت استعمار نو - شکل‌گیری استعمار فرانو
- (۴) استعمار نو - استعمار نو - موفقیت استعمار - شکل‌گیری استعمار فرانو

۱۰۹- کدام گزینه با عبارت «جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد»، ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) استعمار فرانو برای حفظ سلطه غرب، بیش از آن که از ابزارها و ظرفیت‌های علمی و فرهنگی استفاده کند، از ابزارهای نظامی و سیاسی و اقتصادی استفاده می‌کند.
- (۲) عقاید و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های دیگر را مورد هجوم قرار می‌دهد و به جای آن، عقاید و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.
- (۳) مردمی که برتری مطلق فرهنگی و معرفتی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در کانون فرهنگ جهان غرب بازخوانی و بازسازی می‌کنند.
- (۴) استعمار فرانو، گسترش و سلطه اقتصادی غرب بر همه جهان و جهانی‌شدن خود را در پوشش نام غربی شدن هویت جوامع دیگر، پیگیری می‌کند.

۱۱۰- وجه افتراق سه کودتای «انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹»، «آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲» و «نوزه» چیست؟

- (۱) کودتای رضاخان و پهلوی دوم، دو نوع موفق از کودتاهای استعمار نو و کودتای نوزه، نمونه شکست‌خورده آن می‌باشد.
- (۲) کودتای رضاخان و پهلوی دوم کودتاهای نظامی بودند و کودتای نوزه از نوع فرهنگی بود.
- (۳) کودتای رضاخان و نوزه دو نوع موفق از کودتاهای نظامی و کودتای پهلوی دوم نمونه شکست‌خورده آن است.
- (۴) کودتای نوزه و پهلوی دوم از نوع کودتاهای فرهنگی و کودتای رضاخان از نوع کودتای نظامی بودند.

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۱/۱۱/۷

آزمون ۷ بهمن ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

تعداد سؤال کل دفترچه: ۱۵۰
تعداد سؤالی که باید پاسخ دهید: ۹۵
مدت پاسخ گویی: ۹۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	اجباری	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰
۲	عربی زبان قرآن (۱)	انتخابی	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۳	عربی زبان قرآن (۲)		۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
۴	تاریخ و جغرافیا (۳) - اصلی	انتخابی	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۵
۵	تاریخ و جغرافیا (۳) - موازی		۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
۶	تاریخ و جغرافیا (۱)	انتخابی	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۷	تاریخ و جغرافیا (۲)		۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
۸	فلسفه دوازدهم - اصلی	انتخابی	۵	۱۹۱	۱۹۵	۵
۹	فلسفه دوازدهم - موازی		۵	۱۹۶	۲۰۰	
۱۰	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۱۱	منطق	انتخابی	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۱۲	فلسفه یازدهم		۱۰	۲۲۱	۲۳۰	
۱۳	روانشناسی	اجباری	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰
۱۴	اقتصاد	انتخابی	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰
۱۵	روانشناسی		۱۰	۲۵۱	۲۶۰	

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۹)

۱۱۱- ﴿... جادلهم بالتي هي أحسن إن ربك هو أعلم بمن ضلَّ عن سبيله﴾:

- (۱) با آنان به شکلی نیکو بحث و مجادله کن چرا که پروردگارت به کسی که راهش را گم کرده است آگاه‌تر است!
  - (۲) به شیوه‌ای که نیکوتر است با آن‌ها مجادله کن همانا پروردگار تو نسبت به کسی که از راه خود گمراه گشته دانا است!
  - (۳) با آنان به شیوه‌ای که نیکوتر است مجادله نمای در حقیقت پروردگار تو به کسی که از راه او منحرف شده داناتر است!
  - (۴) با آن‌ها به شکلی که شایستگی‌اش را دارند بحث کن همانا پروردگارت داناتر است نسبت به آنکه از راهش گمراه شده است!
- ۱۱۲- «قد يدع الإنسان العاقل شاتمته مهاناً لئسخط الشيطان و يُعاقب عدوه بعمله هذا!»:

- (۱) انسان خردمند گاهی دشنام‌گوی خود را خوار رها می‌کند تا با این کارش اهریمن را خشمگین کند و دشمنش را کیفر دهد!
- (۲) گاهی انسان عاقل، دشنام‌گویی را خوار رها می‌سازد تا با این کار او اهریمن خشمگین شود و دشمنش کیفر داده شود!
- (۳) گاهی انسان عاقل، سرزنش‌کننده خود را کیفر می‌کند تا با این کار شیطان را خشمگین سازد و دشمنش را خوار کند!
- (۴) شاید انسان خردمند، شیطان را با دشنام خود عصبانی سازد و با این کارش دشمن خود را کیفر بدهد!

۱۱۳- «الشعراء الإيرانيون الذين عاشوا في البلدان العربية لهم ملمات أجمل!»:

- (۱) شاعران ایران که در کشورهای عربی زندگی می‌کردند، ملماتی زیباتر داشتند!
- (۲) شعرای ایرانی‌ای که در کشورهای عربی زندگی کرده‌اند، ملمات زیباتری دارند!
- (۳) شعرای ایرانی‌ای که در سرزمین‌های عربی زندگی کرده‌اند، ملمات آن‌ها زیباتر است!
- (۴) شاعران ایرانی، کسانی که در سرزمین‌های عربی زندگی کردند، برای آن‌ها ملمات زیباتری است!

۱۱۴- «الاستفادة من الجوال ليست مسموحة في حصة الامتحان!»:

- (۱) استفاده از تلفن همراه در جلسه امتحان مجاز نیست!
- (۲) به کار بردن گوشی همراه در جلسات امتحان منعی ندارد!
- (۳) آوردن تلفن همراه در جلسه امتحانات منعی ندارد!
- (۴) از گوشی همراه استفاده کردن در جلسه امتحان مجاز است!

۱۱۵- «يا أيها الشباب! أعضضوا من صوتكم و تفكروا في الأمور أكثر تتغلبوا على المشاكل و تُصبحوا كما يُريد الله منكم!»: ای جوانان! ...

- (۱) صدای خود را پایین بیاورید و بیشتر در کارها اندیشه کنید تا بر مشکلات غلبه نمایید و همانطور شوید که خدا از شما می‌خواهد!
- (۲) صدایتان را پایین آورید و در کارهایتان زیاد تفکر کنید تا بر مشکلات چیره شوید و آنطور باشید که خداوند از شما می‌خواهد!
- (۳) صدای خود را فرونهدید و تفکرتان را در کارها بیشتر کنید تا بتوانید بر مشکلاتتان چیره شوید و همانطور شوید که خدا می‌خواهد!
- (۴) صدایتان را فروآورید و در کارها زیاد فکر کنید و بر مشکلات غلبه کنید تا آنطور بشوید که الله از شما می‌خواهد!

۱۱۶- عین الخطأ:

- (۱) من أهدى إليّ عيوبي فهو خير إخواني!: هرکس عیب‌هایم را به من هدیه کند پس او بهترین دوستانم است!
- (۲) في القرآن أرى لقمان يُقَدِّم لابنه مَوَاعِظَ قِيَمَةٍ!: در قرآن لقمان را دیدم که به فرزندش پندهای ارزشمند تقدیم می‌کند!
- (۳) لا يفعل العاقل ما يُسبب هجر أحببته منه!: خردمند نباید چیزی را انجام بدهد که باعث جدایی دوستانش از وی شود!
- (۴) إياكم و مُصادقة الذي يكذب و يُبَعِّد عليكم القريب!: پرهیزید از دوستی با کسی که دروغ می‌گوید و نزدیک را بر شما دور می‌سازد!

۱۱۷- عین الصحيح:

- (۱) لو كانت لديّ هذه التجارب لما أخطأت!: اگر این تجربه‌ها را داشتم، قطعاً اشتباه نمی‌کردم!
- (۲) أنظري إلى فلاح عجوز يغرس فسيلة جوز!: به کشاورزی نگاه کن که در پیروی نهال گردویی را می‌کارد!
- (۳) لا تكن فظاً غليظ القلب إذا تريد حُكْمَ النَّاسِ!: چنانچه فرمانروایی بر مردم را می‌خواهی، تندخو و بداخلاق مشو!
- (۴) هل تُخَيِّرني بين الإقامة معك أو العودة إلى قومي!: آیا میان ماندن در کنارت یا بازگشت به سوی قومم، اختیار دارم!
- ۱۱۸- «بهترین بندگان خدا کسانی هستند که به دیگران سود می‌رسانند!»:

- (۱) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ!
- (۲) أَحَبُّ الْعِبَادِ هُمُ الَّذِينَ يَنْتَفِعُ الْآخَرُونَ مِنْهُمْ!
- (۳) خَيْرُ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ يَنْفَعُونَ الْآخَرِينَ!
- (۴) الَّذِينَ يَنْتَفِعُونَ مِنْهُ الْآخَرُونَ هُمُ خَيْرُ الْعِبَادِ!

۱۱۹- عین الصحيح عن المفهوم التالي: «خير الكلام ما قلّ و دلّ»

- (۱) من یکن کلامه مؤجراً و مفیداً یرفعه کلامه!
- (۲) زبان درکش ای مرد بسیار دان که فردا قلم نیست بر بی زبان
- (۳) فراوان سخن باشد آکنده گوش نصیحت نگیرد مگر در خموش
- (۴) کم من إنسان أهلكه لسانه!

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۰-۱۲۲)

۱۲۰- «أُنشِدْ كَثِيرَ مِنَ الشُّعْرَاءِ مُلَمَّعَاتٍ وَ يَسْتَفِيدُ مِنْهَا الْعَرَبُ فِي كُتُبِهِمْ»

- (۱) أُنشِدَ: فعل - للمتكلم وحده (ضميره المناسب: أنا) - له حرف زائد - مُتَعَدِّ / فاعله: «كثير»؛ الجملة فعلية
- (۲) الشُّعْرَاءُ: اسم - جمع التَّكْسِيرِ - مُعْرَب - اسم فاعل من مَادَّة: شَعَرَ / مجرور بحرف الجرّ
- (۳) مُلَمَّعَاتٍ: جمع سالم لِلْمَوْثُتِ - اسم مفعول من مصدر: تَلَمَّعَ - معرب / مضاف اليه
- (۴) يَسْتَفِيدُ: فعل مضارع - مزيد و له حرفان زائدان - متَعَدِّ - معلوم / فاعله «العرب»

١٢١- « خَيْرَ الْأَسْرَاءِ بَيْنَ الْإِقَامَةِ وَالْعُودَةِ مُعَزِّزِينَ وَ أَرْسَلَهُمْ إِلَى قَوْمِهِمْ رَسُولَ اللَّهِ »

- (١) مُعَزِّزِينَ: جمع سالمٍ للمُذَكَّر - اسم مفعول من فعل مزيد ثلاثي / مفعول و منصوب
- (٢) خَيْرٍ: ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - مجهول / فعل و نائب فاعله: الأسراء
- (٣) أَرْسَلَ: فعل ماضٍ (من وزن أَفْعَلَ) - معلوم / فعل و مفعوله: ضمير «هم»
- (٤) رسول: اسم - مفرد مذکر - مبني / فاعل و مرفوع بعلامة الضمة

١٢٢- « يُقَدِّمُ فِي الْقُرْآنِ أَحْسَنَ الْمَوَاعِظِ وَ عَلَيْنَا أَنْ نَلْتَزِمَ بِهَا »

- (١) يُقَدِّمُ: للمفرد المذکر الغائب - مزيد بحرف زائد - مجهول / فعل و نائب فاعله «أحسن»
- (٢) أحسن: اسم تفضيل؛ مؤنثه: حُسنی - من مصدر «إحسان» / نائب فاعل و مرفوع
- (٣) المَوعِظُ: جمع تكسير - اسم مكان (على وزن: مفاعل) / مضاف اليه و مجرور
- (٤) نَلْتَزِمُ: مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي و مصدره «الزام» / فعل و فاعل

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (١٢٣ - ١٣٠)

١٢٣- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) يُحِبُّ الْأَبَاءَ وَ الْأُمَّهَاتُ رُؤْيَا أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ!
- (٢) يَا شَبَابُ؛ عَلَيْنَا أَنْ نَتَوَاضَعَ أَمَامَ الْآخِرِينَ دَائِمًا!
- (٣) الْإِقْتِصَادُ فِي اسْتِهْلَاكِ الْكَهْرِبَاءِ مِنَ الْأَعْمَالِ الْقِيَمَةِ!
- (٤) الْمُخْتَالُ الْمُسْتَبِدُّ هُوَ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا!

١٢٤- عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي يَوْجَدُ فِيهَا اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (١) مِنْ أَدْنَبَ وَ هُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي!
- (٢) مَا أَسْرَعَ الْحَصُولَ عَلَى الْمَطْلُوبِ لِلذَّوْبِينَ مِنَ النَّاسِ!
- (٣) إِنَّا عَازِمُونَ عَلَى كَسْرِ عِظَامِ الْأَعْدَاءِ وَ التَّغْلُبِ عَلَيْهِمْ!
- (٤) مِنَ الْجَمِيلِ أَنْ يَحْسَبَ الْإِنْسَانُ كِرَامَتَهُ أَعْلَى مِنَ الْحَيَاةِ!

١٢٥- عَيْنُ اسْمِ تَفْضِيلٍ لَيْسَ مُضَافًا:

- (١) أَحَبَّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعَهُمْ لِعِبَادِهِ!
- (٢) يُحِبُّ الْوَالِدَانُ رُؤْيَا أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ!
- (٣) اللَّهُمَّ أَسْأَلُكَ خَيْرًا كَثِيرًا لِأَبِي فَإِنَّهُ خَيْرُ النَّاسِ فِي الْإِحْسَانِ!
- (٤) إِنَّ هَذِهِ الْمَلَابِسَ أَفْضَلُ لِلطَّلَابِ لِأَنَّ نَوْعِيَّتَهَا وَ لَوْنَهَا تُعْجِبُهُمْ!

١٢٦- عَيْن ما فيه اسم المكان:

- (١) أ تحب أن تُمَاشيني في هذا المطر دون أي مظلة! (٢) علينا أن لا نُسرِع إلى مَأدبة لَسنا مدعَوين فيها!
 (٣) تُغلق المَـتَاجِرُ كُلُّها بسبب شِيع الأُمراض! (٤) لا تُجرب المَجربَ فَتتدم و يزول وقتك القيم!

١٢٧- عَيْن الخطأ: (في استخدام وزن أفعل أو فُعل)

- (١) شاهدتُ أختك الصغرى تتكلم مع معلّمتها بأدب!
 (٢) إنَّ التعاليم الدينيّة قد خصّصت المكانة العُليا بالنساء!
 (٣) من الأفضل أن تصرنَ حُسن من الماضي في الأخلاق!
 (٤) جلستُ أمام التلفاز مع أختي الكُبرى من الغداة إلى العشيّة!

١٢٨- عَيْن اسم المفعول:

- (١) إياك و مُصادقة الأحمق، فإنّه يُريد أن يَنفَعك فيضرك!
 (٢) الحكمة تَعمُر في قلب المُتواضع لا في قلب المُتكبّر الجبار!
 (٣) أقبل رؤساء الشركات والقوّات المُسلّحة على شراء الديناميت مُسرّعين!
 (٤) علينا أن نستمع إلى المَواعظ الحسنة للحُكماء لنختار طريقاً أفضل للعيش!

١٢٩- عَيْن الخطأ عن التّوضيحات التالية:

- (١) رَبّنا ألحقنا بالصالحين! (هناك في العبارة اسم فاعل من المجرد الثلاثي)
 (٢) إنقطتُ صورة مع نظارة شمسيّة! (هناك في العبارة اسم مبالغة يدلّ على الآلة)
 (٣) القرآن مُنقذ البشر من الضلالة! (يوجد في العبارة اسم مفعول من باب إفعال)
 (٤) إنّه من النّهاة عن المُنكر! (في العبارة يوجد اسم فاعل اشتقاقه من فعل مجرد ثلاثي)

١٣٠- عَيْن الخطأ في صياغة اسم الفاعل من الأفعال المُعيّنة:

- (١) وإن شَكوتُ إلى الطير نُحنّ في الوُكنات! (← شاكِي)
 (٢) إنَّ الله يَسْتُر عيوب عباده في الحياة! (← سائر)
 (٣) وقد نُفَتِش عين الحياة في الظلمات! (← مُفتِّش)
 (٤) أدنو من الله تعالى مُتضرّعة باكية! (← مُدني)

عربی زبان قرآن (۱)

در این بخش، از میان سؤالات عربی (۱) و عربی (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۴۰ «یا» به سؤال‌های ۱۴۱ تا ۱۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ
إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۲۲

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۳۱ - ۱۳۶)

۱۳۱- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴾:

- ۱) ای کسانی که ایمان آورده‌اند برای چه آنچه را که انجام نداده‌اید می‌گویید!
- ۲) ای کسانی که ایمان دارید چرا به زبان آوردید آنچه را که عمل نمی‌کنید!
- ۳) ای کسانی که ایمان آوردید چرا می‌گویید آنچه را که انجام نمی‌دهید!
- ۴) ای کسانی که ایمان آورده‌اید آنچه را که انجام نداده‌اید نگفتید!

۱۳۲- « طَلَبَ الْمُعَلِّمُ مِنَ الطُّلَابِ أَنْ يَصْطَفُوا حَتَّى يُمَارِسُوا الْحَرَكَاتَ الرِّيَاضِيَّةَ فَاجْتَمَعَ سِتٌّ وَ سَبْعُونَ طَالِبًا! »:

- ۱) معلم از دانش‌آموزان درخواست کرد به ردیف بایستند تا حرکت‌های ورزشی را انجام دهند پس هفتاد و شش دانش‌آموز جمع شدند!
- ۲) خواسته معلم از دانش‌آموزان این بود که به صف ایستاده تا حرکت‌های ورزشی را انجام دهند پس هفتاد و شش دانش‌آموز جمع شدند!
- ۳) معلم از دانش‌آموزان خواست صف ببندند تا حرکت‌های ورزشی را انجام بدهند پس شصت و هفت دانش‌آموز جمع شدند!
- ۴) معلم از دانش‌آموزان درخواست کرد به صف ایستاده تا حرکت‌های ورزشی را تمرین کنند پس هفتاد و شش دانش‌آموز را جمع کرد!

۱۳۳- « اِسْتَمَعَ إِلَى نَصَائِحِ جَدِّكَ تَتَقَدَّمُ فِي شُؤْنِكَ الْيَوْمِيَّةِ! »:

- ۱) نصایح پدربزرگت را بشنو و در کارهای روزانه‌ات پیشرفت کن!
- ۲) به اندرزه‌های پدربزرگت گوش فراده که در کارهای روزانه پیشرفت می‌کنی!
- ۳) به پنندهای پدربزرگت گوش بده تا در کارهای روزمره‌ات پیشرفت نمایی!
- ۴) باید به نصیحت‌های پدربزرگت گوش دهی تا در کارهای روزمره‌ات پیشرفت کنی!

۱۳۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) هذه الغصون الخضراء ارتفعت من شجرة نابتة من حبة!؛ این شاخه‌های تر و تازه از درختی روییده‌اند که از دانه‌ای روییده است!
- ۲) المؤمن يجعل العفو شكراً للقدرة على عدوه!؛ مؤمن بخشش را شکرانه قدرت یافتن بر دشمن قرار می‌دهد!
- ۳) أغلقت حنفية الماء حتى لا تخرج منها قطرة ماء!؛ شیر آب را بستم تا از آن قطره‌ای آب بیرون نیاید!
- ۴) جارنا أخبرنا بما عمله البوليس في حق السارقين!؛ همسایه‌ها کاری را که پلیس در حق دزدان انجام داد، به ما گزارش دادند!

۱۳۵- «در صف صبحگاهی مدیر مدرسه جلوی ۹۲ دانش آموز از تلاش دانش آموز اول تشکر کرد!»:

- (۱) شکر مدیرِ المدرسة أمام اثنتين و تسعين طالباً من إهتمام الطالب الأول في الاصطفاف الصباحي!
- (۲) شَكَرَتْ مديرةُ المدرسة أمام تسعين و اثنتين طالبةً من إهتمام طالبةِ الأولى في الاصطفاف الصباحي!
- (۳) شکر مديرُ المدرسة في الاصطفاف الصباحي أمام اثنتين و تسعين طالباً من إهتمام الطالب الأول!
- (۴) شَكَرَتْ مديرةُ المدرسة أمام اثنتين و تسعين طالباً من إهتمام طالبةِ الواحدة في الاصطفاف الصباحي!

۱۳۶- عَيْنُ الْخَطِّ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ!: نهال دشمنی بر کن که رنج بی شمار آرد
  - (۲) الْكَلَامُ كَالدَّوَاءِ ، قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ!: کم گوی و گزیده گوی چون دُرّ
  - (۳) ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ أَمْثَالِهَا﴾: کشتی عُمرت از این غرقاب کی یابد نجات
  - (۴) مَنْ حَفَرَ بئراً لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا!: چاه مکن بهر کسی اول خودت دوم کسی
- ۱۳۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « جَدْوُثُهَا مُسْتَعْرَةٌ، فِيهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ! »

- (۱) ها (جدوئتها): اسم - ضمير منفصل (غيرمتصل) - للمؤنث / مضاف اليه
- (۲) ها (فيها): اسم - ضمير متصل للمؤنث الغائب / جارّ و مجرور
- (۳) مُنْتَشِرَةٌ: اسم - مفرد مؤنث - نكرة / صفة؛ و موصوفها: حرارة
- (۴) جدوة: اسم - جمع للتكسير / مبتدأ و مرفوع، و مضاف

۱۳۸- عَيْنُ مَا فِيهِ جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمَذْكَرِ:

- (۱) إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّائِمِينَ فَلَا تَكْذِبْ فِي أَعْمَالِكَ! (۲) لِكُلِّ بِلَدٍ قَوَانِينٌ خَاصَّةٌ يَجِبُ عَلَى النَّاسِ اتِّبَاعُهَا!
- (۳) الدَّلَافِينُ حَيَوَانَاتٌ تُحِبُّ الْإِنْسَانَ أَكْثَرَ مِنْ غَيْرِهَا! (۴) عَلَيْنَا أَنْ نُسَاعِدَ الْمَسَاكِينَ خَاصَّةً فِي فَصْلِ الشِّتَاءِ!

۱۳۹- عَيْنُ عِبَارَةٍ جَاءَتْ فِيهَا لِلْإِسْمِ الْمُضَافِ صِفَةٌ:

- (۱) أَنْظِرْ إِلَى الشَّمْسِ وَ جَدْوَتِهَا الْمُسْتَعْرَةَ!
- (۲) فَصَيِّرِ الْأَرْضَ بِهِ بَعْدَ اغْبِرَارِ خَضْرَاءِ!
- (۳) أَنْظِرْ لِتِلْكَ الشَّجَرَةِ ذَاتِ الْعُصُورِ النَّضْرَةَ!
- (۴) ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَهُ مِنْهُمْ!

۱۴۰- عَيْنُ غَيْرِالصَّحِيحِ فِي الْعَمَلِيَّاتِ الْحَسَابِيَّةِ:

- (۱) إِثْنَانٌ وَ سَبْعُونَ تَقْسِيمٌ عَلَى ثَمَانِيَةٍ يُسَاوِي تِسْعَةَ!
- (۲) تِسْعَةَ عَشَرَ نَاقِصٌ سَبْعَةَ عَشَرَ يُسَاوِي إِثْنَيْنِ!
- (۳) خَمْسَةٌ وَ أَرْبَعُونَ زَائِدٌ إِثْنَيْنِ وَ ثَلَاثَيْنِ، تَقْسِيمٌ عَلَى أَحَدٍ عَشَرَ يُسَاوِي سَبْعَةَ!
- (۴) إِثْنَا عَشَرَ فِي خَمْسَةٍ، زَائِدٌ خَمْسَةَ وَ أَرْبَعِينَ يُسَاوِي مِئَةً وَ خَمْسِينَ!

عربی زبان قرآن (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۴۰ پاسخ ندهاید، به سؤال‌های ۱۴۱ تا ۱۵۰ پاسخ دهید.

مَوَاعِظٌ قِيَمَةٌ
صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۵)

۱۴۱- «تَعَلَّمَ الْمَهَارَاتِ وَالْفُنُونِ النَّافِعَةَ يَجْعَلُ الْإِنْسَانَ مُشْتَقًا إِلَى الْحَيَاةِ وَ مُتَفَانًا بِأَمُورِهِ وَ مُهْتَمًّا بِتَقَدُّمِ بَلَدِهِ!»:

(۱) آموزش مهارت و حرفه سودمند انسان را به زندگی علاقه‌مند و به کارهایش خوش‌بین و نسبت به پیشرفت کشورش با همت می‌سازد!

(۲) یادگیری مهارت‌ها و پیشه‌های سودمند انسان را به زندگی علاقه‌مند و به کارهایش خوش‌بین و به پیشرفت کشورش با همت می‌کند!

(۳) آموختن مهارت‌ها و هنرهای مفید باعث می‌شود انسان به زندگی مشتاق و به کارها خوش‌بین و به پیشرفت کشورش دارای اهتمام شود!

(۴) آموزش مهارت‌ها و صنایع مفید که انسان را به زندگی خود مشتاق و به کارش جدی می‌کند او را به پیشرفت کشورش با همت می‌نماید!

۱۴۲- «هُؤَلَاءِ الشُّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّونَ قَدْ يُنْشَدُونَ أُبْيَاتًا مَمْرُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ يُسَمِّنُونَهَا بِالْمَلْمَعِ!»:

(۱) این شاعران، ایرانی هستند و گاهی ابیات آمیخته‌ای با عربی می‌سرایند که آن‌ها ملامع نامیده می‌شوند!

(۲) این‌ها شعرای ایرانی هستند که گاهی ابیاتی در آمیخته با عربی می‌سرایند که آن‌ها را ملامع می‌نامند!

(۳) این شعرای ایرانی گاهی ابیاتی آمیخته با عربی می‌سرایند که آن‌ها را ملامع می‌نامند!

(۴) این شعرای ایرانی ابیاتی در آمیخته با عربی سروده‌اند که آن‌ها ملامع نامیده می‌شوند!

۱۴۳- «قَدْ تَضَرَّنَا مُصَادَقَةُ بَعْضِ الْأَشْخَاصِ مِنْهَا مُصَادَقَةُ الْأَحْمَقِ وَ إِنْ جَرَّبْنَا مَرَّةً فَعَلَيْنَا أَلَّا نُجَرِّبَهَا مَرَّةً أُخْرَى!»:

(۱) دوستی با برخی اشخاص از جمله دوستی با احمق به ما ضرر می‌رساند و چنانچه آن را تجربه کردیم نباید بار دیگر آن را تجربه کنیم!

(۲) گاهی دوستی با برخی اشخاص به ضرر ماست از جمله دوستی با نادان و باید اگر یک بار آن را آزمودیم بار دیگر آزموده نشود!

(۳) گاهی همنشینی با بعضی افراد به ما آسیب می‌رساند از جمله دوستی با احمق و چنانچه یک بار آزموده شد نباید دفعه دیگر آن را بیازماییم!

(۴) دوستی با بعضی اشخاص گاهی به ما زیان می‌رساند از جمله دوستی با نادان و اگر آن را یک مرتبه تجربه کردیم باید بار دیگر آن را تجربه نکنیم!

۱۴۴- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) الاقتصَادُ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ وَ الْكَهْرِبَاءِ وَ الْغَازِ: صرفه‌جویی در مصرف آب و برق و گاز،

(۲) نَمُودَجُّ تَرْبِوِيٍّ أَوْضَحَ لِمُسَاعَدَةِ الْمُوَاطِنِينَ: یک الگوی واضح تربیتی برای کمک به شهروندانی است،

(۳) الَّذِينَ يَسْتَهْلِكُونَهَا مِنَ الْغَدَاةِ حَتَّى الْعَشِيَّةِ: که از صبحگاه تا شامگاه آن‌ها را مصرف می‌کنند،

(۴) فَيَجِبُ عَلَى مُوَاطِنِي الْفَهَامِ أَنْ لَا يُسْرِفَ فِيهَا!: پس هموطن بسیار فهمیده من نباید در آن اسراف کند!

١٤٥- «شكوفه‌ها در بهار باز می‌شوند و آن‌ها را بر شاخه‌های درختان خواهیم دید!»:

- (١) الأزهار تَفْتَح في فصل الربيع و سوف تُشاهدونها على غصون الأشجار!
- (٢) إِنَّ الأزهار تَتَفْتَح في الربيع و سُنشاهدها على أغصان الأشجار!
- (٣) الأزهار سَتَفْتَح في الربيع و تُشاهدها على كلِّ غصون الأشجار!
- (٤) تَتَفْتَح الأزهار في الربيع و سوف نُشاهده على أوراق الأشجار!

١٤٦- عَيْنِ الْخَطِّ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « زَمِيلِي الْعَلَامُ لَا يَتَكَلَّمُ إِلَّا بَعْدَ التَّفَكُّرِ، فَخَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلٌّ! »

- (١) الْعَلَامُ: اسم - مفرد مذكّر - اسم مبالغة على وزن «فَعَالٌ»، و يدلُّ على الكثرة / صفة و مرفوع بالضمّة
- (٢) لَا يَتَكَلَّمُ: فعل مضارع للثاني - غائب - مزيد ثلاثي و مصدره: «تَكَلَّمَ» / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (٣) التَّفَكُّرُ: مفرد - مصدر على وزن «تَفَعَّلَ» و اسم فاعله من وزن: «فَاعِلٌ» / خبر لمبتدئه (زَمِيلِ)
- (٤) خَيْرٌ: مفرد مذكّر - اسم تفضيل / مبتدأ و مرفوع بالضمّة، و الجملة اسمية

١٤٧- عَيْنِ الْخَطِّ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) عَيْنَ الْمُدْرِسِ لَنَا صَفَحَاتٌ مُعَيَّنَةٌ مِنْ كِتَابِ الْعَرَبِيَّةِ لِلْإِمْتِحَانِ!
- (٢) عَلَّمْتَنِي الْحَيَاةَ أَنْ مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!
- (٣) تَعَمَّرُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ وَلَا فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ!
- (٤) يَجِبُ أَنْ لَا تَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ مَنْ نَتَكَلَّمُ مَعَهُ!

١٤٨- عَيْنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ بِمَعْنَى (تَرِينٍ) فِي الْفَارْسِيَّةِ:

- (١) ﴿ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴾
- (٢) أَحَبُّ زُمَلَائِي لِأَنَّهُمْ يَهْدُونِ إِلَيَّ غُيُوبِي!
- (٣) التَّقَرُّبُ إِلَى الْأَفْضَلِ خَيْرٌ لِأَنَّهُ مِنْ أَحْسَنِ الصِّفَاتِ!
- (٤) الْقَمِيصُ الرَّجَالِيُّ أَعْلَى مِنْ هَذِهِ، هَلْ تُعْطِينِي التَّخْفِيفُ؟!

١٤٩- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمَكَانِ:

- (١) مَبْدَأُ السِّيَاحِ هُوَ الْعِرَاقُ وَ هُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُسَافِرُوا إِلَى يَزْدِ!
- (٢) يَسْتَحْدِمُ الْمُزَارِعُونَ شَجَرَةَ النَّفْطِ لِحِمَايَةِ مَحَاصِلِهِمْ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ!
- (٣) هَذَا الْمُؤَلَّفُ إِشْتَهَرَتْ كُتُبُهُ وَ تُطْبَعُ فِي مَطَابِعِ الْمَدِينَةِ يَوْمِيًّا!
- (٤) يُحَاوِلُ الْمُهَنْدِسُ أَنْ يَبْنِيَ الْمَسَاكِينَ الْقَوِيَّةَ لِلْمَوَاطِنِيِّينَ!

١٥٠- عَيْنِ اسْمِ الْفَاعِلِ فِي مَحَلِّ الْفَاعِلِ:

- (١) هَذَا الْعَامَ الْمُسَافِرُونَ يُرِيدُونَ أَنْ يُسَافِرُوا بِالْحَافِلَةِ!
- (٢) إِشْتَرَى النَّاسُ السَّجَادَ وَ الْبِضَائِعَ الْآخَرَى لِإِعْطَاءِ الْهَدَايَا!
- (٣) أَذْهَبَ حَقَائِبُهُمُ الَّتِي تَهَيَّأَتْ لِلسَّفَرِ زُورًا بَيْتَ اللَّهِ إِلَى الْمَطَارِ!
- (٤) لَا يُعَدُّ الْكَاذِبُ مُحْتَرَمًا بَيْنَ النَّاسِ لِأَنَّ الْكُذْبَ مِنْ أَسْوَأِ الصِّفَاتِ!

تاریخ و جغرافیا (۳)

در این بخش، از میان سؤالات اصلی و موازی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۵۱ تا ۱۶۰ «یا» به سؤالات ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۱۵ دقیقه

تاریخ (۳):

درس هفتم: ایران در دوره
حکومت رضاشاه
صفحه‌های ۹۲ تا ۹۸
جغرافیا (۳):
درس چهارم: مدیریت حمل و نقل
(تا پایان ایمنی در حمل و نقل)
صفحه‌های ۵۹ تا ۶۵

۱۵۱- کدام گزینه، از نتایج قرارداد ۱۹۱۹ که در دوره نخست‌وزیری وثوق‌الدوله با انگلستان منعقد شد، می‌باشد؟

- (۱) انگلستان با کمک سید ضیاء‌الدین طباطبایی، از وابستگان خود، رضاخان را به نخست‌وزیری رساند.
- (۲) انگلیسی‌ها هم‌صدا با رضاخان خواستار برقراری نظام جمهوری به جای حکومت سلطنتی شدند.
- (۳) انگلستان برای رسیدن به اهدافش درصدد تغییر حکومت در ایران برآمد.
- (۴) انگلیسی‌ها با آماده شدن اذهان مردم به سود رضاخان، وی را به سلطنت نشانند.

۱۵۲- کدام یک از شخصیت‌های مذهبی، استفاده از نام مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب در اداره کشور می‌دانست؟

- (۱) آیت‌الله مدرس
- (۲) آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری
- (۳) شیخ محمد خیابانی
- (۴) آیت‌الله سیدکاظم یزدی

۱۵۳- کدام گزینه در ارتباط با کودتای سیاه نادرست است؟

- (۱) آبرون سایید، با کمک سیدضیاء‌الدین طباطبایی، رضاخان را برای انجام کودتا مناسب تشخیص داد.
- (۲) آبرون سایید قبل از ملاقات با رضاخان اطلاعاتی را درباره او جمع‌آوری کرده بود.
- (۳) بعد از آماده شدن رضاخان برای انجام کودتا، به احمدشاه چنین القا شد که اقدام نظامی رضاخان برای حفظ سلطنت ضروری است.
- (۴) پس از انجام کودتا، احمدشاه تحت فشار انگلیسی‌ها سیدضیاء‌الدین طباطبایی را به نخست‌وزیری منصوب کرد.

۱۵۴- چرا رضاشاه در نهایت تصمیم گرفت ریل‌های راه‌آهن، بندر ترکمن را به بندر شاهپور متصل نماید؟

- (۱) مسیر شمال جنوب، دسترسی روسیه به منابع نفتی در مناطق شمال ایران را تسهیل می‌نمود.
- (۲) مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست راهی مناسب برای اعزام نیرو در جهت مقابله با نفوذ روس‌ها باشد.
- (۳) مسیر شمال جنوب، دسترسی انگلستان به مناطق تحت سیطره آلمانی‌ها را بسیار آسان‌تر می‌نمود.
- (۴) مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند.

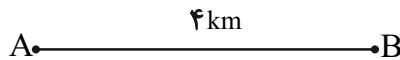
۱۵۵- سیدحسن مدرس، یکی از سرسخت‌ترین مخالفان رضاشاه، در کدام شهر به شهادت رسید؟

- (۱) جهرم
- (۲) خواف
- (۳) یاسوج
- (۴) کاشمر

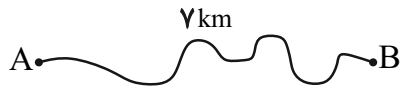

۱۵۶- شاخص انحراف در احداث مسیر بین دو شهر فرضی A و B که در زیر نشان داده شده است، کدام است؟

۱۵۰ (۱)

۱۷۵ (۲)

۱۲۵ (۳)

۱۴۵ (۴)

۱۵۷- آنچه که از تحلیل مسیرها و گره‌های یک شبکه عاید یک جغرافی‌دان می‌شود، در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

(۲) دوام و ماندگاری کیفیت آن

(۱) سرمایه لازم برای احداث آن

(۴) ظرفیت رفت‌وآمد وسایل نقلیه در آن

(۳) قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه

۱۵۸- کدام یک از نواحی زیر از اولویت پایین‌تری در زمینه برنامه‌ریزی حمل‌ونقل برخوردار هستند؟

(۲) یک منطقه شهری با نقاط روستایی پرشمار در اطراف آن

(۱) یک منطقه توریستی با پذیرش فصلی گردشگران

(۴) نقاط شهری کوچک با فاصله اندک و فاقد امکانات بهداشت و درمان

(۳) شهر جدیدی که نیازمند رساندن خدمات آموزشی است.

۱۵۹- بحث ایمنی که از موضوعات مهم در مدیریت حمل‌ونقل است، از چه جهت در شیوه حمل‌ونقل جاده‌ای اهمیت بالاتری پیدا می‌کند؟

(۲) بالاتر بودن حجم محموله‌ها و تعداد جمعیت انسانی در این شیوه حمل‌ونقل

(۱) بالاتر بودن میزان استقبال از این شیوه حمل‌ونقل

(۴) بالاتر بودن حوادث در حمل‌ونقل جاده‌ای در جهان

(۳) پوشش گسترده‌تر حمل‌ونقل جاده‌ای در جهان

۱۶۰- «محصولات خشکبار باغداران یزدی به‌وسیله کامیون به محل کانتینرها برده شد و سپس با قطار به سمت بندر، برای حمل با کشتی و صادر شدن به

دیگر کشورها، جابه‌جا شد.» متن بالا کدام یک را یادآور می‌شود؟

(۲) حمل‌ونقل چندوجهی

(۱) تأمین ایمنی حمل‌ونقل

(۴) تأثیر ویژگی‌های طبیعی بر سامانه‌های حمل‌ونقل

(۳) کاهش مصرف انرژی

تاریخ و جغرافیا (۳)

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۳):

مباحث نیم‌سال اول

جغرافیا (۳):

مباحث نیم‌سال اول

۱۶۱- چرا مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه، در مقایسه با عصر صفوی،

کاهش چشمگیری یافت؟

- (۱) حاکمیت عناصر ایلی و اقتدارگرایی مطلق
 (۲) درگیری‌های داخلی و بی‌ثباتی سیاسی
 (۳) کوتاه بودن دوران استقرار افشاریه و زندیه
 (۴) بی‌توجهی به نظام اداری و دیوان‌سالاری

۱۶۲- حمایت انگلستان از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان و جلوگیری از سرکوب این شورش‌ها توسط سپاه ایران، چه نتیجه‌ای در

پی‌داشت؟

- (۱) انگلستان با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد.
 (۲) انگلیسی‌ها در رقابتی تنگاتنگ با روس‌ها، موفق به گرفتن امتیازات اقتصادی متعددی از ایران شدند.
 (۳) انگلستان با امضای معاهدات مجمل و مفصل، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در کشور ایران گسترش داد.
 (۴) اعتراضات گسترده‌ای در شهرهای ایران آغاز و یک سپاه مردمی برای مقابله با شورشیان، راهی شرق ایران شد.

۱۶۳- کدام‌یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با اوضاع اجتماعی ایران در عصر قاجار صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند.
 (۲) افراد ایل به سبب کارهایی که برای رهبران خود انجام می‌دادند، نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند.
 (۳) روحانیان از دیرباز به دلیل بافت و ساختار مذهبی جامعه، در میان اقشار مختلف مردم نفوذ فراوانی داشتند.
 (۴) مساجد هسته اصلی نظام اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

۱۶۴- اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد در کشور ایران، در کدام‌یک از وقایع زیر متجلی گشت؟

- (۱) نهضت تحریم تنباکو (۲) مهاجرت صغری (۳) مهاجرت کبری (۴) ماجرای نوز بلژیکی

۱۶۵- در جریان جنگ جهانی اول، کدام‌یک از حوادث زیر، سبب شد دولت موقت ملی در ایران فروپاشد و اعضای آن پراکنده شوند؟

- (۱) نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران (۲) بروز اختلافات و چنددستگی میان اعضای دولت موقت
 (۳) شکست سپاه عثمانی از اتفاق مثلث (۴) شکست رئیس‌علی دلواری و عشایر تنگستان از انگلستان

۱۶۶- در بررسی سلسله مراتب سکونتگاه‌ها:

الف) در رتبه‌بندی روستاها و شهرها ...

ب) هر چه به سمت قاعدهٔ هرم پیش می‌رویم ...

- ۱) میزان جمعیت و عملکرد آن‌ها رابطهٔ معکوس دارند. - حوزهٔ نفوذ کم‌وسعت می‌شود.
- ۲) میزان جمعیت و عملکرد آن‌ها رابطهٔ مستقیم دارند. - حوزهٔ نفوذ گسترده‌تر می‌شود.
- ۳) میزان جمعیت و عملکرد آن‌ها رابطهٔ معکوس دارند. - حوزهٔ نفوذ گسترده‌تر می‌شود.
- ۴) میزان جمعیت و عملکرد آن‌ها رابطهٔ مستقیم دارند. - حوزهٔ نفوذ کم‌وسعت می‌شود.

۱۶۷- کدام گزینه با مفهوم «شهرگرایی» مطابقت دارد؟

- ۱) با شکل‌گیری عملکرد جدید در یک روستا زراعت یا هر فعالیت قبلی از بین می‌رود.
- ۲) با ورود کشورها به دورهٔ صنعتی شدن با افزایش مهاجرت‌ها از روستا به شهر مواجه بوده‌ایم.
- ۳) تغییرات عملکردی و مظاهر زندگی شهری در بین چند روستا یکسان نیست.
- ۴) با سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی توسط شهرنشینان به منظور ایجاد کشت تجاری صورت می‌گیرد.

۱۶۸- در رابطه با مشکلات مسکن نواحی شهری می‌توان گفت ...

- ۱) حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی نوعی از اسکان غیررسمی هستند که در اطراف شهرهای بزرگ شکل می‌گیرند.
- ۲) پدیده‌های حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی در نقاط و مراکز مختلف برخی کلان‌شهرها وجود دارند.
- ۳) در حاشیهٔ برخی از شهرهای بزرگ جهان با پدیدهٔ کارتن‌خوابی مواجه هستیم.
- ۴) شدت و چگونگی نیاز به مسکن در مادرشهرها و کلان‌شهرهای کشورهای بزرگ دنیا یکسان است.

۱۶۹- در سامانهٔ اطلاعات جغرافیایی:

الف) در کدام مرحله اطلاعات به صورت رقومی در محیط نرم‌افزار کاربرد دارد؟

ب) داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی چگونه طبقه‌بندی می‌شود؟

- ۱) ورودی - لایه لایه و قابل بازیابی
- ۲) ورودی - مجزا و غیرقابل بازیابی
- ۳) پردازش - لایه لایه و قابل بازیابی
- ۴) پردازش - مجزا و غیرقابل بازیابی

۱۷۰- کدام یک از عبارتهای زیر دربارهٔ «جغرافیای حمل‌ونقل» درست است؟

- الف) شاخه‌ای از دانش جغرافیاست که جابه‌جایی انسان، بار و اطلاعات را در سطح زمین مطالعه می‌کند.
- ب) از آنجا که حمل‌ونقل در مکان‌گزینی واحدهای سیاسی نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از جغرافیای سیاسی است.
- پ) به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل‌ونقل و تأثیرات آن‌ها بر محیط به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب محلی می‌پردازد.
- ت) گردشگری به عنوان یکی از فعالیت‌های اقتصادی به زیرساخت‌های حمل و نقل نیاز دارد.

۴) پ و ت

۳) ب و پ

۲) الف و ت

۱) الف و ب

تاریخ و جغرافیا (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ و جغرافیا (۱) و تاریخ و جغرافیا (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۷۱ تا ۱۸۰ «یا» به سؤال‌های ۱۸۱ تا ۱۹۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۱):

فصل اول: تاریخ‌شناسی؛

کاوش گذشته

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۸

جغرافیا (۱):

فصل اول: جغرافیا چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۷۱- به اعتقاد برخی پژوهشگران کدام عامل تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است؟

(۱) تدوین و نگارش سالنامه‌های دولتی

(۲) ظهور مورخ بزرگی مانند هرودت

(۳) رواج و رونق ادبیات و فلسفه

(۴) پیشرفت‌های علمی دوره رنسانس

۱۷۲- کدام مرحله در یک پژوهش تاریخی، مانع از براهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شود؟

(۱) تحلیل و تفسیر اطلاعات

(۲) تدوین پرسش‌های تحقیق

(۳) گردآوری و تنظیم اطلاعات

(۴) انتخاب موضوع

۱۷۳- گاه‌شماری خورشیدی- قمری بابلی در زمان کدام سلسله در ایران رواج داشته است و ماه‌ها در آن بر چه اساسی نام‌گذاری شده بودند؟

(۱) ساسانیان - ایزدان و فرشتگان

(۲) هخامنشیان - ایزدان و فرشتگان

(۳) ساسانیان - فرهنگ و آیین ایرانی

(۴) هخامنشیان - فرهنگ و آیین ایرانی

۱۷۴- گاه‌شماری رومی به دستور چه کسی و براساس کدام گاه‌شماری اصلاح گردید؟

(۱) پاپ گرگوار سیزدهم - میلادی

(۲) پاپ گرگوار سیزدهم - بابلی

(۳) ژولیوس سزار - اوستایی

(۴) ژولیوس سزار - مصری

۱۷۵- آرمیتاژ، یکی از موزه‌های معروف جهان در کدام کشور قرار دارد؟

(۱) لندن

(۲) نیویورک

(۳) روسیه

(۴) پاریس

۱۷۶- کل نگرى يا دید ترکیبى در جغرافيا یادآور چیست؟

- (۱) تلاش بی‌وقفه انسان برای معلوم ساختن ناشناخته‌های جهان هستی با استفاده از علوم مختلف
- (۲) چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.
- (۳) وجود ارتباط بین جغرافیا و سایر رشته‌ها و کمک گرفتن این رشته از سایر علوم
- (۴) اهمیت این رشته در مطالعه پراکندگی پدیده‌ها در نواحی مختلف

۱۷۷- «جغرافی‌دان لازم می‌داند که در برنامه‌ریزی احداث شهر جدید به منظور پوشش دادن سرریز جمعیت کلان شهر مورد نظرش منابع آب، بافت

جمعیت، امکان توسعه و گسترش فیزیکی و مواردی نظیر این را در نظر بگیرد.» انجام این اقدامات یادآور کدام ویژگی جغرافیا است؟

- (۱) لزوم برخورداری از اطلاعات ضروری و حذف اطلاعات غیرضروری
- (۲) اهمیت شناخت موقعیت جغرافیایی پدیده‌های مختلف
- (۳) برخورداری هر منطقه از شرایط خاص و منحصر به خودش
- (۴) برخورداری از دید ترکیبی و همه‌جانبه

۱۷۸- کدام یک از مسائل جغرافیایی زیر به بررسی سیر تکوین و تحول یک پدیده می‌پردازد؟

- (۱) در چند دهه اخیر، زمستان‌های سرد، زمان ظهور وارونگی دما در شهرهای بزرگ کشور بوده است.
- (۲) گرانی مسکن، بیکاری و درآمد ناکافی از زمین‌های کاهش رشد جمعیت کشور است.
- (۳) چرای بی‌رویه دام‌ها، به‌ویژه بز، در نواحی کوهستانی فرسایش شدید خاک را در پی داشته است.
- (۴) بزرگ‌ترین زلزله‌های چند سال اخیر کشور ما در کدام نواحی اتفاق افتاده‌اند؟

۱۷۹- آنچه پژوهشگران جغرافیایی را از پرداختن به یک مسئله تکراری باز می‌دارد، کدام است؟

- (۱) بیان واضح و روشن مسئله
- (۲) نحوه نوشتن صورت مسئله مورد نظر
- (۳) توجه به این نکته که انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد.
- (۴) مطالعه سابقه و پیشینه مسئله

۱۸۰- کدام مورد درخصوص مراحل روش تحقیق در جغرافیا، عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«ممکن نیست بعد از مرحله تدوین فرضیه تحقیق، ...»

- (۱) نتایج تحقیقات قبلی و مرتبط با بیان مسئله تحقیق، مورد بررسی قرار گیرد.
- (۲) پاسخ مسئله تحقیق براساس نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات به‌دست آید.
- (۳) اطلاعات غیرضروری و اطلاعات مفید و مرتبط جمع‌آوری شده، از هم تفکیک شوند.
- (۴) جمع‌آوری اطلاعات موردنیاز به روش کتابخانه‌ای و گاهی به روش میدانی انجام شود.

تاریخ و جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۷۱ تا ۱۸۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۸۱ تا ۱۹۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۲):

فصل اول: تاریخ‌شناسی

فصل دوم: ظهور اسلام،

حرکتی تازه در تاریخ بشر

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۹

جغرافیا (۲):

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۱۸۱- به ترتیب، کدام گزینه در مورد روش تاریخ‌نگاری کتب فتوح‌البلدان و تجارب‌الامم صحیح می‌باشد؟

- (۱) مورخ به ذکر همه روایات نمی‌پردازد. - تمامی اخبار و روایات تفسیر می‌شود.
- (۲) مورخ با مطابقت همه روایات یک گزارش واحد تنظیم می‌کند. - مورخ ناچار به گزینش و انتخاب می‌شود.
- (۳) روایات عیناً ذکر می‌شود. - مورخ به تحلیل و تفسیر آثار و پیامدهای واقعه می‌پردازد.
- (۴) روایات‌های متعدد درباره موضوع واحد ذکر می‌شود. - تعیین صحت مطالب به خواننده سپرده می‌شود.

۱۸۲- کدام گزینه در ارتباط با تاریخ‌نگاری روایی نادرست است؟

- (۱) این روش در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر (ص) و صحابه ایشان به کار گرفته می‌شد.
- (۲) یکی از معایب این سبک تاریخ‌نگاری، فقدان ارائه نقد و نظری درباره درستی و نادرستی خبر است.
- (۳) مهم‌ترین ویژگی آن، ذکر عینی روایات بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی توسط تاریخ‌نگار است.
- (۴) از مشهورترین چهره‌های این سبک از تاریخ‌نویسی می‌توان به دینوری، نویسنده کتاب اخبار الطوال اشاره کرد.

۱۸۳- کدام یک از آثار زیر از مشهورترین تاریخ‌های عمومی محسوب می‌شود؟

- (۱) تاریخ طبری (۲) تاریخ سیستان (۳) تاریخ بیهقی (۴) عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور

۱۸۴- چرا پیامبر اسلام (ص) تصمیم به هجرت از شهر مکه گرفت؟

- (۱) آمادگی بیشتر مردم طائف برای پذیرش اسلام
- (۲) تشدید آزار و اذیت سران قریش در مکه
- (۳) ایجاد بستر لازم برای تأسیس حکومت اسلامی در سایر شهرها
- (۴) اعمال محدودیت مکان در روابط سیاسی و اقتصادی مسلمانان

۱۸۵- کدام مورد، درباره قدرت و نفوذ سیاسی قریش در میان قبایل دیگر در آستانه ظهور اسلام درست است؟

- (۱) دارای ثبات بود، اما متکی به تشکیلات سیاسی و اداری منظم و منسجم نبود.
- (۲) این نفوذ نتیجه در اختیار داشتن امور کعبه و برقراری روابط تجاری با سرزمین‌های دیگر بود.
- (۳) در نتیجه روابط تجاری قریش با قبایل ساکن طائف و یثرب، این نفوذ تا آنجا گسترده شده بود.
- (۴) انسجام قبیله‌ای قریش و موقعیت تجاری و دینی مکه، این نفوذ را تا مناطق دیگر گسترش داده بود.

۱۸۶- عامل تمایز واحدهای جغرافیایی چیست و تقسیم‌بندی‌های جغرافیایی به چه منظور انجام می‌شود؟

- (۱) تفاوت مکان‌ها و پدیده‌های موجود در آن‌ها - شناخت بهتر و آسان‌تر و علمی‌تر کردن مطالعات مکان‌ها
- (۲) تفاوت مکان‌ها و پدیده‌های موجود در آن‌ها - یافتن تجانس و وحدت پدیده‌ها
- (۳) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی - شناخت بهتر و آسان‌تر و علمی‌تر کردن مطالعات مکان‌ها
- (۴) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی - یافتن تجانس و وحدت پدیده‌ها

۱۸۷- «بازارهای شناور بانکوک» مربوط به کدام یک از نکات ارتباط متقابل انسان‌ها با نواحی است؟

- (۱) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- (۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۴) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۸۸- برای درک مفهوم یک ناحیه صنعتی کدام گزینه مناسب‌تر است؟

- (۱) توزیع متوازن و یکدست کارخانه‌ها در کانون و نزدیکی مرزهای ناحیه مجاور
- (۲) انطباق مرزهای نواحی طبیعی و انسانی در نقاطی که تجمع کارخانه‌ها زیاد است.
- (۳) بخشی از یک روستا یا یک شهر که دارای ویژگی‌های خاص تمرکز صنعتی است.
- (۴) تجمع بالای کارخانه‌ها در کانون و کاسته شدن از تعداد آن‌ها در نزدیکی مرزها

۱۸۹- کدام مورد، بیانگر نتیجه درستی از متن زیر است؟

«کشورهای واقع در عرض‌های بالا هم‌زمان با راهسازی، تمهیداتی از قبیل ماشین‌های برف‌روب مجهز به GPS برای پاکسازی جاده‌ها داشته‌اند.»

- (۱) انسان‌ها برای زندگی و سازگاری با محیط طبیعی، از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.
- (۲) هر ناحیه طبیعی در کره زمین به‌طور حتم با دیگر نواحی کنش متقابل اقتصادی و فرهنگی دارد.
- (۳) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و آن را تغییر می‌دهند.
- (۴) هر حکومتی با تصمیم‌گیری‌های سیاسی خاصی، نحوه استفاده از قابلیت‌های محیط‌های طبیعی را مشخص می‌کند.

۱۹۰- مرز کدام نواحی را آسان‌تر می‌توان تعیین کرد و خصوصیات یک ناحیه جغرافیایی در اطراف کانون آن چگونه است؟

- (۱) انسانی - حداقل ویژگی‌ها و خصوصیات ناحیه را داراست.
- (۲) طبیعی - حداقل ویژگی‌ها و خصوصیات ناحیه را داراست.
- (۳) انسانی - عوامل تجانس به‌خوبی در آن دیده می‌شود.
- (۴) طبیعی - عوامل تجانس به‌خوبی در آن دیده می‌شود.

درس هفتم: عقل در فلسفه (قسمت اول)
صفحه‌های ۵۲ تا ۵۸

در این بخش، از میان سؤالات اصلی و موازی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالاتی ۱۹۱ تا ۱۹۵ «یا» به سؤالاتی ۱۹۶ تا ۲۰۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۹۱- مقصود اصلی از عقل آن‌گاه که آن را قوه استدلال و تفکر معرفی می‌کنیم، چیست؟

- (۱) توانمندی فوق‌العاده جهت وصول قطعی به همه دانش‌ها و حقایق عالم هستی
- (۲) حالتی بالقوه که برای به فعلیت رسیدن نیازمند تربیت عقلانی و پس از آن بی‌نیاز از چنین تربیتی است.
- (۳) توانایی گسترده اما محدود در انسان جهت شناسایی امور در حیطه هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی و ...
- (۴) ابزار اصلی فلسفه و استعداد ذاتی که در وجود و نهاد هر انسانی دارای حدود و توانمندی‌های ثابت و معین است.

۱۹۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) عقل به عنوان موجود برتر و متعالی، از ماده و جسم مجرد و مقید به زمان و مکان است.
- (۲) افزون بر عالم طبیعت، منحصراً یک عالم وجود دارد و آن هم عالم عقل است.
- (۳) فیلسوفان معتقدند که عقول مجرد در عین بهره‌مندی از قوای استدلالی، به آن نیازی ندارند.
- (۴) روح انسان وقتی در مرتبه عالم عقل قرار می‌گیرد، قوه استدلال و برهان خود را از دست نمی‌دهد.

۱۹۳- کدام گزینه در حیطه علوم عملی می‌باشد؟

- (۱) شناخت عواملی که باعث بهبود عملکرد قلب می‌شوند
- (۲) شناخت قوانینی که باعث زیست بهتر انسان‌ها در یک جامعه می‌شوند
- (۳) بررسی نقش انقلاب‌های بشری در تحول تاریخ و تمدن انسانی
- (۴) کشف حقیقت وجودی انسان و ابعاد مختلف آن به‌عنوان حیوان ناطق

۱۹۴- کدام عبارت نمی‌تواند مطابق با رویکرد غالب در دوره اول حاکمیت کلیسا باشد؟

- (۱) هر آن چیزی که اهل عقل گفته‌اند، به ما مسیحیان مربوط است و باید آن را اخذ کرد.
- (۲) حکمت این دنیا در نظر خداوند جهالت است، و او حکیمان را به ترفند خودشان گرفتار می‌سازد.
- (۳) پیامم با برهان روح و قدرت بیان شد، تا ایمان شما نه بر حکمت بشری، بلکه بر قدرت خدا مبتنی باشد.
- (۴) پسر خدا مرده است، دفن شده است و رستاخیز یافته است. این سخن کاملاً یقینی است؛ چون ناممکن است.

۱۹۵- کدام گزینه درباره جریان‌های فکری رایج در دوره جدید اروپا صحیح است؟

- (۱) فرانسیس بیکن حس و تجربه را تنها راه رسیدن به معرفت دانست و کاملاً از عقل‌گرایان جدا شد.
- (۲) دکارت با ریاضیات آشنا بود، و برخلاف تجربه، به تمامی توانایی‌های عقل از جمله بدیهیات قائل بود.
- (۳) دکارت عقل را به معنای موجودات برتر و مستقل از ماده نظیر زنجیره عقول مجرد به کار نمی‌برد.
- (۴) دکارت معتقد بود که وجود خدا و نفس مجرد و اختیار انسان، فطرتاً آشکارند و قابل اثبات نیستند.

مباحث نیمسال اول

اگر به سؤال‌های ۱۹۱ تا ۱۹۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۹۶ تا ۲۰۰ پاسخ دهید.

فلسفه دوازدهم

۱۹۶- کدام گزینه نمی‌تواند دلیلی بر مغایرت وجود و ماهیت باشد؟

(۱) این‌طور نیست که هر آنچه تصور کنیم در خارج یافت بشود.

(۲) ممکن است چیزهای زیادی موجود باشند که درکی از آنها نداشته باشیم.

(۳) فهم ما از قضیه «میز است» با «میز هست» متفاوت است.

(۴) معنای لغوی «هستی» با «چیستی» در نزد ما اساساً متفاوت است.

۱۹۷- کدام یک از حمل‌های زیر حمل اولی ذاتی محسوب نمی‌شود؟

(۱) حمل تعریف مفهومی صحیح بر ذات

(۲) حمل یک مفهوم ذاتی بر ذات

(۳) حمل ذاتیات یک شیء بر یکدیگر

(۴) حمل یک ماهیت و ذات بر خودش

۱۹۸- در کدام گزینه حمل محمول بر موضوع نه از ضرورت برخوردار است و نه از امتناع؟

(۱) آفریدگار جهانیان دارای وجود است.

(۲) مثلث دارای یک زاویه قائمه است.

(۳) مجموع زوایای داخلی مربع 320° درجه است.

(۴) دایره پنجم ضلعی از حیث وجود ممتنع است.

۱۹۹- در قضایای زیر به ترتیب چه رابطه‌ای بین محمول و موضوع برقرار است؟

«شریک‌الباری ممتنع‌الوجود است. - انسان ناطق نیست. - وجود خداوند غیرامکانی است.»

(۱) وجوبی - امتناعی - امتناعی

(۲) وجوبی - امتناعی - وجوبی

(۳) امتناعی - وجوبی - وجوبی

(۴) وجوبی - امکانی - امتناعی

۲۰۰- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر صحیح است؟

«می‌توان گفت ... برخلاف ...»

(۱) واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود - وجود برایش واجب شده است.

(۲) ممتنع‌الوجود - واجب‌الوجود - اقتضایی به هستی و بودن ندارد.

(۳) ممکن‌الوجود - ممتنع‌الوجود - اقتضای وجود و هستی دارد.

(۴) واجب‌الوجود بالذات - واجب‌الوجود بالغير - وجوب فی‌نفسه دارد.

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس اول: چستی فلسفه
درس دوم: ریشه و شاخه‌های فلسفه
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۲۰۱- در فرایند تفکر، روبه‌رو شدن با مسائل و سؤالات مختلف نشانگر کدامیک از موارد زیر نمی‌باشد؟

- (۱) آگاهی از مجهولات و ندانسته‌های خود
(۲) جست‌وجوی پاسخ برای سؤالات
(۳) پذیرش امکان شناخت و ویژگی پرسشگری در انسان
(۴) سامان دادن امور روزمره از طریق طرح سؤال
- ۲۰۲- نخستین گام برای هرگونه درک و دریافت فلسفی چیست؟ و کدام گزینه در رابطه با تفکر فلسفی صحیح می‌باشد؟

- (۱) روبه‌رو شدن با مسئله - هر انسانی می‌تواند تفکر فلسفی داشته باشد.
(۲) مواجهه با مجهول فلسفی - بخشی مستقل در افکار انسان‌ها می‌باشد.
(۳) روبه‌رو شدن با مسئله - رسیدن به تفکر فلسفی به معنای کنار گذاشتن فطرت اول نیست.
(۴) مواجهه با مجهول فلسفی - حیطه‌ای مستقل از تفکر انسانی محسوب می‌شود.

۲۰۳- کدام عبارت درباره‌ی واژه فلسفه و تحولات معنایی آن صحیح می‌باشد؟

- (۱) فلسفه ریشه‌ای عربی داشته و معرب کلمه فیلسوفیا به معنای دوستداری دانایی است.
(۲) سقراط به عنوان اولین کسی که از این لفظ استفاده کرد آن را بر سر زبان‌ها انداخت.
(۳) معنای دوم واژه فیلسوفوس مطابق با معنای اول واژه سوفیست در یونان نمی‌باشد.
(۴) در دوران قبل از سقراط، واژه فلسفه به معنای دانشی خاص کاربردی نداشت.

۲۰۴- هنگامی که می‌پرسیم «مرز و محدوده دانش فلسفه کجاست؟»، مشخص کردن کدام مورد از موارد زیر در پاسخ به این پرسش کمک بیشتری می‌کند؟

- (۱) موضوع فلسفه
(۲) روش فلسفه
(۳) مسائل فلسفه
(۴) شاخه‌های فلسفه

۲۰۵- کدام گزینه به وجه تمایز اصلی فلسفه از سایر علوم اشاره دارد؟

- (۱) موضوع این دانش، موجودات می‌باشند.
(۲) روش فلسفه، روش عقلی محض است.
(۳) پایه و اساس آن در علم دیگری بررسی نمی‌شود.
(۴) موضوع محدودی دارد و فقط در مورد وجود صحبت می‌کند.
- ۲۰۶- اگر موجودات جهان را به دو دسته ... و ... تقسیم کنیم، بحث ما در حیطه ... قرار می‌گیرد که جزئی از ... دانش فلسفه به شمار می‌رود.

- (۱) ثابت - متغیر - علم فیزیک - بخش اصلی و ریشه‌ای
(۲) نیازمند - بی‌نیاز - علم فیزیک - شاخه‌ها و بخش فرعی
(۳) ثابت - متغیر - دانش هستی‌شناسی - شاخه‌ها و بخش فرعی
(۴) نیازمند - بی‌نیاز - دانش هستی‌شناسی - بخش اصلی و ریشه‌ای

۲۰۷- تفاوت بخش‌های فرعی فلسفه با بخش اصلی آن در چیست؟

- (۱) موضوع آن‌ها، علوم مختلف مانند اخلاق، فیزیک و سیاست را دربرمی‌گیرد.
- (۲) روش آن‌ها برخلاف بخش اصلی فلسفه، لزوماً عقلی محض نیست.
- (۳) موضوع آن‌ها همان موضوع بخش اصلی فلسفه، در حدود علوم مختلف است.
- (۴) برخلاف بخش اصلی فلسفه، پایه و اساس علوم دیگر را تأمین می‌کنند.

۲۰۸- کدام یک از مسائل طرح شده، به ترتیب به بخش اصلی و بخش فرعی فلسفه تعلق دارد؟

- (۱) آیا جهان هستی غایتی دارد؟ - حقیقت و ماهیت عدالت چیست؟
- (۲) ارزش‌های اخلاقی مطلق هستند یا نسبی؟ - حق حکومت از آن خداست یا انسان؟
- (۳) قانون علیت در همه هستی جاری و ساری است. - هستی واحد است یا کثیر؟
- (۴) انسان تابع بی قید و شرط جبر اجتماعی است. - انسان توانایی درک واقعیت‌های هستی را دارد.

۲۰۹- کدام گزینه، تناسب اقدام انجام شده را با نظریه فلسفی به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) لغو بیمه درمانی اوباما توسط ترامپ، کم کردن مالیات ثروتمندان (اصالت فرد)
- (۲) افزایش تسهیلات مدارس غیرانتفاعی، آزادی مطبوعات خصوصی و عدم نیاز به مجوز (اصالت جامعه)
- (۳) مالیات گرفتن از خانه‌های خالی، محدودیت خرید و فروش ارز (اصالت فرد)
- (۴) کم کردن مالیات تعاونی‌های مسکن، عدم ممنوعیت خرید و فروش مشروبات الکلی (اصالت جامعه)

۲۱۰- کدام مفهوم از عبارت زیر استنباط می‌شود و کدام عبارت درباره آن درست است؟

«این آگاهی انسان‌ها نیست که هستی اجتماعی و مناسبات مادی آن‌ها را تعیین می‌کند، بلکه این هستی اجتماعی و مناسبات مادی آن‌هاست که

آگاهیشان را تعیین می‌کند.»

- (۱) اصالت فرد - عبارت است از مبانی و زیربنای علوم که در فلسفه‌های مضاف قرار دارند.
- (۲) اصالت جامعه - عبارت است از مبانی و زیربنای علوم که در فلسفه‌های مضاف قرار دارند.
- (۳) اصالت فرد - عبارت است از قوانین و احکام کلی که حاکم بر محدوده‌ای عام از وجود هستند.
- (۴) اصالت جامعه - عبارت است از قوانین و احکام کلی که حاکم بر محدوده‌ای عام از وجود هستند.

منطق

در این بخش، از میان سوالات منطق و فلسفه یازدهم تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۲۱۱ تا ۲۲۰ «یا» به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس اول: منطق، ترازوی اندیشه
درس دوم: لفظ و معنا
صفحه‌های ۱ تا ۱۹

۲۱۱- در عبارت کدام گزینه تصدیق دیده نمی‌شود؟

- (۱) نکته‌ای گویم که فانوس اتاقت کنی و چراغ راحت کنی
- (۲) هنگامی که داشتم تحلیل تست‌های درس منطق و فلسفه را در سایت کانون قلمچی می‌دیدم
- (۳) اگر چیزی دارای سلول باشد، پس جاندار است
- (۴) خواهی نشوی رسوا، هم‌رنگ جماعت شو

۲۱۲- اگر دانش‌آموزان دهم انسانی، ندانند کاربرد منطق در زندگی چیست، چه چیزی باید ارائه شود؟

- (۱) تعریف
- (۲) تصور
- (۳) تصدیق
- (۴) استدلال

۲۱۳- در کدام عبارت مشترک لفظی وجود ندارد؟

- (۱) دلارام در —، دلارام—جوی
- (۲) شنیدم که در مصر میری اجل
- (۳) برادر که در بند خویش است نه برادر و نه خویش است.
- (۴) آدمی در عالم خاکی نمی‌آید به دست
- (۱) لب از تشنگی خشک بر طرف جوی
- (۲) سپه تاخت بر روزگارش اجل
- (۳) عالمی دیگر بیايد ساخت وز نو آدمی

۲۱۴- دلالت قسمت‌های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«مردی طلبکار به در خانه آقای هاشمی آمد. در خانه را محکم می‌کوبید، آقای هاشمی در پذیرایی خانه بود. متوجه شد که طلبکار آمده است. به همسر خود گفت برو دست به سرش کن. همسر آقای هاشمی رفت جلوی در و طلبکار پرسید: آقای هاشمی هستند؟ خانم جواب داد: آقای هاشمی

اینجا نیستند اصلاً هاشمی نداریم اینجا. زن پیش خودش گفت که دروغ نگفتم واقعاً آقای هاشمی اینجا جلوی در نیست، بلکه در پذیرایی است.»

- (۱) مطابقی - التزامی
- (۲) التزامی - التزامی
- (۳) مطابقی - مطابقی
- (۴) التزامی - مطابقی

۲۱۵- همه انواع دلالت‌ها در تمام گزینه‌ها وجود دارند؛ به جز ...

- (۱) دیروز در حین بازی فوتبال پایم شکست و نزدیک بود از شدت درد زمین را گاز بزنم!
- (۲) اوضاع آب و هوای کشور خراب است تلویزیون گفت فردا مدارس تهران تعطیل است.
- (۳) هفته آینده امتحان دشواری خواهیم داشت. برای کسب نمره مناسب باید کتاب را حفظ باشم.
- (۴) نقاشان در حال رنگ‌آمیزی خانه هستند. اگر خورشید محبت کند و تمام مدت بدرخشد، رنگ سریع‌تر خشک خواهد شد.

۲۱۶- گزاره‌های زیر به ترتیب دچار چه مغالطه‌ای هستند؟

- بچه‌های باشگاه می‌گویند: غزاله شیر شده یک نفر پاسخ داد: اگر شیر شده پس چرا دم نداره؟

- رئیس اداره محیط زیست مازندران گفت: از داخل ماشین باری چند شیر پیدا شده و ماشین توقیف شده است. حالا سؤال من اینجاست که مگر

حمل شیرآلات جرم است؟

(۱) اشتراک لفظ - توسل به معنای ظاهری

(۲) توسل به معنای ظاهری - توسل به معنای ظاهری

(۳) اشتراک لفظ - اشتراک لفظ

(۴) توسل به معنای ظاهری - اشتراک لفظ

۲۱۷- در عبارت زیر امکان بروز چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

«خواجه در ابریشم و ما در گلیم / عاقبت ای دل همه یکسر گلیم»

(۱) اشتراک لفظ

(۲) نگارشی کلمات

(۳) ابهام در مرجع ضمیر

(۴) توسل به معنای ظاهری

۲۱۸- در عبارت داده شده امکان بروز چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

«حمید در کلاس پایش را محکم به میز کوبید، شکست»

(۱) اشتراک لفظ

(۲) توسل به معنای ظاهری

(۳) ابهام در مرجع ضمیر

(۴) شیوه نگارش کلمات

۲۱۹- به ترتیب در عبارات زیر کدام مغالطه به کار رفته است؟

(الف) عرفان به من گفت که من باید از این به بعد بیشتر روی ریاضی وقت بگذارم.

(ب) به نظر امیرحسین عزیزی دانشجوی خلاق است.

(۱) اشتراک لفظ - ابهام در مرجع ضمیر

(۲) ابهام در مرجع ضمیر - نگارشی کلمات

(۳) ابهام در مرجع ضمیر - اشتراک لفظ

(۴) اشتراک لفظ - نگارشی کلمات

۲۲۰- در کدام گزینه نوع مغالطه‌ای که ممکن است ایجاد شود با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) مکن تا توانی دل خلق ریش

وگر می‌کنی، می‌کنی بیخ خویش

(۲) گفتمش باید بری نامم زیاد

گفت آری می‌برم نامت ز یاد

(۳) یکی شاهی در سمرقند داشت

که گفتی به جای سمرقند داشت

(۴) حاکم بغداد حکمی کرد و می‌باید شنید

تا که او باشد نباید کرد لعنت بر یزید

فلسفه یازدهم

اگر به سؤال‌های ۲۱۱ تا ۲۲۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ دهید.

درس اول: چیستی فلسفه
درس دوم: ریشه و شاخه‌های
فلسفه
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۲۲۱- کدام گزینه در تبیین نظر ملاصدرا در باب فطرت اول مناسب‌تر است؟

- (۱) این فطرت فاقد اهمیت و ارزش است و نباید به آن پرداخت.
- (۲) مانند قفسی است که انسان را اسیر می‌کند و باید مطلقاً از آن رها شد.
- (۳) انسان نباید خود را در آن تقلیل دهد و از تکامل و تعالی بازماند و ناکام شود.
- (۴) ماندن در این فطرت زمینه رشد و تکامل انسان در فطرتی متعالی‌تر را فراهم می‌سازد.

۲۲۲- چه چیزی باعث پدید آمدن «دانش فلسفه» شد و کدام مورد از دلایل فایده این دانش برای انسان می‌باشد؟

- (۱) تلاش بشر در پی یافتن پاسخ‌های قانون‌مند به سؤالات بنیادین - بدون آن تصمیم‌گیری‌های بشر به نتیجه روشنی نمی‌رسد.
- (۲) پرداختن به سؤالات بنیادین و ریشه‌ای به صورت پیوسته و جدی - بدون آن تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه روشنی نمی‌رسد.
- (۳) تلاش بشر در پی یافتن پاسخ‌های قانون‌مند به سؤالات بنیادین - انسان توانسته است به پاسخ تمام سؤالات بنیادین برسد.
- (۴) پرداختن به سؤالات بنیادین و ریشه‌ای به صورت پیوسته و جدی - انسان توانسته است به پاسخ تمام سؤالات بنیادین برسد.

۲۲۳- واژه فلسفه یک واژه ... است که معنی اصلی آن ... و معنی سومی که به خود گرفته ... می‌باشد.

- (۱) یونانی - دوستداری دانایی - دانش به معنای عام
- (۲) عربی - دوستدار دانایی - دانش به معنای عام
- (۳) یونانی - دوستدار دانایی - متافیزیک
- (۴) عربی - دوستداری دانایی - متافیزیک

۲۲۴- کدام مورد در بیان موضوع دانش فلسفه گزینه مناسب‌تری می‌باشد؟

- (۱) مبنای خصوصیات اشیاء
- (۲) احکام عام موجودات طبیعی
- (۳) مبدأ و منشأ نخستین وجود
- (۴) مبادی و اسباب وجود اشیاء

۲۲۵- تفاوت عمده فلسفه با سایر دانش‌ها در چیست؟

- (۱) فلسفه صرفاً درباره علل پیدایش هستی بحث می‌کند.
- (۲) فلسفه در خصوص مسائل مرتبط با جهان طبیعت بحث می‌کند.
- (۳) فلسفه در مورد بنیادی‌ترین مسائل و موضوعات مرتبط با انسان و جهان بحث می‌کند.
- (۴) فلسفه، اخلاق را از حیث تأثیر آن در جامعه بررسی می‌کند.

۲۲۶- کدام یک از پرسش‌های زیر نسبت به بقیه بنیادی‌تر و اساسی‌تر است؟

- (۱) آیا جامعه اصیل است یا فرد اصیل است؟
 (۲) آیا ارزش‌های اخلاقی تابع شرایط تغییر می‌کنند؟
 (۳) آیا عدالت بر این هستی نامتناهی حکم فرماست؟
 (۴) آیا انسان می‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند بشناسد؟

۲۲۷- کدام گزینه در مورد بخش ریشه‌ای فلسفه نادرست است؟

- (۱) بخش اصلی فلسفه خود به دو بخش تقسیم می‌شود.
 (۲) تبیین امکان شناخت وجود فرع بر شناخت آن است.
 (۳) توانایی دست‌یابی انسان به حقیقت اشیا از مسائل این بخش فلسفه است.
 (۴) می‌خواهد وجود و موجودات را بدون هیچ قید دیگری شناسایی کند.

۲۲۸- کدام یک از موارد زیر از دلایلی نیست که موجب شود فلسفه را پایه سایر علوم بدانیم؟

- (۱) ویژگی‌هایی را بررسی می‌کند که مربوط به موجودیت موجودات باشند.
 (۲) این‌گونه نیست که فلسفه فقط درباره یک موجود خاص بحث کند.
 (۳) فلسفه برای رسیدن به مجهول از روش عقلی و قیاسی بهره می‌گیرد.
 (۴) به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، انسان و طبیعت می‌پردازد.

۲۲۹- کدام عبارت درباره فلسفه‌های مضاف نادرست است؟

- (۱) شاخه‌هایی هستند که از یک ریشه واحد سرچشمه گرفته‌اند.
 (۲) دیدگاه خاص هر فیلسوف در فلسفه اولی تابع نگاه او به فلسفه‌های مضاف است.
 (۳) ممکن است به موازات هر رشته علمی، نوعی از آن وجود داشته باشد.
 (۴) با توسعه دانش و تکنولوژی، دامنه ظهور این فلسفه‌ها هم گسترش یافته است.

۲۳۰- این که اگر کسی انسان را موجودی دو ساحتی بداند، برای روح او برنامه‌های تربیتی در نظر می‌گیرد، ریشه در ارتباط ... و ... دارد که به واسطه ...

صورت می‌گیرد.

- (۱) هستی‌شناسی - روان‌شناسی - انسان‌شناسی فلسفی
 (۲) هستی‌شناسی - جامعه‌شناسی - فلسفه اخلاق
 (۳) معرفت‌شناسی - جامعه‌شناسی - فلسفه اخلاق
 (۴) معرفت‌شناسی - روان‌شناسی - انسان‌شناسی فلسفی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس اول: روان‌شناسی: تعریف و

روش مورد مطالعه

صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۲۳۱- از چه طریقی می‌توان به مراتب بالای شناخت دست یافت؟

- (۱) با تفسیر و معنا بخشیدن به محرک‌های انتخابی
- (۲) از طریق داشتن استنباط‌های زیاد از اطلاعات موجود در حافظه
- (۳) با نگه‌داشتن اطلاعات در حافظه
- (۴) تکیه بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات

۲۳۲- کدام عبارت می‌تواند یک فرضیه در علوم تجربی قلمداد شود؟

- (۱) آیا اضطراب ناشی از امیال ناخودآگاه است و یا نتیجه شرطی‌سازی رفتاری است؟
- (۲) اضطراب یا به تعارض‌های خانوادگی شخص بازمی‌گردد، یا محصول نقص مغزی است و یا اینکه از علت دیگری ناشی می‌شود.
- (۳) تعارض‌های بین‌فردی می‌توانند موجب اختلال‌های اضطرابی شوند.
- (۴) با توجه به نقص‌های نظریه‌های آسیب‌شناسی روانی، می‌توان گفت علت اضطراب مشخص نیست.

۲۳۳- کدام گزینه برای عبارت زیر صدق می‌کند؟

«امیال ما، که در دو جهت عشق و نفرت هستند، در رؤیاهای ما نمود می‌یابند.»

- (۱) می‌تواند پاسخی باشد به این سؤال که امیال ما ماهیتاً چه هستند.
- (۲) این فرضیه آغازی است برای ساختن سلسله اصول کیفی و تجربی برای رؤیا.
- (۳) پیش از آن، این سؤال مطرح می‌شود که چگونه نمود می‌یابند.
- (۴) برای ساختن نظریه‌ای درباره رؤیا، ابتدا باید تعیین کرد که رؤیا چیست.

۲۳۴- «در ماه‌های نخست پاندمی بیماری کووید-۱۹، جامعه پزشکی با توجه به انتقال ویروس از طریق سطوح، توصیه می‌کرد تا شهروندان برای جلوگیری

از ابتلا به بیماری، از دستکش و مواد ضدعفونی استفاده کنند، اما پس از چندی جامعه پزشکی اعلام کرد احتمال انتقال ویروس از سطوح بسیار کم

بوده و برای جلوگیری از ابتلا، شهروندان می‌بایست در استفاده از ماسک کوشا باشند.» کدام گزاره مبین این تغییر توصیه جامعه پزشکی است؟

- (۱) فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.
- (۲) در صورت آزموده شدن فرضیه با مشاهدات تجربی، فرضیه پذیرفته می‌شود.
- (۳) پذیرفته بودن یک فرضیه به معنای درست و واقعی بودن آن نیست.
- (۴) فرضیه‌ها در پاسخ به یک سؤال می‌آیند، اما خود محل تولد سؤال‌های دیگری هستند.

۲۳۵- عبارت زیر با کدام گزینه ارتباط دارد؟

«فشار زیاد بر ساختار روانی می‌تواند باعث شود که تا مرز فروپاشی پیش برویم.»

- (۱) شرط کافی صدق آن این است که مفاهیم را تماماً به دور از سوگیری تعریف کرده باشیم.
- (۲) چنانچه شرایط خوبی داشته باشد، می‌توانیم یک موقعیت خاص را حدس بزنیم.
- (۳) برای اینکه مسیر کشف‌های بیشتر را باز کند، کافی است دلایلی برای پدیده‌ها بیاورد.
- (۴) در بررسی ماهیت مفهوم، می‌توان با ذهن خالی و آماده برای کسب تجارب نو، پیش رفت.

۲۳۶- کدام مورد درباره منابع کسب آگاهی و معرفت نادرست است؟

- (۱) تعداد منابع کسب آگاهی در کل علوم و روش‌های مختلف چهار مورد است و روش دیگری متصور نیست.
- (۲) اگر کسی در پاسخ به سؤال «آیا حیات به کره زمین محدود می‌شود؟» از آثار داروین استفاده کند، نمی‌توان گفت قطعاً از روش تجربی استفاده کرده است.
- (۳) اگر پاسخ سؤالی واحد، بنابر دو منبع مختلف معرفتی متفاوت باشد، قطعاً باید در درستی یکی از جواب‌ها شک کرد.
- (۴) اگر شخصی برای ثابت کردن کروی بودن زمین از روش تجربی استفاده کند، می‌توان گفت جواب او درست‌ترین جواب در میان منابع معرفتی است.

۲۳۷- علت بروز نتایج متعدد و متضاد هنگام بررسی یک پدیده روان‌شناختی واحد کدام است؟

- (۱) به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و پیچیدگی‌های علوم انسانی، موضوعات روان‌شناختی کمتر تکرارپذیرند.
- (۲) تعریف عملیاتی پدیده‌های روان‌شناختی دشوار است و تکرار در تعاریف موجب تکرار در نتایج می‌شود.
- (۳) پژوهش‌های روان‌شناختی گاه با قاعده و نظام‌دار انجام نشده و تکرار نتایج ناشی از پژوهش‌های نادرست است.
- (۴) بررسی‌های روان‌شناختی گاه بدون توجه به اهمیت فرآیندهای ذهنی تنها به بررسی رفتار می‌پردازند.

۲۳۸- کدام گزینه نشان‌دهنده پدیده‌ای است که در روان‌شناسی مطرح نمی‌شود؟

- (۱) شخص می‌گوید: «فرشته‌ها از آسمان آمدند و قرار است مرا پادشاه کنند.»
- (۲) کودک، آرام و قرار ندارد و دائم در حال خرابکاری و بهم ریختن محیط است.
- (۳) شخص به قدری از گربه می‌ترسد که با دیدن تصویر آن، وحشت‌زده می‌شود.
- (۴) در بررسی دلیل رؤیا، به این می‌رسیم که روح در جاهای مختلف سیر می‌کند.

۲۳۹- «یکی از نخستین فرآیندهایی که در جلسات مشاوره و روان‌درمانی اتفاق می‌افتد فرآیند «تشخیص و صورت‌بندی» است تا روان‌درمانگر بتواند نگاهی

کامل و تا حد ممکن دقیق از چیستی و چرایی موضوع مراجعه داشته باشد و گام‌ها و اهداف درمانی را مشخص کند. فرآیندی که برگزاری خوب آن، نیمی از تحقق اهداف درمانی پنداشته می‌شود.» علت اهمیت این فرآیند چیست؟

- (۱) برای هر موضوع تبیین‌های صحیحی وجود دارد و نباید یک تبیین خاص دیگر تبیین‌ها را رد کند.
- (۲) توصیف باید بی‌طرفانه باشد و تا حد ممکن تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های ذهنی نباشد.
- (۳) پیش‌بینی و کنترل در روان‌شناسی به سادگی دیگر علوم نیست زیرا پدیده‌های روان‌شناختی چندعلتی هستند.
- (۴) پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد آسان‌تر است.

۲۴۰- آیا استفاده از روش‌های منحصر به فرد در حل مسائل، در مجموعه روش‌های علمی قرار می‌گیرند؟ چرا؟

- (۱) بله - در صورتی که از طریق این روش‌ها به نتایج مورد نظر برسند.
- (۲) خیر - زیرا پاسخ آن‌ها به وسیله دیگران قابل تکرار نیست.
- (۳) بله - زیرا به یافته‌های تکرارپذیر منتهی خواهند شد.
- (۴) خیر - زیرا افراد به برداشت‌های یکسانی دست نمی‌یابند.

اقتصاد

در این بخش، از میان سؤالات اقتصاد و روان‌شناسی تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۲۴۱ تا ۲۵۰ «یا» به سؤالات ۲۵۱ تا ۲۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

کسب و کار و کارآفرینی
انتخاب نوع کسب و کار
اصول انتخاب درست
مرز امکانات تولید
صفحه‌های ۱ تا ۴۴

۲۴۱- عبارات زیر در رابطه با یک شرکت تولیدی پوشاک به نام شرکت «طراحان» است. کدام‌یک از این عبارات به ترتیب بیان‌کننده مفاهیم: «هزینه فرصت»، «توجه به درآمد و سود بیشتر» و «اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری» است؟

الف) این شرکت تولیدی با شروع فصل زمستان، پالتوهای مردانه برند خود را به قیمت ۹۹۹,۹۹۹ تومان به بازار عرضه کرد و در مقایسه با تولیدکننده رقیب که پالتوی برند خود را به قیمت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان عرضه کرده بود، فروش و سود بیشتری داشت.

ب) شرکت «طراحان» در برنامه‌ریزی تولید خود با توجه به کاهش نرخ رشد جمعیت و زاد و ولد، تولید پوشاک بزرگسال را نسبت به تولید پوشاک بچه‌گانه افزایش داد.

پ) هزینه تولید هر دست پوشاک زمستانی بزرگسال برای شرکت «طراحان» برابر است با هزینه تولید پنج دست پوشاک بچه‌گانه.

ت) شرکت طراحان ۱۰ درصد از تولید پوشاک زمستانی خود را با پرداخت عوارض گمرکی به کشورهای حاشیه خلیج فارس صادر کرد که به علت گرمی هوا، فروش خوبی نداشت.

(۱) ت - الف - پ (۲) الف - ت - ب (۳) پ - ب - الف (۴) ب - ت - الف

۲۴۲- یک تولیدکننده لوازم خانگی برقی با تولید «ماشین لباسشویی» که قیمت فروش آن در بازار ۴ میلیون تومان و هزینه تولیدش یک میلیون تومان است، از تولید «یخچال ساید بای ساید» با هزینه تولید ۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان صرف نظر کرده و با این تصمیم ۲,۷۰۰,۰۰۰ تومان کمتر سود کرده است. قیمت فروش «یخچال ساید بای ساید» در بازار چقدر است؟

(۱) ۵,۷۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۸,۲۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۸,۷۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان

۲۴۳- فردی مقدار مشخصی پول برای خرید دو کالای X و Y در اختیار دارد. اگر فرد تمام پول خود را به خرید کالای X اختصاص دهد، می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند و اگر تمام پول خود را به خرید کالای Y اختصاص دهد، می‌تواند ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند. اگر قیمت هر واحد از کالای X، ۴۰ هزار تومان باشد، آنگاه:

الف) این فرد چند هزار تومان برای خرید دو کالای X و Y در اختیار دارد؟

ب) اگر فرد بخواهد ۳ واحد از کالای X را خریداری کند، آنگاه چند واحد از کالای Y را می‌تواند بخرد؟

(۱) الف) ۲۰۰ (ب) ۱۰ (۲) الف) ۱۵۰ (ب) ۵ (۳) الف) ۲۰۰ (ب) ۴ (۴) الف) ۱۵۰ (ب) ۴

۲۴۴- در رابطه با واقعیت کدام گزینه صحیح است؟

(۱) در آن واحد می‌توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید؛ یعنی هر چیزی قابلیت مصارف متعدد هم‌زمان را دارد.

(۲) اگر یک کشور کالاهایی را از دیگر کشورها بخرد، دیگر با کمیابی و مبادله مواجه نیست.

(۳) تنها هزینه‌ای که نباید بر تصمیم‌گیریتان مؤثر باشد، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند.

(۴) مقایسه میان منافع و هزینه‌های یک کسب و کار، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.

محل انجام محاسبات

۲۴۵- جدول زیر هزینه‌های یک کارگاه تولید محصولات غذایی خانگی را نشان می‌دهد، با فرض فروش ۵,۰۰۰ واحد مواد غذایی با قیمت متوسط هر واحد

۵۴,۵۰۰ تومان:

اجاره‌بهای ماهانه کارگاه	۱/۵ میلیون تومان
متوسط حقوق ماهانه هر کارگر	۲/۲ میلیون تومان
هزینه سالیانه خرید مواد اولیه	۲۴ میلیون تومان
هزینه استهلاک سالیانه	۱/۵ برابر حقوق ماهانه تمامی کارگران
هزینه‌های متفرقه سالیانه	۷/۳ میلیون تومان
تعداد کارگران	۶ نفر

الف) عملکرد سالیانه بنگاه چه وضعیتی دارد؟

ب) عملکرد این بنگاه تولیدی، با افزایش ۲۰ درصدی فروش (از طریق بازاریابی

مناسب) و در مقابل کم کردن ۲ نفر از کارگران، چه تغییری خواهد کرد؟

۱) ۴۵ میلیون تومان سود یا منفعت - ۱۰۷/۳ میلیون تومان سود بیشتر

۲) ۵۵ میلیون تومان ضرر یا زیان - ۱۰۲/۶ میلیون تومان سود کمتر

۳) ۴۵ میلیون تومان سود یا منفعت - ۱۰۲/۶ میلیون تومان سود بیشتر

۴) ۵۵ میلیون تومان ضرر یا زیان - ۱۰۷/۳ میلیون تومان سود کمتر

۲۴۶- آقای جابری بازنشسته سازمان امور مالیاتی است که می‌خواهد با پاداش بازنشستگی خود، کسب و کاری کوچک راهاندازی کند، علی، فرزند آقای جابری، لیستی از کسب‌وکارهای پیشنهادی به شرح جدول زیر، آماده می‌کند و به پدر تحویل می‌دهد. با فرض اینکه میزان پاداش بازنشستگی برابر با ۶۲۰ میلیون تومان است، اگر آقای جابری بر مبنای ارزیابی منافع هر گزینه دست به انتخاب بزند، کدام کسب و کار را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت او کدام خواهد بود؟

سرمایه‌گذاری	میزان سود
راهاندازی یک گلخانه	سود سالانه ۱۵۰ میلیون تومان
سپرده‌گذاری در بانک	سود سالانه ۲۲ درصد
راهاندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی	سود ماهانه از ۱۴ تا ۱۶ میلیون تومان
خرید و فروش رایانه و تلفن همراه	با سود ۶۸ میلیون در هر شش ماه
خرید چند هکتار زمین کشاورزی پسته در روستای پدری	سود ۳۲۰ میلیون تومان در هر دو سال

۱) راهاندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی - ۱۳۶ میلیون تومان سود سالانه حاصل از خرید و فروش رایانه و تلفن همراه

۲) راهاندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی - ۱۶۰ میلیون تومان سود سالانه حاصل از خرید چند هکتار زمین کشاورزی پسته در روستای پدری

۳) خرید و فروش رایانه و تلفن همراه - ۱۹۲ میلیون تومان سود سالانه حاصل از راهاندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی

۴) خرید و فروش رایانه و تلفن همراه - ۱۵۰ میلیون تومان سود سالانه حاصل از راهاندازی یک گلخانه

۲۴۷- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) کدام گزینه در ارتباط با «کارآفرینی» نادرست است؟

ب) عبارت کدام گزینه به ویژگی «ریسک‌پذیر بودن» کارآفرین اشاره دارد؟

۱) الف) کارآفرین کسی است که ایده‌های دیگران را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کند. ب) فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

۲) الف) کارآفرین با سرمایه مالی اندک نیز می‌تواند به راهاندازی کسب و کار اقدام کند؛ اما باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود. ب) پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راهاندازی کنند.

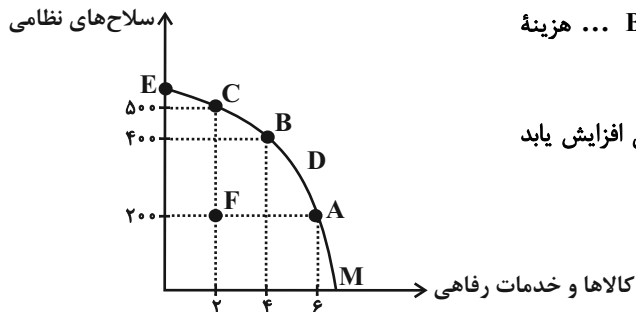
۳) الف) همه افراد می‌توانند با به کارگیری مهارت‌های ابتکار عمل، یک کسب و کار جدید را راهاندازی کنند. ب) فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

۴) الف) کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. ب) پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راهاندازی کنند.

۲۴۸- نمودار «مرز امکانات تولید PPF» زیر، مربوط به یک کشور کوچک در شرق آسیا می‌باشد که از امکانات خود برای تولید سلاح‌های نظامی و کالاها و

خدمات رفاهی استفاده می‌کند. موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر در خصوص این کشور است؟

الف) در منحنی PPF این کشور، هزینه فرصت انتقال از نقطه C به B ... هزینه فرصت انتقال از نقطه B به A می‌باشد.

ب) هنگامی که تولید سلاح‌های نظامی ثابت و تولید کالاها و خدمات رفاهی افزایش یابد ... منتقل می‌شود.

پ) وقتی که بخشی از کارگران، سرمایه‌ها و منابع از تولید کالاها و خدمات رفاهی به تولید سلاح‌های نظامی انتقال یابد ... رخ می‌دهد.

ت) اگر مقداری از سرمایه‌ها، منابع و نیروی کار مازاد به تولید کالاها و خدمات رفاهی و مقداری هم به تولید سلاح‌های نظامی اختصاص داده شود ...

(۱) الف) کمتر از ب) تولید از نقطه F به A (پ) حرکت از نقطه C به B (ت) نقطه F به C منتقل می‌شود.

(۲) الف) برابر با ب) تولید از نقطه F به C (پ) حرکت از نقطه C به B (ت) نقطه F به B منتقل می‌شود.

(۳) الف) برابر با ب) تولید از نقطه F به A (پ) حرکت از نقطه A به B (ت) نقطه F به C منتقل می‌شود.

(۴) الف) کمتر از ب) تولید از نقطه F به A (پ) حرکت از نقطه A به B (ت) نقطه F به B منتقل می‌شود.

۲۴۹- فردی صاحب یک کارگاه تولیدی است و هزینه‌های زیر را متقبل شده است، هم‌چنین این فرد می‌توانست به جای احداث کارگاه، در یک اداره دولتی

با حقوق ماهیانه پنج میلیون تومان استخدام شود. سود یا زیان ماهانه کارگاه با احتساب هزینه فرصت کدام است؟

خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۴۸ میلیون تومان

پول آب، برق، گاز، عوارض شهرداری و مالیات سالانه: ۴۲۰ میلیون تومان

دستمزد ماهانه هر کارگر: ۱/۵ میلیون تومان (مجموعاً ۱۰ کارگر)

درآمد سالانه: ۱/۲ میلیارد تومان

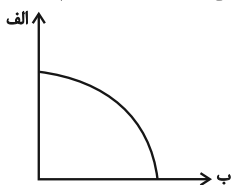
(۱) ۳ میلیون تومان سود یا منفعت

(۲) ۳ میلیون تومان ضرر یا زیان

(۳) ۲ میلیون تومان سود یا منفعت

(۴) ۲ میلیون تومان ضرر یا زیان

۲۵۰- با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که تنها دو کالای «الف» و «ب» را تولید می‌کند، موارد کدام گزینه

به ترتیب منجر به «انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا» و «جابجایی روی مرز امکانات تولید» می‌شود؟

(۱) شرکت تصمیم می‌گیرد تا کارگران غیرفعال خود را برای تولید بیشتر کالای «الف» به کار گیرد. - شرکت به دلیل

افزایش تقاضای مشتریان تولید کالای «الف» را افزایش می‌دهد.

(۲) شرکت، زمین جدیدی را برای تولید کالای «الف» اجاره می‌کند. - شرکت تصمیم می‌گیرد در این ماه کالای «ب» را بیشتر از کالای «الف» تولید

کند.

(۳) شرکت در خط تولید جدید خود تولید کالای «الف» را افزایش و تولید کالای «ب» را کاهش می‌دهد. - شرکت چند کارگر جدید برای تولید

کالای «ب» استخدام می‌کند.

(۴) شرکت فناوری جدیدی را برای تولید هر دو کالا خریداری می‌کند. - شرکت زمین بزرگتری را برای افزایش تولید محصولات اجاره می‌کند.

روان‌شناسی

اگر به سؤال‌های ۲۴۱ تا ۲۵۰ پاسخ ن داده‌اید، به سؤال‌های ۲۵۱ تا ۲۶۰ پاسخ دهید.

درس اول: روان‌شناسی: تعریف و

روش مورد مطالعه

صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۲۵۱- در کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، دوری از پیش‌داوری در ثبت اطلاعات مسئله‌های اساسی است؟

(۱) پرسش‌نامه (۲) مشاهده (۳) مصاحبه (۴) آزمون

۲۵۲- کدام عبارت تعریف عملیاتی افسردگی است؟

(۱) حالت روانی ناخوشی که با دلزدگی، یأس و خستگی‌پذیری مشخص می‌شود.

(۲) نمراتی است که آزمودنی‌ها از پرسش‌نامه افسردگی یک کسب می‌کنند.

(۳) یک حالت خلقی، شامل گریز از فعالیت یا بی‌علاقگی و بی‌میلی است.

(۴) نوعی اختلال خلقی است که شیوه تفکر و نگرش فرد را نسبت به خود، اطرافیان و دیگر جنبه‌های زندگی تغییر می‌دهد.

۲۵۳- «روش علمی» در کدام گزینه به‌طور دقیق تعریف شده و کدام قسمت از تعریف آن بیانگر «هدفمند بودن» روش علمی می‌باشد؟

(۱) فرایند جست‌وجوی نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین - نظام‌دار بودن

(۲) فرایند جست‌وجوی نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت معین - جست‌وجو کردن

(۳) فرایند جست‌وجوی نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت معین - نظام‌دار بودن

(۴) فرایند جست‌وجوی نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین - جست‌وجو کردن

۲۵۴- «در صورتی که تأثیر گذشت زمان بر محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه کوتاه‌مدت مورد تأیید و پذیرش قرار گیرد»، کدام مورد تحقق پیدا می‌کند؟

(۱) یک اصل علمی شکل می‌گیرد. (۲) پدیده مطرح شده به خوبی توصیف می‌شود.

(۳) به یک نظریه علمی تبدیل می‌شود. (۴) یک پاسخ اولیه و تا حد ممکن سنجیده مطرح می‌شود.

۲۵۵- در هر یک از موارد زیر به ترتیب افراد احتمالاً از کدام یک از روش‌های کسب آگاهی و معرفت بهره برده‌اند؟

«روش فقهای اسلامی برای تعیین میزان دیه افراد - روش پزشکان برای ساخت واکسن - روش فلاسفه در شناخت نظم جهان»

(۱) استدلال‌های منطقی - عقل - روش‌های فلسفی (۲) استدلال‌های منطقی - تجربه - عقل

(۳) استناد به آیات الهی - تجربه - عقل (۴) استناد به آیات الهی - عقل - استدلال‌های منطقی

۲۵۶- تکمیل‌کننده هر یک از عبارات زیر کدام است؟

- تمرکز هر یک از دانش‌آموزان پایه دوازدهم بر روی سؤالات فلسفه و منطق نمونه‌ای از ... می‌باشد.

- علت عدم وجود تعریف واحد از یک علم ... است.

(۱) رفتار - پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان

(۲) شناخت - پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان

(۳) شناخت - تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی

(۴) رفتار - تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی

۲۵۷- تحقیق در رابطه با کدام مورد از طریق روش مشاهده مناسب نمی‌باشد؟

(۱) بررسی رفتار کودکان زیر یک سال هنگام رویارویی با والدین خود

(۲) بررسی خط دانش‌آموزان از طریق مراجعه به برگه‌های امتحانی آن‌ها

(۳) بررسی تأثیر رفتار معلمان بر یادگیری دانش‌آموزان

(۴) بررسی رفتار کودکان نسبت به صحنه یک فیلم ترسناک

۲۵۸- به ترتیب درست «د» و نادرست بودن «ن» عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- دانشمند با جست‌وجو، موقعیت ناشناخته را خلق می‌کند.

- مصاحبه، همانند گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است.

- روان‌شناسی نوین، در تبیین موضوعات مورد مطالعه، با واژه شناخت بسیار سر و کار دارد.

- متخصصان باید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده‌اند، به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند.

(۱) د - د - ن - د   (۲) ن - ن - د - ن   (۳) د - ن - د - ن   (۴) ن - د - ن - ن

۲۵۹- در رابطه با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی، کدام گزینه با سایر موارد متفاوت است؟

(۱) بیش از هر روشی افراد عادی جامعه با این روش مواجه شده‌اند.

(۲) چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها باشد.

(۳) ساخت آن‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند.

(۴) ضمن گفت‌وگو پرسش بعدی معلوم و هدایت می‌شود.

۲۶۰- انتخاب بازیگران براساس «چهره آن‌ها» و یا براساس «مهارت بازیگری آن‌ها» به ترتیب، مربوط به کدام سطوح پردازش است؟

(۱) ادراکی - ادراکی   (۲) ادراکی - مفهومی   (۳) مفهومی - مفهومی   (۴) مفهومی - ادراکی

آزمون آمادگی شناختی ۷ بهمن ۱۴۰۱

دانش آموز عزیز!

یادگیری فرایندی است که نیازمند پشتیبانی ساز و کارهای شناختی مغز است. آگاهی از این ساز و کارها می تواند توانایی یادگیری شما را توسعه دهد. آمادگی شناختی توانایی بهره‌مندی از کارکردهای شناختی مغز در موقعیت های مختلف است.

آمادگی شناختی					
توجه	حافظه	فراشناخت	حل مساله	سازگاری	خلاقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم چی در راستای حمایت از فراگیران با همکاری اساتید علوم اعصاب شناختی دانشگاه شهید بهشتی در مرکز پژوهشی علوم اعصاب شناختی رفتار در نظر دارد آمادگی شناختی داوطلبان را به صورت دوره‌ای مورد سنجش قرار دهد. سوالات این بخش پاسخ درست و یا غلط ندارد و هدف این سوالات آگاهی شما از میزان آمادگی شناختی خود است. هدف این بخش حمایت شرکت‌کنندگان برای استفاده بهتر از توانایی‌های شناختی خود در فرایند یادگیری است. ما برای ارتقاء این توانایی‌ها توصیه‌هایی را برای شما فراهم خواهیم نمود. دانش آموزانی که در نوبت قبل در آزمون شرکت کرده‌اند می توانند در این آزمون هم شرکت کنند. این آزمون، آخرین آزمون سنجش وضعیت پایه آمادگی شناختی است، در آزمون‌های بعدی سنجش‌های هدفمند موقعیتی، جایگزین خواهند شد. برای بهره‌مندی از توصیه‌های ارتقاء آمادگی شناختی شرکت در آزمون پایه مهم است.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوال ها از شماره ۲۶۱ شروع می شود.

۲۶۱. در موقع مطالعه افکار غیرمرتبط به سراغم می آید.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۲. صداهای مزاحم مانع درس خواندن من می‌شوند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۳. زودتر از زمان مورد انتظار از درس خواندن خسته می‌شوم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۴. می توانم برای به خاطر سپاری مطالب درسی را دسته‌بندی کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۵. می توانم در حین خواندن بین مطالب جدید و قبلی ارتباط برقرار کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۶. درک مطلب جملات طولانی برایم سخت است.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۷. درک درستی از توانایی مطالعه خود دارم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۸. عوامل بر هم زننده توجه خود را می‌شناسم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۶۹. روش‌های به خاطر سپاری دقیق را می‌دانم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۰. آینده برایم ارزشمند است.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۱. می‌توانم برای نتیجه بهتر صبر کنم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۲. برای رسیدن به هدف، قوانینی برای خودم در نظر گرفته‌ام.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۳. با تغییر شرایط مطالعه، برنامه‌ریزی‌ام به هم می‌ریزد.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۴. نمی‌توانم اتفاقات غیرمنتظره را مدیریت کنم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۵. تغییر دادن برنامه‌ریزی درسی‌ام برایم سخت است.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۶. می‌توانم سوال‌های جدیدی از مطالب درسی استخراج کنم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۷. راه حل‌های متفاوت یک مساله را دوست دارم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۸. برای درک مطالب درسی از مثال‌های عجیب مخصوص خودم استفاده می‌کنم.
 ۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

با توجه به سازه‌های مورد ارزیابی اهمیت کدام سازه را برای عملکرد تحصیلی خود بیشتر می‌دانید و مایل به دریافت توصیه‌های مرتبط با آن هستید؟ در پاسخ نامه برای سوال ۲۷۹ و ۲۸۰ یک گزینه را انتخاب کنید.

- ۲۷۹ ۱- توجه و تمرکز ۲- حافظه ۳- فراشناخت ۴- تصمیم‌گیری و حل مساله
- ۲۸۰ ۱- سازگاری ۲- خلاقیت ۳- همه موارد ۴- هیچکدام

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۷ بهمن ماه ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، مهدی براتی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، نسترن صمدی، علیرضا عبدی، عرفان کامیابی، امیر محمودیان، رحیم مشتاق‌نظم	ریاضی و آمار
نسرین جعفری، علیرضا رضایی، سارا شریفی، مهدی ضیائی	اقتصاد
سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، زینب آذری، آرزنا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، شهریار عبدالله	جامعه‌شناسی
درویشعلی ابراهیمی، ولی برجی، بهروز حیدریکی، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، علی محسن‌زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
میلاد باغ‌شیخی، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، الهه فاضلی، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد رسایی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیایی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهرة قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، امیرحسین واحدی، هومن نمازی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	کوثر شاه‌حسینی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساکي	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهرا دامیار	خدیجه
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهرا دامیار	جنت‌علی‌پور
منطق و فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

دامنه مدل تعداد شرکت‌کنندگان در ده سال اخیر زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است. (دامنه شماره سال هاست).

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۲- گزینه «۳»

(مهمرب میبیدی)

مجموع ارقام سطر n ام مثلث خیام از رابطه 2^{n-1} به دست می‌آید، داریم:

$$2^4 = 16 = 2^4 - 1 = 16 - 1 = 15$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۵۲)

۳- گزینه «۲»

(معدی براتی)

رابطه بین شماره شکل و تعداد مربع‌های رنگی را به صورت زیر به دست می‌آوریم:

شماره شکل n	۱	۲	۳	...	n
تعداد مربع‌های رنگی t_n	۴	۸	۱۲	...	$4n$

بنابراین جمله عمومی این گوی به صورت $t_n = 4n$ است.

$$t_n = 4n = 256 \Rightarrow n = \frac{256}{4} = 64$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۴- گزینه «۴»

(رفیم مشتاق‌نظم)

با توجه به جمله‌های عمومی داده شده، a_4 و b_3 را به دست می‌آوریم:

$$a_4 = (-1)^4 (4+3) = -7$$

$$b_3 = 2 \times 3^2 - 3 = 2 \times 9 - 3 = 18 - 3 = 15$$

$$\Rightarrow a_4 + b_3 = -7 + 15 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۵- گزینه «۴»

(مهمرب میبیدی)

جمله سوم دنباله b_n برابر است با:

$$b_3 = 2 \times 3 - \frac{26}{5} = 6 - \frac{26}{5} = \frac{30 - 26}{5} = \frac{4}{5}$$

$$a_n = \frac{4}{5} \Rightarrow \frac{n+3}{2n-3} = \frac{4}{5} \Rightarrow 5n+15 = 8n-12$$

$$\Rightarrow 3n = 27 \Rightarrow n = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۶- گزینه «۲»

(مهمرب میبیدی)

ابتدا مقدار k را به دست می‌آوریم:

$$a_3 = 4 \xrightarrow{\text{ضابطه دوم}} 2 \times 3 - k = 4 \Rightarrow k = 2$$

$$\Rightarrow a_n = \begin{cases} 2n^2 + 2 & , \text{ زوج } n \\ 2n - 2 & , \text{ فرد } n \end{cases}$$

$$\text{ضابطه دوم} \rightarrow a_5 = 2 \times 5 - 2 = 8$$

$$\text{ضابطه اول} \rightarrow a_6 = 2 \times 6^2 + 2 = 74$$

$$\Rightarrow a_5 + a_6 = 8 + 74 = 82$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۷- گزینه «۲»

(مهمرب میبیدی)

با نوشتن چند جمله اول دنباله می‌توان جمله عمومی دنباله را مشخص کرد.

$$a_1 = 1, a_2 = 1 + 3 = 4 = 2^2$$

$$a_3 = 4 + 5 = 9 = 3^2, a_4 = 9 + 7 = 16 = 4^2$$

$$\Rightarrow a_n = n^2$$

$$\Rightarrow a_{50} = 50^2 = 2500$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۶۰)

۸- گزینه «۴»

(امیررضا ذاکر زاده)

ابتدا جمله‌های پنجم، چهارم، سوم و دوم را به دست می‌آوریم:

$$\frac{n=5}{\text{فرد}} \rightarrow a_5 + 5 = a_6 \Rightarrow a_5 + 5 = 17 \Rightarrow a_5 = 12$$

$$\frac{n=4}{\text{زوج}} \rightarrow 2a_4 + 2 = a_5 \Rightarrow 2a_4 + 2 = 12 \Rightarrow a_4 = 5$$

$$\frac{n=3}{\text{فرد}} \rightarrow a_3 + 3 = a_4 \Rightarrow a_3 + 3 = 5 \Rightarrow a_3 = 2$$

$$\frac{n=2}{\text{زوج}} \rightarrow 2a_2 + 2 = a_3 \Rightarrow 2a_2 + 2 = 2 \Rightarrow a_2 = 0$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۹- گزینه «۲»

(تستر ن صمدی)

جمله ششم دنباله a_n برابر است با:

$$a_6 = 7 \times 6 - 6 = 42 - 6 = 36$$

$$b_n \text{ جملات دنباله } : 1, 3, 6, 10, 15, 21, 28, 36$$

جمله ششم دنباله a_n با جمله هشتم دنباله b_n برابر است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۶۰)

۱۰- گزینه «۲»

(مهمرب میبیدی)

در دنباله فیبوناچی داریم:

$$a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$$

$$\Rightarrow 4x + 2 + 7x - 1 = 10x + 9 \Rightarrow x = 8$$

$$\Rightarrow \text{جملات} : 34, 55, 89$$

$$\Rightarrow \text{جملات بعدی} = 55 + 89 = 144$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۵۶)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به سؤال داریم:

سن فعلی سعید $x =$ سن سال گذشته سعید $x - 1 =$
 سن سال گذشته حمید $= 2(x - 1) \Rightarrow$ سن فعلی حمید $= 2(x - 1) + 1$

$x + 5 =$ سن ۵ سال بعد سعید $\xrightarrow{\text{سال دیگر}}$

$2(x - 1) + 1 + 5 = 2x - 2 + 1 + 5 = 2x + 4 =$ سن ۵ سال بعد حمید

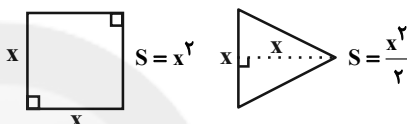
$30 = (x + 5) + (2x + 4) \Rightarrow 30 =$ مجموع سن‌ها در ۵ سال بعد

$3x = 30 - 9 \Rightarrow 3x = 21 \Rightarrow x = 7$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

۱۲- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

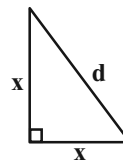
$$x^2 + \frac{x^2}{2} = \frac{3x^2}{2} = 12 \Rightarrow 3x^2 = 24$$

$$\Rightarrow x^2 = 8 \Rightarrow x = \sqrt{8}$$

د فیثاغورس: $d^2 = x^2 + x^2$

$$d^2 = 8 + 8 = 16$$

$$d = 4 \Rightarrow \frac{d}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۵)

۱۳- گزینه «۳»

(امیر مهوریان)

تعداد دانش‌آموزان ریاضی را x در نظر می‌گیریم. بنابراین تعداد دانش‌آموزان انسانی $3 - 2x$ است. برای سادگی حل، تعداد دانش‌آموزان تجربی را y در نظر می‌گیریم که در نتیجه تعداد دانش‌آموزان انسانی

$$\frac{y}{3} + 26$$

$$2x - 3 = \frac{y}{3} + 26 \xrightarrow{\times 3} 6x - 9 = y + 108 \Rightarrow y = 6x - 117$$

مجموع تعداد دانش‌آموزان تجربی، انسانی و ریاضی برابر با تعداد دانش‌آموزان دبیرستان است:

$$6x - 117 + 2x - 3 + x = 195 \Rightarrow 9x - 120 = 195$$

$$9x = 315 \Rightarrow x = 35$$

$$2 \times (35) - 3 = 67 =$$
 تعداد دانش‌آموزان انسانی

$$6 \times 35 - 117 = 210 - 117 = 93 =$$
 تعداد دانش‌آموزان تجربی

تعداد دانش‌آموزان تجربی ۵۸ نفر بیشتر از دانش‌آموزان ریاضی است.

$$93 - 35 = 58$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۵)

۱۴- گزینه «۳»

(عرفان کامیابی)

با توجه به این که معادله دارای ریشه مضاعف است m را به دست می‌آوریم:

$$\Delta = 0 \Rightarrow (-10)^2 - 4(1)(-m) = 0$$

$$100 + 4m = 0 \Rightarrow m = -25$$

حال معادله را به صورت کامل نوشته، سپس مجموع ریشه‌ها (S) و

حاصل ضرب ریشه‌ها (P) را به دست می‌آوریم:

$$x^2 - 10x - (-25) = 0 \Rightarrow x^2 - 10x + 25 = 0$$

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-10)}{1} = 10, P = \frac{c}{a} = \frac{25}{1} = 25$$

$25 - 10 = 15 =$ تفاضل خواسته شده

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۵- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ به شرط $\Delta > 0$ معادله دارای دو

ریشه است که مجموع ریشه‌ها برابر $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها برابر $\frac{c}{a}$ است.

$$\frac{c}{a} = \frac{1-k}{2} = 5 \Rightarrow 1-k = 10 \Rightarrow k = -9$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 9x + 10 = 0 \Rightarrow S = -\frac{b}{a} = \frac{9}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۶- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

دو عدد را x و $x + 2$ در نظر می‌گیریم. بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+2} = \frac{8}{15} \Rightarrow \frac{x+2+x}{x^2+2x} = \frac{8}{15}$$

$$\Rightarrow 8x^2 + 16x = 30x + 30$$

$$\Rightarrow 8x^2 - 14x - 30 = 0 \xrightarrow{+2} 4x^2 - 7x - 15 = 0$$

$$\Delta = 49 - 4(4)(-15) = 289$$

$$x_1 = \frac{7 + \sqrt{289}}{8} = \frac{7 + 17}{8} = 3 \xrightarrow{\text{عدد فرد بدی}}$$

$$x_2 = \frac{7 - \sqrt{289}}{8} = \frac{-10}{8} = -\frac{5}{4}$$

غ ق ق $3 \times 5 = 15 =$ حاصل ضرب دو عدد

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۷- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

طول ضلع مربع را x در نظر می‌گیریم، بنابراین:

$$x^2 = \text{مساحت مربع}, \frac{x \times x}{2} = \text{مساحت مثلث کوچکتر}$$

$$\frac{x \times x}{2} = 2x = \text{مساحت مثلث بزرگتر}$$

= مجموع مساحت مثلث کوچکتر و مربع

$$2x + x^2 = 2(2x) + 10 \Rightarrow x^2 + x = 2(2x) + 10$$

$$\Rightarrow x^2 - 3x - 10 = 0 \Rightarrow (x - 5)(x + 2) = 0$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲) - اصلی

(عزیز الیاسی پور)

۲۱- گزینه ۲

غیر از اثر «بی‌بال‌پریدن» بقیه آثار به نظم هستند.
دیگر آثار منثور قیصر امین‌پور عبارت‌اند از: طوفان در پراوتر - سنت و نوآوری در شعر معاصر

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۷)

(عزیز الیاسی پور)

۲۲- گزینه ۱

فقط آثار «ضیافت» و «کشتی پهلوگرفته» به سید مهدی شجاعی تعلق دارند.

«مهاجر کوچک» اثر محمدرضا سرشار و «ظهور»، «دلاویزتر از سبز»، «ملاقات در شب آفتابی» و «سفر ششم» هم اثر علی مؤذنی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

(عزیز الیاسی پور)

۲۳- گزینه ۱

محمدرضا سرشار با این مجلات همکاری داشته است: رشد دانش‌آموز، قلمرو، سوره، پوشش

سید مهدی شجاعی با این مجلات همکاری داشته است: جمهوری اسلامی، رشد جوان، صحیفه

مجله‌های مذکور در گزینه ۱ «مجله‌هایی‌اند که سیمین دانشور با آن‌ها همکاری داشته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴، ۷۹ و ۸۰)

(فرهاد فروزان‌کیا)

۲۴- گزینه ۲

موارد «ب»، «ج» و «ه» نادرست هستند:

ب) سلمان ساوجی دارای قصایدی در سبک عراقی است.

ج) خواجوی کرمانی از شاعران قرن هشتم است، نه هفتم.

ه) در قرن هشتم، عراق عجم و مهم‌تر از آن شهر شیراز در حکم مراکز ادبی آن عصر بودند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(میتبی فرهادی)

۲۵- گزینه ۳

موارد «الف و ه» نادرست هستند.

«الف»: ساوجی مثنوی جمشید و خورشید را به شیوه داستان‌های نظامی سروده است.

«ه»: فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عارفانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(میتبی فرهادی)

۲۶- گزینه ۲

بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن‌گرایی، به‌کارگیری ترکیبات زیبا و خوش‌آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴)

$$\begin{cases} x-5=0 \Rightarrow x=5 \text{ ق ق} \\ x+2=0 \Rightarrow x=-2 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \text{مساحت کل} &= x^2 + x + 2x = x^2 + 3x \xrightarrow{x=5} 5^2 + 3(5) = \\ & 25 + 15 = 40 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۳)

(معمربهیری)

۱۸- گزینه ۱

با حل معادله داده شده، داریم:

$$\begin{aligned} \frac{16x^2 - (3x-5)^2}{x+5} - \frac{3}{2x} &= 1 \\ \Rightarrow \frac{(4x - (3x-5))(4x + (3x-5))}{x+5} - \frac{3}{2x} &= 1 \\ \Rightarrow \frac{(x+5)(7x-5)}{x+5} - \frac{3}{2x} &= 1 \Rightarrow (7x-5) - \frac{3}{2x} = 1 \\ \Rightarrow 14x^2 - 10x - 3 &= 2x \\ \Rightarrow 14x^2 - 12x - 3 &= 0 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۲۸)

(معمربهیری)

۱۹- گزینه ۳

ابتدا $x=2$ را در معادله جایگزین می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \frac{2+k}{2+1} - \frac{k-2}{2-1} &= \frac{2}{2^2-1} \Rightarrow \frac{2+k}{3} - (k-2) = \frac{2}{3} \\ \Rightarrow 2+k-3k+6 &= 2 \Rightarrow -2k = -6 \Rightarrow k=3 \\ \frac{k=3}{x+1} - \frac{x+3}{x-1} &= \frac{x}{x^2-1} \\ \frac{(x+3)(x-1) - (x+1)}{x^2-1} &= \frac{x}{x^2-1} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x - 3 - x - 1 = x \Rightarrow x^2 - 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=2 \\ x=-2 \end{cases}$$

$x=2$ جواب دیگر معادله است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۴)

(معمربهیری)

۲۰- گزینه ۱

با توجه به سؤال فرض می‌کنیم شیر A استخر را به تنهایی در X ساعت پر کند، بنابراین:

$$\begin{aligned} \frac{1}{x} + \frac{1}{x+2} &= \frac{1}{2/4} \Rightarrow \frac{x+2+x}{x(x+2)} = \frac{1}{2/4} \\ \Rightarrow \frac{2x+2}{x^2+2x} &= \frac{1}{2/4} \Rightarrow x^2+2x = 4/8x + 4/8 \\ \Rightarrow x^2 - 2/8x - 4/8 &= 0 \xrightarrow{\times 10} 10x^2 - 28x - 48 = 0 \\ \xrightarrow{+2} 5x^2 - 14x - 24 &= 0 \end{aligned}$$

$$\Delta = 196 - 4 \times 5 \times (-24) = 196 + 480 = 676$$

$$x_1 = \frac{14 + \sqrt{676}}{10} = \frac{14 + 26}{10} = 4 \text{ ق ق}$$

$$x_2 = \frac{14 - \sqrt{676}}{10} = -1/2 \text{ غ ق ق}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۴)

۲۷- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)

ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در داستان کوتاه جلوه گر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۲۸- گزینه «۴»

(باسین موریان)

منظومه «افسانه» بیانیه شعر نو است و جریان نوگرایی شعر نیما (علی اسفندیاری)، با سرایش «قنوس» تثبیت شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

۲۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

آثار محمدعلی جمال‌زاده: تلخ و شیرین، راه‌آنامه، یکی بود یکی نبود
آثار سید علی موسوی گرمارودی: خواب ارغوانی، برآشتن گیسوی تاک، صدای سبز، گوشواره عرش

آثار علی مؤذنی: سفر ششم، ملاقات در شب آفتابی، ظهور، دلاویزتر از سبز
آثار سیمین دانشور: شهری چون بهشت، آتش خاموش، سووشون

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴، ۷۷، ۷۸ و ۸۰)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در سال‌های آغازین انقلاب، در میان شاخه جوان اقبال به شعر نیمایی کم‌رنگ بود؛ دیری نپایید که شعر نیمایی، با مقیاسی محدود، در شعر انقلاب جای خود را باز کرد. البته بدون اینکه مثل قالب‌های سنتی عمومیت پیدا کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۳۱- گزینه «۴»

(باسین موریان)

همه ارکان این بیت، «مفتعلن (-UU-)» است که رکنی چهارهجایی محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سه رکن اول این بیت، «فاعلاتن (-U- -)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فاعلن (-U-)» است که سه هجایی می‌باشد.

گزینه «۲»: دو رکن اول این بیت، «مفاعیلن (-UU- -)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فعولن (-U- -)» است که سه هجایی می‌باشد.

گزینه «۳»: سه رکن اول این بیت، «فاعلاتن (-UU- -)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فععلن (-UU-)» است که سه هجایی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۲- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

رکن سوم گزینه «۳» به این صورت است: ی بی رون؛ بقیه گزینه‌ها صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

این بیت دارای سه رکن می‌باشد، در حالی که سایر ابیات از چهار رکن تشکیل شده‌اند.

وزن ابیات:

گزینه «۱»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۳»: فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه «۴»: مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۴- گزینه «۳»

(ممنن اصغری)

در بیت گزینه «۳» دو تشبیه و در سایر ابیات سه تشبیه به کار رفته است:

رخسار لاله‌گون گردد - درون من صراحی‌وار

تشبیهات سایر ابیات:

گزینه «۱»: چو بلبل - زلف سنبل - اشک لاله‌گون

گزینه «۲»: تشبیه رخ به گل - زلف به سنبل - خط یار به ریحان

گزینه «۴»: قدش چو سرو - رخسار چون ستاره - خطش چون بنفشه تر

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۳۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

معنای بیت: وقتی نگاهم به آن کرشمه می‌افتد، زخم دلم خمیازه می‌گشاید.
(معادل «دهن وا کردن» که امروزه هم کاربرد دارد.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شعله آه» و «سرپرده آمال»: تشبیه بلیغ اضافی (اضافه تشبیهی)

گزینه «۲»: تشبیه مرجح چشم یار به (چشم) غزال. شاعر ادعا می‌کند چشم یار از لحاظ زیبایی نه تنها مانند غزال است، بلکه از آن هم زیباتر است.

گزینه «۴»: تشبیه مرجح قد یار به سرو و تشبیه روی یار به سمن (گل یاسمن). شاعر ادعا می‌کند قد و روی یار از لحاظ بلندی و سفیدی نه تنها مانند سرو و یاسمن است، بلکه از آن هم بلندتر و سفیدتر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۳۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشبیهات در بیت «ب» و بیت «ج» از نوع بلیغ (فشرده) است.

تشریح ابیات:

الف) بیت دارای تشبیه گسترده است. سر (مشبه) چون (ادات تشبیه) سایه (مشبه‌به)، به دنبال تو می‌افتد. (وجه شبه)

ب) بیت دارای تشبیه فشرده است. «مرغ دل»

ج) تشبیه در این بیت از نوع تشبیه درون‌واژه‌ای است. علی‌رغم این که کتاب درسی تشبیهات فشرده را منحصر به تشبیه بلیغ اسنادی و تشبیه فشرده اضافی دانسته است؛ ولی از آنجایی که در واژه «سیم‌تن» تنها مشبه (تن) و مشبه‌به (سیم) نقره) استفاده شده است، تشبیه درون‌واژه‌ای را نیز می‌توان نوع سوم تشبیه بلیغ دانست.

د) فاقد تشبیه است و «چون» حرف ربط و به معنی «زمانی که» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۳۷- گزینه «۳»

(مبتنی بر فرهای)

وجه‌شبه‌های محذوف در این بیت: ۱- خوش و معطر بودن (بنفشه‌زلف) ۲- سفیدی (سیم اندام) ۳- قامت بلند داشتن (سروقد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وجه‌شبه: سرخی

گزینه «۲»: وجه‌شبه: مصراع اول: گرم رفتار / مصراع دوم: پای بر جای و سیار

گزینه «۴»: وجه‌شبه: می‌گذرد

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۸)

۳۸- گزینه «۳»

(مفسر اصفری)

الف) از ناله‌های شب تا سحر عندلیب (عاشق) کسی خبر ندارد: عدم درک احوال عاشق

ب) جان دادن پروانه ز شوق: جان‌فشانی عاشق

ج) جان سپر ساختن در برابر پیکان بلای یار: تحمل سختی‌های راه عشق

د) افروختن چراغ وصل با آه و گریه شام و سحر: تأثیر رازونیا شبانه

توجه: ابیات «ب» و «ج» تقریباً مفاهیم یکسانی دارند، اما چینش گزینه‌ها طوری است که پاسخ صحیح همان گزینه «۳» باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، مفهومی، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۳»

(مفسر اصفری)

مفهوم بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: عشق موجب کمال و بلندمرتگی انسان است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: «۳»: شاعر شعر و سخن خود را ارزشمند می‌داند و به آن افتخار می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۳۰)

۴۰- گزینه «۴»

(مفسر اصفری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: داغ‌دار بودن حضرت علی (ع) در غم شهادت حضرت فاطمه (س) و گریستن آن حضرت در چاه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تنها حضرت علی (ع) شایستگی همسری حضرت فاطمه (س) را دارد.

گزینه «۲»: در توصیف غم‌انگیز بودن واقعه عاشورا و شهادت امام حسین (ع)

گزینه «۳»: در رحلت حضرت رسول (ص) بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲) - موازی

۴۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

شاعران قصیده‌سرای این دوره: صبا کاشانی، قانئی شیرازی، سروش اصفهانی
شاعران غزل‌سرای این دوره: مجمر اصفهانی، فروغی بسطامی، نشاط اصفهانی

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

۴۲- گزینه «۲»

(مبتنی بر فرهای)

موارد «الف و ج» نادرست هستند.

«الف»: در سال‌های انقلاب مشروطه در نثر فارسی دگرگونی‌هایی به وجود می‌آید که نثر را به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق می‌دهد.

«ج»: «صور اسرافیل» در ایران و با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل منتشر می‌شد. دهخدا در استانبول روزنامه «سروش» را منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸، ۲۰ و ۲۱)

۴۳- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

یکی از عواملی که در ایجاد نهضت بازگشت ادبی مؤثر بود، «توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان» است؛ پس در این دوره، اهمیت‌دادن دربار قاجار به شعر، باعث شده بود تا قصیده‌سرایانی به مدح شاهان این دوره بپردازند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۴۴- گزینه «۲»

(فرهاد فروزان‌کیا)

موارد «ب»، «ج» و «ه» نادرست هستند:

ب) سلمان ساوجی دارای قصایدی در سبک عراقی است.

ج) خواجهی کرمانی از شاعران قرن هشتم است، نه هفتم.

ه) در قرن هشتم، عراق عجم و مهم‌تر از آن شهر شیراز در حکم مراکز ادبی آن عصر بودند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۴۵- گزینه «۳»

(مبتنی بر فرهای)

موارد «الف و ه» نادرست هستند.

«الف»: ساوجی مثنوی جمشید و خورشید را به شیوه داستان‌های نظامی سروده است.

«ه»: فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عارفانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۴۶- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

همهٔ ارکان این بیت، «مفتعلن (-UU-)» است که رکنی چهارهجایی محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سه رکن اول این بیت، «فاعلاتن (-U-U-)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فاعلن (-U-)» است که سه هجایی می‌باشد.

گزینه «۲»: دو رکن اول این بیت، «مفاعیلن (---U)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فعلون (-U-)» است که سه هجایی می‌باشد.

گزینه «۳»: سه رکن اول این بیت، «فعلاتن (-UU-)» است که چهارهجایی محسوب می‌شود؛ اما رکن آخر بیت، «فعلن (-UU-)» است که سه هجایی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

(کتاب آبی)

۵۳- گزینه «۴»

کا	ر	خ	رَد	چپ	ز	نیب	ست
-	U	U	-	-	U	-	U
کا	ر	س	خن	نی	ز	نی	ست
-	U	U	-	-	U	-	U
مفتعلن				فاعلات			

جَز	هَف	م	تَد	بیر
-	U	U	-	-
جَز	هَف	م	گَف	تار
-	U	U	-	-
مفتعلن				فَع

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

(کتاب آبی)

۵۴- گزینه «۲»

با	غ	ب	هش	ت	سا	ب
-	-	U	-	U	-	U
با	خا	ک	کو	ی	دو	ست

ی	طو	با	و	قص	ر	حور
U	-	-	U	-	U	-
ب	را	بر	ن	می	ک	نم

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(مفسر اصغری)

۵۵- گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳» دو تشبیه و در سایر ابیات سه تشبیه به کار رفته است:

رخسار لاله‌گون گردد - درون من صراحی‌وار

تشبیهات سایر ابیات:

گزینه «۱»: «چو بلبل - زلف سنبل - اشک لاله‌گون

گزینه «۲»: «تشبیه رخ به گل - زلف به سنبل - خط یار به ریحان

گزینه «۴»: «قدش چو سرو - رخسار چون ستاره - خطش چون بنفشه تر

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

(سیدعلیرشا احمدی)

۵۶- گزینه «۳»

معنای بیت: وقتی نگاهم به آن کرشمه می‌افتد، زخم دلم خمیازه می‌گشاید.

(معادل «دهن وا کردن» که امروزه هم کاربرد دارد.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شعله آه» و «سراپرده آمال»: تشبیه بلیغ اضافی (اضافه تشبیهی)

گزینه «۲»: تشبیه مرجح چشم یار به (چشم) غزال. شاعر ادعا می‌کند چشم یار از لحاظ زیبایی نه تنها مانند غزال است، بلکه از آن هم زیباتر است.

گزینه «۴»: تشبیه مرجح قد یار به سرو و تشبیه روی یار به سمن (گل یاسمن). شاعر ادعا می‌کند قد و روی یار از لحاظ بلندی و سفیدی نه تنها

مانند سرو و یاسمن است، بلکه از آن هم بلندتر و سفیدتر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(هومن نمازی)

۴۷- گزینه «۳»

رکن سوم گزینه «۳» به این صورت است: ی بی رون؛ بقیه گزینه‌ها صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۴۸- گزینه «۱»

(سیدعلیرشا علویان)

این بیت دارای سه رکن می‌باشد، در حالی که سایر ابیات از چهار رکن تشکیل شده‌اند.

وزن ابیات:

گزینه «۱»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۳»: فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه «۴»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۴۹- گزینه «۱»

(عمیر مهرنی)

وزن بیت نخست «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» و وزن بیت دوم «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۵۰- گزینه «۴»

(سیدعلیرشا احمدی)

مصراع نخست دو هجای کشیده (حسن و سوخ) و مصراع دوم یک هجای کشیده (ال) دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صامت «ی» در واژه «ای» و مصوت «ی» در واژه «بسوختم» مشاهده می‌شود.

گزینه «۲»: وزن هر دو شعر «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

گزینه «۳»: «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» = «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۱- گزینه «۴»

(عمیر مهرنی)

ن	خان	د	بو	ی	گ	لا
U	-	U	-	U	U	-
ز	نا	ز	کی	ب	د	لم

ید	ا	گر	ب	خَل	وَ	ت	من
-	U	-	U	-	U	U	-
با	ر	می	ش	وَد	چ	ک	نم

وزن بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۵۲- گزینه «۴»

(عمیر مهرنی)

ما	مر	ک	ب	زین	رخ	ن
-	-	U	U	-	-	U

ج	هان	دی	م	گ	دش	تیم
U	-	-	U	U	-	-

وزن این مصراع «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

علوم و فنون ادبی (۱)

(فرهاد فروزان‌کیا)

۶۱- گزینه ۳

متون گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» ویژگی‌های زبانی مشترکی دارند که مربوط به زبان کهن فارسی است، اما در گزینه «۳» کاربرد بیشتر واژگان عربی (فرط - اخلاص - وفور - وفا - اعضا - جوارح - مفسد - مهلک) و کاربرد کمتر واژگان کهن، به‌کارگیری فعل‌ها در کاربرد جدید و پرهیز از نکات دستوری تاریخی دیده می‌شود. ویژگی‌های این متن مربوط به دوران جدیدتری از زبان فارسی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: همی‌نهاد - بی‌واردی - بنهادی - کی (حرف «که» پیوند ربط) - کاربرد مَر (پیش از مفعول)

گزینه «۲»: بشد - گفت‌وشنید (صورت قدیمی «گفت‌وگو») - نمی‌یارس (نمی‌توانست) - تیمار (صورت قدیمی «مراقبت و دلسوزی»)

گزینه «۴»: بشد - سخن‌گفتی (ماضی استمراری) - گفتی - مَر (پیش از مفعول) - گسپل کرد (صورت قدیمی فرستاد) - بیاید رفت

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

(فرهاد فروزان‌کیا)

۶۲- گزینه ۴

کاربردهای کهن زبانی در ابیات گزینه‌های «۱» تا «۳» دیده می‌شوند؛ اما زبان بیت گزینه «۴» نشانه‌های زبانی کهن ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کاربرد «همی» و جدانویسی آن از فعل جمله (ماضی استمراری کهن)

گزینه «۲»: کاربرد مَر (نشانه پیش از مفعول در زبان قدیم)

گزینه «۳»: کاربرد جمع نادر برای کلمات (جمع‌بستن «رُح» با نشانه «ان»)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(مفسن اصغری)

۶۳- گزینه ۴

واژه‌آرایی: گل و خنده

استعاره: دلی که گل چپند و خراب خنده شود (تشخیص)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعاره به‌کار نرفته است. «بالا» در مصراع دوم ایهام دارد و در یک معنی، می‌تواند با بالای مصراع نخست واژه‌آرایی داشته باشد.

گزینه «۲»: استعاره: ای عمر عاریت (تشخیص)، کنار به‌ترتیب به معنای «کناره‌گیری کردن» و «آغوش» جناس همسان است.

گزینه «۳»: استعاره: غزال (استعاره از معشوق)، چین به‌ترتیب به معنای «چین و شکن زلف» و «کشور چین» جناس همسان یا تام است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(یاسین موریان)

۶۴- گزینه ۴

«ج»: تشبیه مضمَر و پنهانی «رخ یار» به «گل»

«ب»: دامان فرصت: اضافه استعاری

«د»: تلمیح: اشاره به چشمه حیوان و آب‌نوشی حضرت خضر از آن

«الف»: واج‌آرایی مصوّت «ب» در مصراع اول

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

۵۷- گزینه ۲

(سیرعلیرضا امیری)

تشبیهات در بیت «ب» و بیت «ج» از نوع بلیغ (فشرده) است.

تشریح ابیات:

الف) بیت دارای تشبیه گسترده است. سر (مشبه) چون (ادات تشبیه) سایه (مشبه‌به)، به دنبال تو می‌افتد. (وجه شبه)

ب) بیت دارای تشبیه فشرده است. «مرغ دل»

ج) تشبیه در این بیت از نوع تشبیه درون‌واژه‌ای است. علی‌رغم این که کتاب درسی تشبیهات فشرده را منحصر به تشبیه بلیغ اسنادی و تشبیه فشرده اضافی دانسته است؛ ولی از آنجایی که در واژه «سیم‌تن» تنها مشبه (تن) و مشبه‌به (سیم: نقره) استفاده شده است، تشبیه درون‌واژه‌ای را نیز می‌توان نوع سوم تشبیه بلیغ دانست.

د) فاقد تشبیه است و «چون» حرف ربط و به معنی «زمانی که» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۵۸- گزینه ۳

(میتبی فرهاری)

وجه‌شبه‌های محذوف در این بیت: ۱- خوش و معطر بودن (بنفشه‌زلف) ۲-

سفیدی (سیم اندام) ۳- قامت بلند داشتن (سروقد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وجه‌شبه: سرخی

گزینه «۲»: وجه‌شبه: مصراع اول: گرم رفتار / مصراع دوم: پای بر جای و ستار

گزینه «۴»: وجه‌شبه: می‌گذرد

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۸)

۵۹- گزینه ۳

(مفسن اصغری)

مفهوم بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: عشق موجب کمال و بلندمرتبیگی انسان است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: شاعر شعر و سخن خود را ارزشمند می‌داند و به آن افتخار می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

۶۰- گزینه ۴

(فرهاد فروزان‌کیا)

بیت گزینه «۴» در مورد غدیر خم است شاعر می‌گوید پروردگار نقاب یگانگی از چهره آنان (پیامبر و حضرت علی (ع)) برداشت تا همه موجودات به یگانگی‌شان اقرار کنند. دقت کنید که لازم نبود بدانید این بیت دقیقاً به چه واقعه تاریخی اشاره می‌کند، لذا کافی بود با توجه به ضمائر جمع در بیت، تشخیص می‌دادید که «یگانگی» خدا مدنظر نیست، بلکه بیت به یگانگی و شباهت دو نفر با هم اشاره می‌کند.

ابیات گزینه‌های «۱» تا «۳» همگی در مورد ستایش و پرستش خداوند از سوی تمام موجودات هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۶۵- گزینه ۴»

(سیدعلیرشا علویان)

تکرار: لب در مصراع اول دو بار تکرار شده است.
کنایه: «درافشانی» تصویری است از بازگو کردن سخنان ارزشمند.
تشبیه: لب لعل

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریح، ترکیبی)

۶۶- گزینه ۲»

(سیدعلیرشا امیری)

همه ابیات در وزن دوری و ضربی «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» سروده شده‌اند و محتوای بیت گزینه ۲، عاشقانه است و در بیان عاشق‌پیشگی شاعر ولی سایر ابیات، غم عاشقانه را توصیف می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۷- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

وزن تند و ضربی «مفتعلن مفتعلن فاعلن» مناسب بیان حس طرب و شادی است.

وزن گزینه ۱ برای بیان حس غم و احساسات رقیق مناسب است.

وزن گزینه ۳ آهسته است و بیانگر حس شادی نیست.

وزن گزینه ۴ برای بیان دلآوری و حماسه مناسب است.

توجه: وزن شعر و لحن را با یکدیگر یکسان نپندارید. ممکن است برخی اشعار با وزنی یکسان، لحنی متفاوت داشته باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۸- گزینه ۴»

(سپهر غلام‌پور سیوکی)

این بیت بر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است که این وزن غمبار است و با محتوای بیت مورد نظر تناسب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که وزنی شاد است، اما محتوای این بیت غمگین است و با این وزن تناسب ندارد.

گزینه ۲: وزن این بیت «فعلولن فعلولن فعلولن فعل» است که وزنی حماسی است، اما محتوای این بیت عاشقانه است.

گزینه ۳: وزن این بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است که وزنی شاد است که با محتوای بیت که محتوای غمباری دارد، تناسب ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۹- گزینه ۲»

(سیرمهر هاشمی)

در متن صورت سؤال و گزینه‌های مرتبط، تأکید بر آن است که هر کسی می‌باید حساب دخل و خرج خود را به‌درستی انجام دهد تا به مشکلی برنخورد، اما موضوع بیت گزینه ۲ «این است که هرکس کار نیکی بکند، نتیجه‌اش را می‌بیند و از این مثال، نتیجه می‌گیرد که اگر از بند جسم رهایی یابیم، به عوالم معنوی خواهیم رسید.

توضیح در مورد بیت گزینه ۴: در مصراع اول این بیت، مولانا می‌گوید آن کسی که بدون توجه به دخل (درآمد)، خرج می‌کند خداست. یعنی بندگان خدا نمی‌توانند (نباید) بدون دخل، خرج کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۳۲)

۷۰- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی پور)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱» تا «۳»: غنیمت‌دانستن عمر و لزوم استفاده از فرصت‌ها

مفهوم بیت گزینه ۴: ناپایداری جهان و بی‌اعتباری مال و قدرت دنیوی

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۳۴)

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- گزینه ۴»

(باسین موریان)

توجه داشته باشید که در سبک عراقی، قالب قصیده کاملاً از میان نرفت؛ بلکه از کاربرد آن کاسته شد و در سبک عراقی نیز، نمونه‌هایی از قصیده دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۷۲- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

- جامی نفحات‌الانس را به شیوه تذکره‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشت. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

- بهارستان جامی به سبک گلستان سعدی نوشته شده است.

- جمشید و خورشید، اثر سلمان ساوجی است و به تقلید از نظامی سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۸)

۷۳- گزینه ۳»

(میتبی فرهاری)

این بیت دارای دو تشبیه و در سایر گزینه‌ها سه تشبیه وجود دارد. (مه روی

تو / اشک چو پروین من)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: مرغ دل / قفس سینه / بلبل ساز

گزینه ۲: «۲»: شمشیر شعله / سپاه شب / (سپاه شب) چو دود «چو» در مصراع اول این بیت ادات تشبیه نیست.)

گزینه ۴: «۴»: سخن به شکر / لب به قند / من به قند

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۷۴- گزینه ۲»

(سپهر غلام‌پور سیوکی)

در این گزینه تشبیه مضم (پنهان) وجود دارد. تشبیه «گریه» به «معشوق» که وجه شبه آن‌ها، همراهی و همدمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: در این گزینه‌ها تشبیهی وجود ندارد.

گزینه ۳: «۳»: چون در این گزینه به معنی «چگونه» (در اینجا به معنی تا چه حد) است و ادات تشبیه نیست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۷۵- گزینه ۱»

(سیدعلیرشا امیری)

در این گزینه، «چون» ادات تشبیه نیست. (وقتی باد بوزد ...)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲»: «می‌ماند» به معنای «شبهه است» آمده و ادات تشبیه است.

گزینه ۳: «۳»: «بدین‌سان» و «گویی» ادات تشبیه‌اند.

گزینه ۴: «۴»: «گفتی» در اینجا به معنی «گویی انگار» است و ادات تشبیه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۸)

جامعه‌شناسی (۳) - اصلی

(آزیتا بیرقی)

۸۱- گزینه «۳»

قدرت در اندیشه و عمل جهان مدرن، مستقلاً دارای اهمیت شده است. ثروت ریشه بسیاری از ظلم‌ها و شرارت‌ها قلمداد شد و اولین جنبش اجتماعی در برابر آن شکل گرفت. سیاست، مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد. قدرت، ثروت و دانش، پیش‌نیازهای انسان برای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۴، ۵۵، ۵۷ و ۵۸)

(آزیتا بیرقی)

۸۲- گزینه «۲»

ارزایی‌های اخلاقی و نگاه‌های واسطه‌ای به آن‌ها دست و پاگیر بوده و مانع توسعه و پیشرفت آن‌ها شده است. ← قدرت و ثروت (ب) تدبیر و تنظیم امور ← امروزه به قانون کاهش یافته است. (د) سیاست ← در جوامع پیچیده تر ضروری تر می‌شود (الف) خوش‌بینی به آن دچار تردید شد و دیگر راهنمای انسان به سوی سعادت نبود. ← دانش (ج)

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

(آزیتا بیرقی)

۸۳- گزینه «۲»

گروه‌های اجتماعی که مستقیماً در تنظیم اهداف جامعه مشارکت دارند یا با قدرت سر و کار دارند، سیاسی به‌شمار می‌روند. رواج سیاست‌نامه‌نویسی‌ها که مجموعه نصیحت‌هایی برای ملوک و پادشاهان بود، شاهد این واقعیت است که سیاستمداران و قدرتمندان حداقل در ظاهر ناگزیر بودند که به قدرت به‌عنوان وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی نگاه کنند. عمل جمعی بیشتر پیامد قدرت بیشتر است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

(ارغوان عبدالملکی)

۸۴- گزینه «۱»

قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود، بتواند بر اراده دیگران اثر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد. در ترغیب، تبلیغ و آموزش، آنچه فرد، درست و حق و هنجار می‌پندارد، موجب تبعیت او از اراده و خواست دیگران می‌شود. امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود. از این رو برخلاف گذشته خبر کمتری از نزاع‌ها و دعوای فردی و دسته‌جمعی به گوش می‌رسد و اگر هم در گوشه و کنار چنین رفتارهایی مشاهده شود، در ذهنیت جامعه و عموم مردم جایگاهی ندارد و آن را رفتاری مذموم و به دور از عقلانیت و تمدن قلمداد می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۷۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرشا علویان)

تشبیه در این بیت از نوع گسترده است؛ اما در سایر گزینه‌ها تشبیه فشرده به چشم می‌خورد.

تشریح ابیات:

گزینه «۱»: معانی یاقوت و زر است. (فشرده غیراضافی)

گزینه «۲»: صبح چون ماه نخشب، ماه چون دم ماهی (گسترده)

گزینه «۳»: دبستان روزگار، لوح آرزو (فشرده اضافی)

گزینه «۴»: کعبه عروس است. (فشرده غیراضافی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۷۷- گزینه «۱»

(سیدعلیرشا علویان)

هجای «که» در کلمه «آگه» باید بدین صورت گفته شده درج گردد. سایر تقطیع‌ها درست هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۷۸- گزینه «۲»

(مپئی فراهی)

بیت «د» از ۶ پایه آوایی تشکیل شده، در حالی که بیت «ب» از ۸ پایه آوایی و سایر ابیات نیز از ۸ پایه آوایی تشکیل شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۷۹- گزینه «۴»

(باسین موریان)

نظم هجایی هر رکن بیت صورت سؤال، به شکل «فعولن (U--U)» است و هم‌چنین وزن بیت گزینه «۴»، «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است که رکن آخر آن، «فعولن» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که رکن آخر آن، «فاعلن (U-)» است.

گزینه «۲»: وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است که رکن آخر آن، «فاعلاتن (UU--U)» است.

گزینه «۳»: وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که رکن آخر آن، «فاعلن (UU-)» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۸۰- گزینه «۴»

(مسن اصفری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: بلندمرتبه شدن به‌وسیله عشق

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خونین بودن راه عشق

گزینه «۲»: تحیر و سرگستگی عاشق در عالم عشق (حیرانی عاشق از تجلی معشوق)

گزینه «۳»: ازلی بودن عشق عاشق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۳)

۸۵- گزینه «۳»

(ارغوان عبدالملکی)

وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. در مورد نخست به دلیل اجبار و در مورد دوم برای پاداش پیروی می‌کند. قدرت اقماعی برخلاف این دو با تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت، اعمال می‌شود. امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۰)

جامعه‌شناسی (۳) - موازی

۸۶- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

- افرادی که درباره مسائل اجتماعی شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند.
- وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه-ای شکل می‌گیرد.
- هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳، ۵، ۷)

۸۷- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

نمودار صورت سؤال، مربوط به دیدگاه دوم در ارتباط با رابطه دانش علمی و عمومی است. این دیدگاه، در تقابل با رویکرد اول این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۸۸- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

فلسفه: موضوع فلسفه، اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد. فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که شامل همه موجودات می‌شود.
علوم طبیعی: موضوع علوم طبیعی، موجودات طبیعی است و قوانین طبیعت و موجودات را شناسایی می‌کنند.
علوم انسانی: موضوع علوم انسانی، کنش انسانی و پیامدهای آن می‌باشد و قوانین مربوط به کنش‌های انسانی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. (علوم انسانی از کارهای غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند).

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۸۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

۹۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

- پیامد آگاهی دادن علوم اجتماعی به انسان‌ها درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری آن است که شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را آموزش می‌دهد و علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود.

- پیامد دوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها توسط علوم اجتماعی: فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

- پیامد شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی: آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۹۱- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- فردی که کتاب خود را به مرحله چاپ می‌رساند، در واقع از جهان فردی خود به جهان اجتماعی ورود کرده است.

- برادر زهرا در اینجا وارد جهان اجتماعی شده است.

- عدم برنامه‌ریزی سینا در واقع موضوعی است که در ذهن اوست و ورودی به جهان اجتماعی ندارد. یعنی در محدوده جهان فردی قرار می‌گیرد.

- لباس پوشیدن، پدیده‌ای اجتماعی است. بنابراین در محدوده جهان اجتماعی قرار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۹۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

دیدگاه اول:

براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی (جهان انسانی) است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت بین علوم طبیعی با علوم انسانی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

دیدگاه دوم:

گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

دیدگاه سوم:

براساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند. از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز منحصر به انسان نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال، جهان فردی افراد را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۹۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

تعهد و مسئولیت: فراهم کردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول

عقلانیت: پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر انسان

عدالت: پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۹۴- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

اشتراک فرهنگ اینکاه‌ها و فرهنگ ژاپن ← دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه

اشتراک فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری ← دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه (فرهنگ سلطه)

محکوم کردن انسان به سرنوشتی محتوم ← فرهنگ جبرگرا و غیرمسئول

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳ و ۱۶)

۹۵- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

فرهنگی که عقاید و ارزش‌ها و هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری می‌باشد. ← فرهنگ جهان‌شمول

فرهنگی که دیگر اقوام و جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.

← فرهنگ استکبار یا سلطه

جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن مطابق حق است ولی هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نیست. ← مدینه فاسقه

از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و گسترش می‌یابد. ← فرهنگ جهانی

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۹۶- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آن‌ها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند. هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند. چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند (و باید باشند) و از همه جوامع دیگر برترند. چنین فرهنگی از گونه‌های نخست فرهنگ‌های جهانی است که به دلیل نگاه سلطه‌جویانه از محدوده مرزهای جغرافیایی و قومی خود فراتر می‌رود و جهانی می‌شود.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۹)

۹۷- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگ غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

اروپا در پنج قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۹۸- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، به وجود آمد). - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند).

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به استعمار قدیم است). - نادرست (مربوط به استعمار نو است).

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۹۹- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- امپریالیسم به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود و می‌تواند صورت‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی داشته باشد.
- اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند.
- تبلیغات شرکت‌های تجاری در هند و نیجریه مربوط به استعمار نو می‌باشد.
- مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۰۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

جهان انسانی در برابر جهان تکوینی قرار دارد و جهان تکوینی پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اراده انسان است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۴»

(شهریار عبدالله)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است).
درست
گزینه «۲»: نادرست (پیامد غیرارادی کنش انسان، کنش نیست که نیاز باشد کنشگری آن را انجام دهد). - نادرست (درست است که پنجره اتاق را با اراده خودمان باز می‌کنیم اما خنک شدن اتاق نتیجه طبیعی این کنش و غیرارادی است).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (پیامد کنش انسان تا وقتی ارادی است که وابسته به اراده افراد انسانی یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر باشد).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۷)

۱۰۲- گزینه «۳»

(زینب آذری)

هنگامی که کنش فردی تبدیل به کنش اجتماعی شود، هنجارها و ارزش‌ها پدید می‌آیند. مثلاً زمانی که شما مشغول آواز خواندن هستید، هر طور که بخواهید و با صدای بلند آواز می‌خوانید اما اگر در حین آواز خواندن فردی بپاید شما برای رعایت حق او (پیدایش ارزش)، صدای خود را پایین می‌آورد (پیدایش هنجار).

ارزش‌ها و هنجارها با استفاده از تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه به اعضای جامعه منتقل می‌شوند و گسترش می‌یابند.

پدیده‌های اجتماعی برای رفع نیازها و تأمین سعادت بشر پدید آمده‌اند ولی در برخی مواقع به جای ایفای نقش وسیله، به‌عنوان اصل قرار می‌گیرند و این باعث می‌شود که سعادت انسان به حاشیه رود و انسان‌ها به خدمت پدیده‌های اجتماعی درآیند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

۱۰۳- گزینه «۳»

(زینب آذری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (پدیده‌های اجتماعی پیامدهای کنش اجتماعی هستند). - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (پدیده‌های اجتماعی فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند که اگر این فرصت‌ها و محدودیت‌ها نباشند زندگی در جامعه ممکن نیست. پس این فرصت‌ها و محدودیت‌ها برای زندگی اجتماعی ضرورت دارند).

گزینه «۴»: نادرست (پدیده‌های اجتماعی تکوینی نیستند و انسان‌ها با اراده خود آن‌ها را پدید می‌آورند). - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۱۰۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

«الف»: پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماوراءطبیعی) به‌واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند، اما پدیده‌های اجتماعی به جهان اجتماعی تعلق دارند.

«ب»: آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

«ج»: خرده‌فرهنگ تبهکاران، سارقان و ... ناسازگار با عقاید و ارزش‌های پذیرفته‌شده در فرهنگ عمومی است، از این رو به آن ضد فرهنگ می‌گویند.

«د»: هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۰۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

عبارت اول اشاره به تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی دارد.

عبارت دوم اشاره به تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۲۲)

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۶- گزینه «۳»

(ارغوان عبدالملکی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (ابعاد اخلاقی و روانی، مربوط به بخش فردی جهان انسانی است).

گزینه «۴»: نادرست (بخش فردی، هویت ذهنی دارد). - نادرست (اندیشیدن، مربوط به بخش ذهنی و فردی است).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ و ۵)

عربی زبان قرآن (۲) و (۳)

۱۱۱- «گزینهٔ ۳» (ممدعلی کافمی نصرآباری)
 «جادلیم»: با آنان مجادله کن / «أحسن»: نیکوتر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) /
 «رتبک»: پروردگار تو / «أعلم»: داناتر (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مَنْ ضَلَّ عَنْ
 سَبِيلِهِ»: کسی که از راه او منحرف شده (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
 (ترجمه)

۱۱۲- «گزینهٔ ۱» (ولی برهی - ابهر)
 «بَدَعٌ»: رها می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «شاتم»: دشنام گو (رد گزینه‌های
 ۳ و ۴) / «مُهَانَأُ»: خوار (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَسْخِطُ»: (فعل معلوم و
 متعدی است، چون پس از آن مفعول آمده و دارای اعراب منصوب است)
 خشمگین می‌سازد (رد گزینهٔ ۲) / «يُعاقِبُ»: (فعل مضارع معلوم و متعدی
 است که مفعولش نیز بعد از آن آمده است؛ پس نباید آن را مجهول در نظر
 گرفت) کیفر بدهد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
 (ترجمه)

۱۱۳- «گزینهٔ ۲» (بهروز میرزایی)
 «الشُّعراءُ الإيرانيون الذين...»: شعرای ایرانی‌ای که ... (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛
 موصول در اینجا به صورت «که» ترجمه می‌شود) / «البلدان»: کشورها (رد
 گزینه‌های ۳ و ۴) / «عاشوا»: معنای ماضی استمراری نمی‌دهد (رد گزینهٔ ۱)
 «لِ»: (معنای «داشتن» در زمان حال را می‌دهد) دارند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
 (ترجمه)

۱۱۴- «گزینهٔ ۱» (کتکور سراسری ۹۸ - تهریزی)
 «الاستفادة من الجوال»: استفاده از تلفن همراه (رد گزینهٔ «۳») «لیست
 مسموحة»: مجاز نیست (رد سایر گزینه‌ها) / «فی حصّة الامتحان»: در جلسهٔ
 امتحان (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)
 (ترجمه)

۱۱۵- «گزینهٔ ۱» (سید ممدعلی مرتضوی)
 «أغضوا من صوتكم»: صدای خود را پایین بیاورید / «تفكروا»: فکر کنید (رد
 گزینهٔ ۳) / «فی الأمور»: در کارها (رد گزینهٔ ۲) / «أكثر»: بیشتر (رد
 گزینه‌های ۲ و ۴) / «تتغلبوا»: (تا) غلبه نمایید (رد گزینهٔ ۴) / «علی
 المشاكل»: بر مشکلات (رد گزینهٔ ۳) / «تصبحوا»: شوید (رد گزینهٔ ۲) / «یرید
 الله منكم»: خدا از شما می‌خواهد (رد گزینهٔ ۳)
 (ترجمه)

۱۱۶- «گزینهٔ ۲» (ولی برهی - ابهر)
 در گزینهٔ «۲»: «أزی» فعل مضارع و متکلم وحده است که به صورت ماضی
 ترجمه شده است، در این گزینه «مواعظ قیمة» نیز موصوف و صفت نکره
 هستند که به اشتباه، معرفه ترجمه شده‌اند.
 ترجمهٔ صحیح عبارت: «در قرآن لقمان را می‌بینم که به فرزندش پندهای
 ارزشمندی تقدیم می‌کند»
 (ترجمه)

۱۰۷- «گزینهٔ ۴» (ریحانه امینی)
 تشریح موارد:

- فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای
 سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از
 حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.
 - برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها در تعیین
 سرنوشتشان را انکار می‌کنند.
 - فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به عدالت پایبند باشد.
 - آدمی دربارهٔ مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به
 آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی، نیازهای ابدی و
 معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و
 از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی
 و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی
 جهان‌شمول است برخوردار باشد.
 - با وجود عدالت در فرهنگ مطلوب جهانی، می‌توان از قطبی شدن جهان،
 بهره‌کشی ظالمانهٔ برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه از
 پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۰۸- «گزینهٔ ۱» (کتاب آبی)

- امپریالیسم سیاسی از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
 - استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانهٔ کشورهای
 مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو کشورهای استعمارگر
 با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دورهٔ نفوذ یا دورهٔ استعمار نظامی و سیاسی
 خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده
 می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از
 کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.
 - موفقیت‌های استعمار قدیم در قرن‌های پانزدهم تا نوزدهم، ناشی از
 پیشرفت در زمینهٔ دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۰۹- «گزینهٔ ۲» (ارغوان عبدالملکی)

جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار
 می‌دهد، یعنی جهان غرب در استعمار فرانو، عقاید و ارزش‌ها و آرمان‌های
 فرهنگ‌های دیگر را مورد هجوم قرار می‌دهد و به جای آن، عقاید و
 ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.
 (پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحهٔ ۲۵)

۱۱۰- «گزینهٔ ۱» (ارغوان عبدالملکی)

دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته از کودتای
 نظامی نیز استفاده می‌کردند که کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹
 رضاخان و کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ پهلوی دوم (محمدرضا
 پهلوی)، دو نوع موفق از کودتاهای استعمار نو است و کودتای نوزده، نمونهٔ
 شکست‌خوردهٔ آن می‌باشد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحهٔ ۲۴)

۱۱۷- گزینهٔ «۱»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: فَلَاحِ عَجُوزٍ: کشاورزی پیر («عجوز» صفت است).
گزینهٔ «۳»: غَلِيظُ الْقَلْبِ: سنگدل / لَا تَكُنْ: نباش
گزینهٔ «۴»: مع: همراه / تُخَيِّرُنِي: من را مختیر می‌کنی؟! («تخیر» فعل مضارع از سیغۀ مخاطب و ضمیر «ی»، مفعول آن است).

(ترجمه)

۱۱۸- گزینهٔ «۳»

(سیره مہیا مؤمنی)
«بهترین بندگان خدا»: خَيْرُ عِبَادِ اللَّهِ (رد سایر گزینه‌ها) / «به دیگران سود می‌رسانند»: يَنْفَعُونَ الْآخِرِينَ (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۱۹- گزینهٔ «۱»

(مفهرعی کاظمی نصرآباری)
عبارت صورت سؤال (بهترین سخن آن است که کم باشد و راهنمایی‌کننده!) از نظر مفهوم با گزینهٔ «۱»: (هر کس سخنش کوتاه و مفید باشد، سخنش (مقام) او را بالا می‌برد!) در تناسب است.

(مفهوم)

۱۲۰- گزینهٔ «۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(پیروز وپان)
گزینهٔ «۱»: لِلْمَتَكَلِّمِ وَحْدَهُ ← للمفرد المذكر الغائب («أُنشِدْ» بر وزن «أفعل» فعل ماضی غایب از باب افعال است).
گزینهٔ «۳»: مضاف‌الیه ← مفعول (ترجمه: ملمات را سرودند ...)
گزینهٔ «۴»: مُتَعَدٌ ← لازم / له حرفان زائدان ← له ثلاثة حروف زائدة («يَسْتَفِيدُ» فعل مضارع از باب استفعال است و سه حرف زائد دارد).
(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۲۱- گزینهٔ «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(پیروز وپان)
گزینهٔ «۱»: مفعول ← حال («مُعَزِّينَ» قید حالت است).
گزینهٔ «۲»: مجرد ثلاثی ← مزید ثلاثی (فعل «خیر» بر وزن «فعل» مزید ثلاثی از باب تفعیل است)
گزینهٔ «۴»: مبنی ← معرب («رسول» جزء اسم‌های مبنی نیست)
(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۲۲- گزینهٔ «۱»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(پیروز وپان)
گزینهٔ «۲»: من مصدر «احسان» ← من مصدر «حسن» («احسان» مصدر باب افعال است، درحالی که اسم تفضیل بر وزن «أفعل / فَعْلَى» همیشه از مصدرهای مجرد ثلاثی گرفته شده است. ساخت اسم تفضیل از مصادر ثلاثی مزید دارای قاعدهٔ خاص خود است که مربوط به مباحث درسی شما نیست).
گزینهٔ «۳»: «اسم مکان» نادرست است. («مواعظ» جمع مکسر «موعظة» به معنای «پند و اندرز» است).
گزینهٔ «۴»: مصدره «الزام» ← مصدره «الترام» (از باب افتعال است)
(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۲۳- گزینهٔ «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(درویشعلی ابراهیمی)
در گزینهٔ «۱»: (الأمهات / أحسن)، در گزینهٔ «۲»: (تتواضع - الآخِرِينَ) و در گزینهٔ «۳»: (الكهْرَبَاءُ / من) صحیح است.
(ضبط حرکات)

۱۲۴- گزینهٔ «۴»

(سید مہمعلی مرتضوی)
در گزینهٔ «۴»: «أغلی» اسم تفضیل به معنی «گرانبهار، ارزشمندتر» است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینهٔ «۱»: «أذنب» فعل ماضی غایب به معنی «گناه کرد» است.
گزینهٔ «۲»: «ما أسرع» (بر وزن: ما أفعل) ساختار تعجیبی به معنای «چه سریع است» می‌باشد.

گزینهٔ «۳»: در این گزینه، کلمه‌ای با وزن مشابه اسم تفضیل دیده نمی‌شود.
(قواعد اسم)

۱۲۵- گزینهٔ «۴»

(ولی بریی - ابر)
در گزینهٔ «۴»: «أفضل» اسم تفضیل است، اما مضاف واقع نشده و پس از آن جار و مجرور آمده است نه مضاف‌الیه.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینهٔ «۱»: «أحَبَّ و أنفَع» هر دو اسم تفضیل و مضاف هستند. در گزینهٔ «۲»: «أحسن» اسم تفضیل و مضاف است. در گزینهٔ «۳»: «خیر» اسم تفضیل و مضاف است و «الناس» مضاف‌الیه آن می‌باشد. (دقت کنید «خیراً» در ترکیب «خیراً کثیراً» معنای تفضیلی ندارد و اسم تفضیل نیست).
(قواعد اسم)

۱۲۶- گزینهٔ «۳»

(لنگور، مارج از کشور ۱۴۰۱)
صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم مکان وجود داشته باشد. اسم مکان بر وزن «مَفْعَل، مَفْعَلَة» (یا جمع مکسر آن: مفاعِل) می‌آید و دلالت بر مکان وقوع فعل دارد. در گزینهٔ «۳»، «مُتَاجِرٌ» بر وزن «مفاعِل»، جمع مکسر «مُتَجَرِّجٌ»، به معنی «مغازه» و اسم مکان است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: «مظلة» به معنی «چتر» ارتباطی با مفهوم مکان ندارد.
گزینهٔ «۲»: «مأذبة» به معنی «سفرهٔ مهمانی» ارتباطی با مفهوم مکان ندارد.
گزینهٔ «۴»: «المُجَرَّبُ» با توجه به علامت فتحه روی عین‌الفعل و معنای آن (آزموده شده) اسم مفعول است.

(قواعد اسم)

۱۲۷- گزینهٔ «۳»

(سید مہمعلی مرتضوی)
در گزینهٔ «۳»: «حُسنی» اسم تفضیل بر وزن «فَعْلَى» است، در صورتی که برای مقایسه، همواره از اسم تفضیل مذکر بر وزن «أفعل» استفاده می‌کنیم؛ بنابراین در جملهٔ داده شده، «أحسن» صحیح است.

(قواعد اسم)

۱۲۸- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابور)

تشریح گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «مُصَادَقَة» مصدر باب مُفَاعَلَة است و نباید مصدر این باب را با اسم مفعول ثلاثی مزید اشتباه گرفت. در گزینه «۲»، «المُتَوَاضِع» و «المُتَكَبِّر» با توجه به معنی خود اسم فاعل هستند. در گزینه «۳»، «المُسَلِّحَة» اسم مفعول از ثلاثی مزید است، در این گزینه «مُسَرِّعِين» اسم فاعل است. در گزینه «۴»، «المَوَاعِظ» جمع مکسر «المَوْعِظَة» است و اسم مفعول نمی‌باشد.

(قواعد اسم)

۱۲۹- گزینه «۳»

(بهروز هیدریکی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الصَّالِحِينَ: درستکاران» اسم فاعل از ثلاثی مجرد (صلح) است. گزینه «۲»: «نَطَّارَة: عینک» بر وزن «فَعَالَة» است و بر ابزار و وسیله دلالت دارد. گزینه «۳»: ترجمه: «قرآن نجات‌دهنده انسان از گمراهی است.» (مطابق معنای عبارت، «مُنْقَذ» اسم فاعل است، نه اسم مفعول) گزینه «۴»: «النَّهَاءَة: جمع مکسر «النَّهَائِي»: بازدارنده» اسم فاعل از ثلاثی مجرد (نَهَى) است.

(قواعد اسم)

۱۳۰- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

برای ساخت اسم فاعل از فعل‌های ثلاثی مجرد، از وزن «فَاعِل» و از فعل‌های ثلاثی مزید، از ساختار «مُفَعِّل» استفاده می‌شود. در گزینه «۴»، «أَدْنُو» فعل ثلاثی مجرد از صیغه متکلم وحده است، پس نباید اسم فاعل آن، به ساختار «مُفَعِّل» بیاید.

(قواعد اسم)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۳۱- گزینه «۳»

(علی مسسن زاره)

«أَمَّنُوا»: (در این جا) ایمان آورده‌اید، ایمان آوردید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لِمَ»: برای چه، چرا (رد گزینه ۴) / «لِمَ تَقُولُونَ»: برای چه می‌گویید، چرا می‌گویید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لَا تَفْعَلُونَ»: انجام نمی‌دهید، عمل نمی‌کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۳۲- گزینه «۱»

(سیره میا مؤمنی)

«طَلَّبَ»: خواست، درخواست کرد (فعل باید به صورت فعل ترجمه شود، نه اسم) (رد گزینه ۲) / «اجْتَمَعَ»: (در این جا) جمع شدند (رد گزینه ۴) / «سِتٌّ وَ سَبْعُونَ»: هفتاد و شش (رد گزینه ۳) / «أَنْ يَصْطَفُوا»: که به ردیف بایستند (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۱۳۳- گزینه «۳»

(بهروز هیدریکی)

«اسْتَمَعَ»: گوش بده (رد گزینه ۱) (در ترجمه فعل امر مخاطب، نیازی به لفظ «باید» نیست ← رد گزینه ۴)
اگر ابتدای عبارت فعل امر داشته باشیم و پس از آن فعل مضارع (مجزوم) بیاید، فعل مضارع را به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌کنیم و رابط آن‌ها حرف «تا» است (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
ضمیر «ک» در گزینه «۲» نیز ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۱۳۴- گزینه «۳»

(درویشعلی ابراهیمی)

«أغلقت»: بستم / «حنقیة الماء»: شیر آب / «حتی لا تخرج»: تا بیرون نیاید
تشریح سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۱»: (این شاخه‌های سبز از درختی روینده از دانه‌ای، بالا رفته‌اند) درست است.
در گزینه «۲»: (مؤمن بخشش را شکرانه قدرت یافتن بر دشمنش قرار می‌دهد) درست است.
در گزینه «۴»: (همسایه ما آنچه را پلیس در رابطه با دزدها انجام داد، به ما اطلاع داد) درست است.

(ترجمه)

۱۳۵- گزینه «۱»

(پیروز وغان)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تسعین و اثنین ← اثنین و تسعین (در اعداد دو رقمی، ابتدا جزء یکان و بعد دهگان می‌آید)
گزینه «۳»: طَلَبًا ← طَلَبًا (معدود عدد ۱۱ تا ۹۹ مفرد و منصوب می‌آید)
گزینه «۴»: طَالِبًا ← طَالِبَةٌ (جزء ۱ و ۲ در عدد، از نظر جنس با معدود مطابق است)
الواحدة ← الأولى (با توجه به عبارت فارسی، باید از عدد ترتیبی استفاده کنیم)

(ترجمه)

۱۳۶- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروری)

ترجمه عبارت عربی: هر که نیکی بیاورد، ده برابر آن پاداش دارد.
این آیه قرآنی درباره نیکی کردن و دریافت پاداش در برابر آن است و ارتباطی به «نجات یافتن» ندارد.

(مفهوم)

۱۳۷- گزینه «۳»

(درویشعلی ابراهیمی)

کلمه «منتشرة» اسمی مفرد و مؤنث است و نقش صفت را برای «حرارة» دارد.
تشریح سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۱»، (منفصل)، در گزینه «۲»، (جار و مجرور) و در گزینه «۴» (جمع) نادرست است.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۱۳۸- گزینه «۱»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

«الصائمين» در گزینه «۱»، جمع مذکر سالم است.

در سایر گزینه‌ها «قوانین»، «الدلافین» و «المساکین» جمع مکسر هستند نه جمع مذکر سالم، چون با حذف «ین» مفرد کلمه به دست نمی‌آید.

(قواعد اسم)

۱۳۹- گزینه «۱»

(پیروز ویمان)

صورت سؤال خواسته اسمی را مشخص کنید که هم مضاف‌الیه داشته باشد و هم صفت، به عبارت دیگر، یک اسم هم مضاف و هم موصوف باشد.

در گزینه «۱»، «جذوة» برای ضمیر «ها» مضاف، و برای «المستعرة» موصوف است. پس به عبارتی، مضاف در اینجا صفت هم گرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «بعد» مضاف است و «اغبزار» مضاف‌الیه است، اما صفت وجود ندارد.

گزینه «۳»: «ذات» مضاف است و «العصون» مضاف‌الیه آن است، از طرفی «العصون» خود موصوف برای «النصرة» می‌باشد. پس اینجا هم اسم مضاف صفت ندارد)

گزینه «۴»: «أنعم» مضاف برای ضمیر «ه» و «منهمرة» خبر آن است. (پس اینجا هم اسم مضاف، صفت ندارد)

(قواعد اسم)

۱۴۰- گزینه «۴»

(سیره مینا مؤمنی)

$$۱۲ \times ۵ = ۶۰$$

$$۶۰ + ۴۵ = ۱۰۵$$

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

$$۷۲ + ۸ = ۹$$

گزینه «۲»:

$$۱۹ - ۱۷ = ۲$$

گزینه «۳»:

$$۴۵ + ۳۲ = ۷۷$$

$$۷۷ + ۱۱ = ۷$$

(عرب)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۴۱- گزینه «۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

«تعلم»: آموختن، آموزش، یادگیری / «الفنون»: حرفه‌ها، هنرها، پیشه‌ها (رد

گزینه‌های ۱ و ۴) / «یجعل»: قرار می‌دهد، می‌گرداند، می‌سازد (رد گزینه ۳)

/ «متفائل»: خوش‌بین (رد گزینه ۴) / «أموره»: کارهایش (رد گزینه‌های ۳ و

۴) / «تقدّم بلده»: پیشرفت کشورش (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۳»

(ولی بریی- ابهر)

«هؤلاء الشعراء الإيرانيون»: این شعراء ایرانی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «قد

یُشُدون»: (قد + فعل مضارع ← گاهی، شاید) گاهی می‌سرایند (رد گزینه

۴) / «یسمونها»: (فعل مضارع معلوم) آن‌ها را می‌نامند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۴»

(علی مفسن‌زاده)

«قد تضرنا»: گاهی به ما آسیب می‌رساند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مصادقة»:

دوستی (رد گزینه ۳) / «خربناها مرة»: یک بار (یک مرتبه) آن را تجربه

کردیم (آزمودیم) (رد گزینه‌های ۱ و ۳: در گزینه «۱»، لفظ «مرة» ترجمه

نشده است) / «فعلینا ألتا تجربها»: نباید آن را تجربه کنیم، نباید آن را

ببازماییم، باید آن را تجربه نکنیم (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«أوضح» اسم تفضیل بر وزن «أفعل» به معنای «واضح‌تر» است.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«شکوفه‌ها»: الأزهار / «در بهار»: فی الربیع (رد گزینه ۱) / «باز می‌شوند»:

تفتیح (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «آن‌ها را خواهیم دید»: سنشاهدها، سوف

نُشاهدها (رد سایر گزینه‌ها) / «بر شاخه‌های درختان»: علی أغصان (غصون)

الأشجار (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۶- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«التفکر» مصدر از فعل ثلاثی مزید از باب «تفعلل» است و اسم فاعل آن

«متفکر» است. همچنین نقش آن در جمله، مضاف‌الیه و مجرور است نه

خبر.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۷- گزینه «۱»

(علی مفسن‌زاده)

در گزینه «۱»، واژه «مُعَيَّنَة» با توجه به مفهوم جمله، باید به شکل (تعیین

شده) ترجمه شود، پس اسم مفعول است و شکل صحیح آن «مُعَيَّنَة»

می‌باشد. همچنین واژه «إمتحان» نیز به شکل نادرست حرکت‌گذاری شده و

با توجه به آنکه مصدر باب «إفتعال» است، باید به شکل «إمتحان» نوشته

شود.

(ضبط حرکات)

تاریخ و جغرافیا (۳) - اصلی

۱۵۱- گزینه ۳

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

بی نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به‌خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند. در نتیجه مأموران انگلستان در ایران تصمیم گرفتند تا شخص مورد اعتماد خود را به حکومت رسانند تا از طریق او بتوانند به صورت غیرمستقیم اهداف خود را در ایران پیاده کنند. دولت انگلستان برای دستیابی به اهداف خود، درصدد تغییر حکومت ایران برآمد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۵۲- گزینه ۲

(میلاد هوشیار)

آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۵۳- گزینه ۲

(علی‌مصدر کریمی)

آیرون‌ساید در قزوین با رضاخان ملاقات کرد و با توجه به اطلاعاتی که سیدضیاءالدین طباطبایی درباره او جمع‌آوری کرده بود، توانست وی را با اهداف خود هماهنگ کند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۳)

۱۵۴- گزینه ۴

(علیرضا رضایی)

رضاشاه تصمیم گرفت ریل‌های راه‌آهن از شمال به جنوب کشیده شود و بندر ترکمن را به بندر شاهپور متصل نماید؛ زیرا مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی زمینی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند و این با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۵۵- گزینه ۴

(میلاد باغ‌شینی)

مدرس سال‌ها در خوف زندانی بود. سرانجام پس از فراهم شدن زمینه، وی را از خوف به کاشمر بردند و پس از مدت کوتاهی، او را در همان جا مسموم کردند و به شهادت رساندند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۸)

۱۵۶- گزینه ۲

(فاطمه سقایی)

طول مسیر قابل‌احداث بین دو مکان = شاخص انحراف (۰/).
 $\frac{100}{1} \times \frac{7}{4} = 175$
 طول مسیر مستقیم بین دو مکان

شاخص مطلوب یعنی بدون هیچ‌گونه انحراف، ۱۰۰ در نظر گرفته می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۰)

۱۵۷- گزینه ۳

(فاطمه سقایی)

با تحلیل مسیرها و گره‌ها می‌توان قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه را بررسی کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۰)

۱۴۸- گزینه ۳

(مرتضی کاظم شیروزی)

«أحسن» اسم تفضیل است و چون مضاف واقع شده، به معنای «نیکوترین» ترجمه می‌شود ← أحسن الصفات: نیکوترین ویژگی‌ها

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «خیر من: بهتر از

گزینه ۲: «أحبب» فعل مضارع است به معنای «دوست دارم». (در این

گزینه اصلاً اسم تفضیلی نیامده است.)

گزینه ۴: «أغلی من: گران تر از

(قواعد اسم)

۱۴۹- گزینه ۲

(کتاب آبی)

اسم مکان در این گزینه وجود ندارد و «المزارعون» اسم فاعل است و معنی «کشاورزان» می‌دهد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مُبدأ» در این عبارت بر وزن «مَفْعَل» و اسم مکان است.

گزینه ۳: «مَطْبَع» در این عبارت جمع «مَطْبَع» بر وزن «مَفْعَل» و اسم مکان است.

گزینه ۴: «مَسَاكِن» در این عبارت جمع «مَسْكَن» بر وزن «مَفْعَل» و اسم مکان است.

(قواعد اسم)

۱۵۰- گزینه ۳

(پیروز ویان)

صورت سؤال، اسم فاعلی را می‌خواهد که محلّ اعرابی (نقش) فاعل هم داشته باشد؛ در گزینه ۳، «زَوَّار» جمع مکسّر «زائر» و اسم فاعل است، همچنین نقش فاعل را برای فعل «أذْهَبَ» دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «المسافرون» اسم فاعل است، اما نقش مبتدا را دارد، نه فاعل. (فراموش نکنید که در عربی، فاعل همیشه بعد از فعل می‌آید.)

گزینه ۲: در این گزینه، اصلاً اسم فاعل نیامده است.

گزینه ۴: «الكاذب» اسم فاعل است، اما بعد از فعل مجهول آمده و نقش نائب فاعل را دارد، نه فاعل.

(قواعد اسم)

۱۵۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در مدیریت حمل و نقل باید به میزان و نوع تقاضا توجه کرد. برای مثال، ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابه‌جایی دارند یا رساندن خدمات آموزشی و بهداشتی به آن‌ها ضروری است، نسبت به نواحی‌ای که تقاضای فصلی یا موقتی دارند، در اولویت قرار می‌گیرند.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای حمل و نقل، صفحه ۶۲)

۱۵۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

حوادث در حمل و نقل جاده‌ای بیش از سایر شیوه‌های حمل و نقل است.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای حمل و نقل، صفحه ۶۴)

۱۶۰- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

حمل و نقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل و نقل است.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای حمل و نقل، صفحه ۶۵)

تاریخ و جغرافیا (۳) - موازی

۱۶۱- گزینه «۲»

(علی‌محمد کریمی)

مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه به علت درگیری‌های داخلی و بی‌ثباتی سیاسی نسبت به عصر صفوی کاهش چشمگیری یافت.

(تاریخ (۳)، ایران در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۱)

۱۶۲- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

از اواخر عهد فتحعلی‌شاه، دولت انگلیس درصد برآمد که با جدا کردن سرزمین‌های شرقی ایران، منطقه‌ای حائل و تحت نفوذ خود در مرزهای هندوستان به وجود آورد. به همین منظور، در زمان محمدشاه و ناصرالدین‌شاه از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد و با اقدامات سیاسی و نظامی خود مانع سرکوب این شورش‌ها توسط سپاه ایران شد. انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۴)

۱۶۳- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۶۴- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است؛ این مهاجرت، اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد بود.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۷)

۱۶۵- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای اتفاق مثلث، دولت موقت ملی فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۸)

۱۶۶- گزینه «۴»

(زهرا رامیار)

در بررسی سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها میزان جمعیت و عملکرد آن‌ها رابطه مستقیم دارند. سکونتگاه‌های کوچک یا کم‌جمعیت معمولاً خدمات محدودی به ساکنان ارائه می‌دهند اما در سکونتگاه‌های بزرگ‌تر، تعداد و تنوع خدمات بسیار زیاد است.

به طور معمول هر چه به سمت قاعده هرم پیش می‌رویم به تبع میزان جمعیت و خدمات کمتر، حوزه نفوذ محدودتر می‌شود.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۶۷- گزینه «۳»

(زهرا رامیار)

شهرگرایی، روندی اقتصادی-اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می‌یابد. میزان تغییرات در چهره و کالبد روستاها از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر متفاوت است.

با تغییرات کالبدی روستاها، عملکردهای جدید به طور مستقل یا علاوه بر زراعت که فعالیت غالب روستانشینان است پدیدار می‌شود.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

۱۶۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی نوعی اسکان غیررسمی یا غیرقانونی هستند که در اطراف شهرهای بزرگ در نتیجه مشکل مسکن شکل می‌گیرد. البته زاغه‌نشینی علاوه بر حاشیه شهرها در نقاط مختلف شهر نیز وجود دارد.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۶۹- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در مرحله ورودی، اطلاعات به صورت رقومی به محیط نرم‌افزار GIS وارد و در آن‌جا کدبندی و ذخیره می‌شود.

در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان براساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی‌های موردنظر در قالب لایه‌های جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد. از جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف لایه جدیدی حاصل می‌شود که در برگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کاربران است.

(بغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های بغرافیایی، صفحه ۳۹)

۱۷۰- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

عبارت‌های (الف) و (ت) درست هستند.

تشریح عبارت‌های غلط:

(ب) از آنجا که حمل و نقل نقش مهمی در مکان‌گزینی واحدهای تجاری دارد جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی است.

(پ) جغرافیای حمل و نقل به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل و نقل و تأثیرات آن‌ها بر محیط به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب منطقه‌ای می‌پردازد.

(بغرافیا (۳)، بغرافیای حمل و نقل، صفحه ۴۴)

تاریخ و جغرافیا (۱)

۱۷۱- گزینه «۳»

برخی پژوهشگران معتقدند که رواج و رونق ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۴)

۱۷۲- گزینه «۲»

هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است. پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۶)

۱۷۳- گزینه «۴»

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی- قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۴)

۱۷۴- گزینه «۴»

رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند. تا اینکه در سال ۴۶ ق. م. امپراتور روم به نام ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

۱۷۵- گزینه «۳»

موزه لوور در پاریس، بریتانیا در لندن، آرمیتاژ در سن‌پترزبورگ روسیه و متروپولیتن در نیویورک قرار دارد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۶)

۱۷۶- گزینه «۲»

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی دانان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کنند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۷۷- گزینه «۴»

جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۷۸- گزینه «۲»

سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد؛ زمینه‌های پدیده کاهش رشد جمعیت چیست؟

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سؤال چه‌موقع

گزینه «۳»: سؤال چه‌کسی یا چه‌کسانی

گزینه «۴»: سؤال کجا

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۸)

۱۷۹- گزینه «۴»

پژوهشگر با مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم‌تر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۰)

۱۸۰- گزینه «۱»

بررسی نتایج تحقیقات قبلی و مرتبط با بیان مسئله تحقیق مربوط به گام اول (طرح سؤال و بیان مسئله) قبل از تدوین فرضیه (گام دوم) است. در این مرحله پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها (گام پنجم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۳»: مرحله پردازش اطلاعات (گام چهارم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۴»: جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم) به روش کتابخانه‌ای و میدانی بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۰)

تاریخ و جغرافیا (۲)

۱۸۱- گزینه «۱»

فنون‌البلدان از آثار تاریخ‌نگاری به روش ترکیبی است که در این روش، مورخ به جای ذکر همه روایت‌ها درباره یک موضوع، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.

تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه از آثار تاریخ‌نگاری به روش تحلیلی است. مورخ در این روش، با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۸۲- گزینه «۴»

از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمدبن جریر طبری است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۸۳- گزینه «۱»

از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری اشاره کرد.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۴)

۱۸۴- گزینه «۲»

با تشدید آزار مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد. در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به ذهن پیامبر (ص) و مسلمانان راه یافت.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۹)

فلسفه دوازدهم - اصلی

۱۹۱- گزینه ۳» (سبا یعفرزاده صابری)
عقل در این معنا یکی از ابزارهای شناخت انسان بوده که به کمک آن استدلال می‌کند و به دانش‌ها و حقایق دست می‌یابد. چنین قوه‌ای توانایی شناخت گسترده اما محدودی دارد به عبارت دیگر لزوماً همه امور با عقل قابل درک نیست. این تعریف جامع‌ترین تعریف بوده و شامل تمامی حیطه‌ها می‌شود.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وصول به حقایق قطعی و صددرصدی نیست. گاهی اوقات عقل انسان نیز دچار اشتباه می‌شود و ممکن است لزوماً به حقایق نرسد.
گزینه «۲»: عقل قابلیت رشد دارد و چنین قوه‌ای هیچگاه بی‌نیاز از تربیت عقلانی نیست؛ حتی پس از رسیدن به فعلیت.
گزینه «۴»: این استعداد ذاتی در تمامی انسان‌ها ثابت نیست و با توجه به میزان تمرین و تربیت آن‌ها متفاوت است.
(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۹۲- گزینه ۴» (حسن صدیقی)
روح انسانی در عین بهره‌مندی از استدلال در مرتبه عالم عقل می‌تواند حقایق را شهود کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل به عنوان موجود برتر و متعالی، در قید زمان و مکان نیست.
گزینه «۲»: علاوه بر عالم طبیعت، عوالمی دیگر نیز وجود دارد که یکی از آن‌ها عالم عقل است.
گزینه «۳»: فرشتگان از علم استدلالی بهره نمی‌برند و به جای آن حقایق اشیاء را شهود می‌کنند.
(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۹۳- گزینه ۲» (حسن صدیقی)
عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، باید قانون را رعایت کند و نباید دروغ بگوید و ... بحث می‌کند، عقل عملی نامیده می‌شود و دانشی که از این جهت به دست می‌آید، «علم عملی» نام دارد.

شناخت قوانینی که باعث زیست بهتر انسان‌ها در یک جامعه می‌شوند، از آن جهت که به بایدها و نبایدهای انسانی در سطح جامعه می‌پردازد، مربوط به دانش عملی است. سایر گزینه‌ها در حیطه علوم نظری هستند.
(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۹۴- گزینه ۱» (نیما پوهاری)
در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا (حدود قرن سوم تا نهم) بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند. حتی برخی از بزرگان کلیسا عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند و در برابر استدلال‌های عقلی می‌ایستادند و می‌گفتند که ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند.

۱۸۵- گزینه ۲» (کنکور سراسری ۱۴۰۱)
قبیله قریش، به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه و برقراری رابطه تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک، قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان قبایل دیگر داشتند؛ اما این قدرت و نفوذ را نمی‌توان به منزله حکومتی پایدار شمرد؛ زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم نبود و ثبات لازم را نداشت.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۲)

۱۸۶- گزینه ۱» (علی‌محمد کریمی)
عامل تمایز واحدهای جغرافیایی، تفاوت مکان‌ها و پدیده‌های موجود در آن‌ها است. این تقسیم‌بندی‌ها به منظور شناخت بهتر و آسان‌تر و علمی‌تر کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها صورت می‌گیرد تا برنامه‌ریزی صحیح‌تری برای آن‌ها انجام شود.

(جغرافیا (۲)، نامه هیست، صفحه ۴)

۱۸۷- گزینه ۴» (علی‌محمد کریمی)
انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی را به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی را تغییر می‌دهند؛ مانند بازارهای شناور بانکوک.

(جغرافیا (۲)، نامه هیست، صفحه ۱۱)

۱۸۸- گزینه ۴» (فاطمه سقایی)
در کانون یک ناحیه صنعتی تجمع زیاد کارخانه‌ها مشاهده می‌شود. هرچه از این کانون دور و به مرزهای ناحیه مجاور نزدیک‌تر شویم، از تمرکز و تعداد کارگاه‌ها و کارخانه‌ها کاسته می‌شود؛ تا اینکه سرانجام در ناحیه مجاور، دیگر اثری از آن‌ها نمی‌بینیم.

(جغرافیا (۲)، نامه هیست، صفحه ۱۵)

۱۸۹- گزینه ۱» (کنکور سراسری ۱۴۰۱)
انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(جغرافیا (۲)، نامه هیست، صفحه ۱۱)

۱۹۰- گزینه ۲» (فاطمه سقایی)
تعیین مرزهای دقیق نواحی، کار دشواری است، البته مرز نواحی طبیعی را آسان‌تر از نواحی انسانی می‌توان تعیین کرد. هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و تجانس در آن وجود دارد. اگر از کانون یک ناحیه جغرافیایی به اطراف آن حرکت کنیم، می‌بینیم که به تدریج از ویژگی‌ها و خصوصیات آن ناحیه کاسته می‌شود تا سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردند.

(جغرافیا (۲)، نامه هیست، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۹۸- گزینه ۲»

(حسن صدری)

هنگامی که حمل محمول بر موضوع نه از ضرورت برخوردار باشد و نه از امتناع، بنابراین حمل امکانی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حمل ضروری. خداوند واجب‌الوجود است و وجود برای او ضرورت دارد.

گزینه «۲»: حمل امکانی. مثلث می‌تواند هم قائم‌الزاویه باشد و هم می‌تواند نباشد.

گزینه «۳»: حمل امتناعی. مجموع زوایای داخلی مربع ۳۶۰ درجه است.

گزینه «۴»: حمل ضروری. دایره پنج‌ضلعی ضرورتاً ممتنع‌الوجود است.

(فلسفه دوازدهم، همان مکتبات، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

۱۹۹- گزینه ۲»

(نیما پواهری)

شریک خداوند در هر حالتی ممتنع‌الوجود است. پس موضوع محمول را همیشه می‌پذیرد و نمی‌توان خلاف آن را تصور کرد. لذا رابطهٔ وجوبی برقرار است. هر انسانی بالذات ناطق است. انسان نمی‌تواند ناطق نباشد. پس این قضیه رابطهٔ امتناعی دارد. وجود خداوند واجب و ضروری است و نمی‌تواند وجود امکانی باشد پس بین «وجود خدا» و «غیرامکانی» رابطهٔ وجوبی برقرار است.

(فلسفه دوازدهم، همان مکتبات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۲۰۰- گزینه ۴»

(نیما پواهری)

واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر هر دو ضرورت وجود دارند. اما ضرورت وجود برای واجب‌الوجود بالذات از ناحیهٔ ذات خود آن است. اما واجب‌الوجود بالغیر ضرورت وجود را از ناحیهٔ غیر دریافت می‌کند و ضرورت از جانب خود (وجوب فی نفسه) ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گونه نیست که برای واجب‌الوجود ضرورت وجود ایجاد شده باشد، واجب‌الوجود بالذات، ذاتاً ضرورت وجود دارد و وجود برایش واجب است. گزینه «۲»: این ممکن‌الوجود است که اقتضایی نسبت به بودن ندارد (یعنی می‌تواند باشد یا نباشد)، ممتنع‌الوجود اصلاً امکان وجود ندارد و همواره معدوم است.

گزینه «۳»: ممکن‌الوجود اقتضایی نسبت به وجود ندارد (این جمله به معنی این نیست که وجود ندارد، بلکه بدین معنی است که می‌تواند باشد یا نباشد). این واجب‌الوجود است که اقتضای وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، همان مکتبات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

فلسفه یازدهم**۲۰۱- گزینه ۴»**

(سبا جعفرزاده صابری)

یکی از ویژگی‌های انسان پرسشگری است. کودکان در همان سنین ابتدایی از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند و کنجکاوی خود را با گفتن کلمهٔ «چرا» به پدر و مادر خود نشان می‌دهند.

هر سؤالی که برای ما پیش می‌آید، گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم و به دنبال دانستن آن هستیم: پس پرسیدن سؤال نشانگر آگاهی از مجهولات و سعی در دانستن آن‌هاست. همچنین ما قبل از هر دانستنی مطمئنیم که می‌توانیم بدانیم پس پرسیدن سؤال نشانگر امکان شناخت نیز می‌باشد.

در گزینه‌های مطرح شده گزینه‌های «۲» و «۳» از نامهٔ پولس به قرنطیان نقل شده است که بیان می‌کند ایمان باید از آفت عقل و حکمت دور باشد و این امور با وحی تقابل دارند و در شناخت خدا و شریعت خدا نمی‌گنجند. گزینه «۴» از سخنان ترتولیانوس از آباء اولیهٔ کلیسای کاتولیک است که از مخالفان سرسخت عقل و خردورزی بود و از اساس قبول آموزه‌های کلیسا را از جهت غیرعقلی بودن یقینی می‌داند. اما گزینه «۱» دارای این مضمون است که باید علوم عقلی و حکمت فراگرفته شود و آموزه‌های مسیحیت را در امتداد کمال عقلانیت و خرد می‌داند. این عبارت نقل شده از آثار یوستین شهید از آباء کلیسا در مکتب اسکندریه است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه ۵۶)

۱۹۵- گزینه ۳»

(نیما پواهری)

دکارت به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این جمله مربوط به دیوید هیوم است. فرانسیس بیکن به‌طور کامل از عقل‌گرایی جدا نشد، بلکه به فایدهٔ بیشتر تجربه در پیشرفت تمدن جدید و زندگی بشر تأکید داشت.

گزینه «۲»: دکارت تجربه را نیز به عنوان یکی از کارکردهای عقل در کنار بدیهیات عقلی و استدلال‌های عقلی محض قبول داشت.

گزینه «۴»: دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه ۵۷)

فلسفه دوازدهم- موازی**۱۹۶- گزینه ۴»**

(حسن صدری)

تفاوت معنای کلمات هستی و چیستی صرفاً بحثی زبانی است و نه بحثی فلسفی. بحث ما در اثبات مغایرت مفهومی و فلسفی این دو مفهوم است، نه صرفاً مغایرت معنایی و شرح‌اللفظی. اما گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی به مغایرت مفهومی وجود و ماهیت اشاره می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۹۷- گزینه ۳»

(نیما پواهری)

در صورتی که محمول با موضوع اتحاد مفهومی و مصداقی داشته باشد و یا اینکه محمول از ذاتیات موضوع باشد، حمل اولی ذاتی خواهد بود. بنابراین حمل تعریف مفهومی صحیح بر ذات (انسان حیوان ناطق است)، حمل یک مفهوم ذاتی بر ذات (انسان حیوان است) و حمل یک ماهیت و ذات بر خودش (انسان انسان است)، حمل اولی ذاتی محسوب می‌شود.

اما حمل مفاهیم ذاتی یک ماهیت بر یکدیگر همیشه حمل اولی ذاتی نیست. مثلاً قضیهٔ «حیوان ناطق است» دارای حمل شایع صناعی است و «ناطق» از ذاتیات «حیوان» محسوب نمی‌شود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۵)

گزینه «۲»: روش ریاضی نیز روش عقلی محض است و در این مورد با فلسفه مشترک می‌باشد.

گزینه «۴»: فلسفه برخلاف سایر علوم موضوع خاص و محدودی ندارد و به قواعد عام و همه‌شمول وجود و موجودات می‌پردازد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲۰۶- گزینه «۴» (نیما پوهاری)

تقسیم موجودات به نیازمند (وابسته) و بی‌نیاز (غیروابسته / غنی) یک بحث پیرامون وجود و انواع وجود است، بنابراین یک بحث در دانش هستی‌شناسی است که بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به شمار می‌رود.

نکته: بحث درباره‌ی ثابت و متغیر بودن موجودات از دو جنبه بررسی می‌شود. یک بار در هستی‌شناسی که بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه است (آنگاه که منظور از حرکت تغییری باشد که از منظر وجود و قواعد وجود بررسی می‌شود). و یک بار نیز از منظر علم فیزیک بررسی می‌شود که از علوم تجربی است و جزء دانش فلسفه به معنای خاص محسوب نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۷- گزینه «۳» (علیرضا نصیری)

بنابر گفته‌ی کتاب درسی: «شاخه‌های فلسفه آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بررسی می‌کنند.» به عنوان مثال انسان‌شناسی فلسفی قوانین بنیادی وجود را در حیطة و محدوده «انسان» بررسی می‌کند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: موضوع بخش‌های فرعی فلسفه یا فلسفه‌های مضاف، علوم مختلف نیستند، بلکه این بخش‌های فلسفه نیز مانند بخش اصلی آن به بحث وجود و شناخت می‌پردازند فقط در حد و گستره علوم مختلف.

گزینه «۲»: روش فلسفی به‌طور کلی عقلی محض است و از این حیث اختلافی میان بخش اصلی و بخش‌های فرعی آن وجود ندارد.

گزینه «۴»: هر دو بخش فلسفه وظیفه فراهم آوردن بنیان سایر علوم را برعهده دارند. به عنوان مثال یکی از بنیان‌های اصلی تمام علوم تجربی از جمله فیزیک و شیمی و ... اعتبار و واقع‌نما بودن تجربه و روش تجربی است که در معرفت‌شناسی از آن گفت‌وگو می‌شود که جزء بخش اصلی فلسفه می‌باشد. همچنین فلسفه‌های مضاف نیز این کارایی را دارند و پایه و اساس سایر علوم در آن‌ها تهیه می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۰۸- گزینه «۱» (علیرضا تقی‌پور)

در این گزینه مسئله اول به حوزه فلسفه اولی که بخش اصلی و ریشه و پایه فلسفه است تعلق دارد و مسئله دوم به فلسفه اخلاق که از فلسفه‌های مضاف است تعلق دارد و فلسفه‌های مضاف بخش‌های فرعی و شاخه فلسفه محسوب می‌شوند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

اما دقت کنید که سامان دادن به امور زندگی نه صرفاً با طرح سؤال بلکه با پاسخ دادن به سؤالات به‌وجود می‌آید یعنی ما سؤالاتی را مطرح می‌کنیم به این سؤالات پاسخ می‌دهیم و امور زندگی را سامان می‌دهیم.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۴)

۲۰۲- گزینه «۲»

(سپا پیغرزاده صابری)

دقت کنید که مراحل تفکر را از مراحل تفکر فلسفی تمییز دهید. در مراحل فلسفی ما در گام اول با یک سؤال و مسئله فلسفی مواجه هستیم نه هر سؤالی و مسئله‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

به یاد داشته باشید رابطه تفکر و تفکر فلسفی عموم و خصوص مطلق است یعنی تفکر فلسفی همیشه بخشی از تفکر است اما نه بخشی جدا از تفکر بلکه بخشی مستقل در آن (علت رد گزینه ۴).

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۲۰۳- گزینه «۴»

(سپا پیغرزاده صابری)

تا قبل از سقراط فلسفه صرفاً به معنای دوستداری دانایی بود و بعدها به دانشی خاص اطلاق شد.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فلسفه ریشه‌ای یونانی دارد نه عربی.

گزینه «۲»: سقراط برای اولین بار این لفظ را به کار نبرد.

گزینه «۳»: سوفیست در ابتدا به معنای دانشمند و فرد دانا بود. فیلسوفوس (فیلسوف) نیز در گذر زمان به معنای دانشمند تلقی شد. پس دلالت اولیه سوفیست با تلقی ثانویه از فیلسوفوس در واقع یکی بود.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۷)

۲۰۴- گزینه «۱»

(حسن صبری)

با مشخص کردن موضوع یک دانش است که می‌توان محدوده مورد بررسی یک دانش را مشخص کرد. به‌طور مثال وقتی می‌گوییم موضوع علم زیست‌شناسی بررسی موجودات است از آن جهت که زنده‌اند، برای ما مشخص می‌شود که مرز و محدوده علم زیست فراتر از موجودات زنده نمی‌رود و در محدوده موجودات زنده باقی می‌ماند. به همین منوال، مشخص کردن مرز و محدوده دانش فلسفه در گرو مشخص کردن موضوع آن است و اتفاقاً با مشخص کردن موضوع فلسفه است که مسائل فلسفی و شاخه‌های فلسفه نیز مشخص می‌شوند (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۰۵- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

پایه و اساس سایر علوم در فلسفه بررسی می‌شوند اما اساس فلسفه در علم دیگری مورد کاوش و بررسی قرار نمی‌گیرد و فلسفه در این مورد بی‌همتا است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فلسفه به موجودات از آن حیث که وجود دارند (وجود بما هو وجود) می‌پردازد. سایر علوم نیز در مورد موجودات بحث می‌کنند، مثلاً فیزیک در مورد جهان مادی صحبت می‌کند که بخشی از موجودات را تشکیل می‌دهد. بنابراین این مورد تمایزبخش فلسفه با سایر علوم نیست.

۲۰۹- گزینه ۱»

(کتاب تپی)

بیمه درمانی برای دولت بار مالی دارد و منافع جمع را در نظر دارد. لغو این بیمه به نظریه اصالت فرد که منافع افراد را در نظر دارد تا اجتماع، نزدیکتر است. کم کردن مالیات ثروتمندان نیز در همین راستا است. در این دیدگاه هر کسی می‌تواند هر میزانی ثروت داشته باشد و وظیفه‌ای بیشتر از دیگران ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: آزادی شرکت‌ها، مدارس و مطبوعات خصوصی مربوط به سیاست بازار آزاد از نتایج رویکرد اصالت فرد است.

گزینه ۳: مالیات گرفتن از خانه‌های خالی و محدودیت خرید و فروش ارز، دربرگیرنده محدودیت برای مالکان آن و ناظر به تأمین منافع اجتماع است پس با اصالت جامعه تناسب دارد.

گزینه ۴: آزادی خرید و فروش مشروبات الکلی با دیدگاه اصالت فرد مرتبط‌تر است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۱۰- گزینه ۲»

(نیما بواهری)

عبارت ذکر شده یکی از سخنان کارل مارکس، فیلسوف مشهور، می‌باشد. در این عبارت آموزه اصالت جامعه دیده می‌شود که انسان‌ها و آگاهی آنان را تابع مناسبات اجتماعی می‌داند و نه برعکس (رد بخش اول گزینه‌های ۱ و ۳). بحث اصالت فرد یا جامعه یکی از بحث‌های فلسفه علوم اجتماعی است که از شاخه‌های فلسفه (فلسفه‌های مضاف) به شمار می‌رود. همانطور که خواننده‌ایم مبانی و زیربنای علوم همان اصولی است که در فلسفه مضاف متناظر با آن علم پذیرفته می‌شوند. مثلاً یک اندیشمند، بسته به اینکه در فلسفه علوم اجتماعی به اصالت فرد یا جامعه بگراید، در علم جامعه‌شناسی نظر خاصی بیان می‌کند که تابع دیدگاه پیشینی و فلسفی او می‌باشد.

نتیجه: فلسفه‌های مضاف قوانین بنیادی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های «خاص» از وجود منتقل می‌کنند، نه محدوده‌های عام! (رد بخش دوم گزینه‌های ۳ و ۴)

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۶)

منطق

۲۱۱- گزینه ۲»

(هسین آفوندری راهنمایی)

تصدیق باید تام باشد یعنی کامل بوده و منتظر ادامه جمله نباشیم. گزینه ۲» چنین ویژگی‌ای را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حکم دارد و می‌توان آن را تصدیق یا قضیه گرفت.

گزینه ۳: قضیه شرطی هست و کتاب درسی آن را نیز تصدیق می‌داند.

گزینه ۴: در جملات شرطی وجود یک جزء امری باعث نمی‌شود که آن عبارت تصدیق نباشد و همچنان آن را یک جمله خبری با معنا حساب می‌کنیم.

نتیجه: در تشخیص این نوع جملات ظاهر مهم نیست و باید به مفهوم دقت کرد.

به دلالت التزامی می‌توان برداشت یک حکم کرد.

حکم این است: برای رسوا نشدن باید هم‌رنگ جماعت شد.

(منطق، منطق، ترازی انریشه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۱۲- گزینه ۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

بیان کاربرد منطق در زندگی نوعی تعریف و توصیف علم منطق است.

(منطق، منطق، ترازی انریشه، صفحه‌های ۷ و ۱۰)

۲۱۳- گزینه ۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

آدم و آدمی و عالم و عالمی هم‌معنی هستند و مشترک لفظی نیستند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جوی اول: جوینده، جوی دوم: رودخانه

گزینه ۲: اجل اول: بزرگ، اجل دوم: مرگ

گزینه ۳: خویش اول: خود، خویش دوم: آشنا و فامیل

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۱۴- گزینه ۴»

(هسین آفوندری راهنمایی)

«دست به سر کردن» عبارتی کنایی (کنایه از گول‌زدن) است و بنابراین، دلالت التزامی دارد.

معنای اصلی «اینجا» مکان نزدیک است، خانم هاشمی هم به همین معنا (جلوی در) آن را به کار برده است، پس دلالت مطابقی است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۱۵- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این جمله منظور از «پایم»، «استخوان پایم» می‌باشد و بنابراین دلالت تضمینی است. همچنین عبارت «از درد زمین را گاز گرفتن» کنایه می‌باشد و به همین خاطر دلالت التزامی محسوب می‌شود. کلمات دیگر نیز همگی دلالت مطابقی دارند.

گزینه ۲: منظور از کشور کل آن نیست، بلکه ممکن است برخی از استان‌ها اوضاع نامساعدی داشته باشند پس دلالت تضمینی است. همچنین عبارت «تلویزیون گفت» التزام از گوینده خبر است بقیه کلمات نیز مطابقی‌اند.

گزینه ۳: کلمه «کتاب» در این جمله متن و محتوای کتاب است که جزئی از آن می‌باشد و به همین خاطر دلالت تضمینی دارد. در این جمله دلالت التزامی دیده نمی‌شود و بنابراین جواب تست خواهد بود.

گزینه ۴: منظور از «خانه» در این جمله دیوارهای خانه می‌باشد نه کل آن و بنابراین دلالت تضمینی دارد. همچنین محبت کردن دارای آرایه تشخیص و استعاره است و بنابراین دلالت التزامی دارد. باقی کلمات نیز دلالت مطابقی دارند.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۱۶- گزینه ۴»

(هسین آفوندری راهنمایی)

هدف این تست تشخیص تفاوت مغالطه اشتراک لفظ و توسل به معنای ظاهری است.

در مثال اول = گوینده: منظور دلالت التزامی از (شیر) داشته است ← شجاع بودن شنونده: برداشت مطابقی از شیر دریافت کرده است ← حیوان شیر

در این جا که تفاوت برداشت دلالت داریم ← توسل به معنای ظاهری می‌گیریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: معنای سخن ملاصدرا این نیست که فطرت اول هیچ اهمیت و ارزشی ندارد و نباید اصلاً به آن پرداخت. بلکه باید از آن عبور کرد و فراتر رفت.

گزینه «۴»: ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و این‌طور نیست که مانند در فطرت را چیزی خوب و مفید بداند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۲۲۲- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

دانش فلسفه در پی تلاش بشر برای یافتن پاسخ‌هایی قانون‌مند به سؤالات ریشه‌ای و بنیادین به وجود آمده است. ما با دقت در این سؤالات در می‌یابیم که این قبیل سؤالات به موضوعات اساسی و بنیادی مربوط است که بدون در دست داشتن پاسخ درست و قانع‌کننده برای آن‌ها، تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه و سرانجام روشنی نخواهد انجامید. بنابراین دانش فلسفه که وظیفه بررسی قانون‌مند این سؤالات را برعهده دارد باعث می‌شود تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه روشن برسد.

نکته: پرداختن جدی و مستمر به سؤالات دسته دوم مربوط به «تفکر فلسفی» است نه «دانش فلسفه».

نکته: دست‌یابی به جواب تمام سؤالات بنیادین تاکنون برای انسان میسر نشده و دانش فلسفه نیز ادعای چنین دست‌یافتی را ندارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۵ و ۶)

۲۲۳- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

«فلسفه» کلمه‌ای عربی است که ریشه آن واژه «فیلسوفیا» به معنی دوستداری دانایی می‌باشد (رد گزینیه‌های ۱، ۲ و ۳). این کلمه در طول زمان تغییر معنایی مختلفی داشته است. فلسفه در ابتدا به معنی عام دانش تغییر معنا یافت و سپس فقط در معنی متافیزیک یا فلسفه اولی به کار رفت که یک دانش خاص محسوب می‌شود (رد گزینیه‌های ۱ و ۲).

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۲۴- گزینه «۱»

(نیم پوهاری)

مبنای خصوصیات اشیاء همان وجود است. درست است که فلسفه به خصوصیات اشیاء نمی‌پردازد و این کار علوم گوناگون است، اما مبنای خصوصیات اشیاء (یعنی همان وجود) را می‌توان موضوع فلسفه قلمداد کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: علوم تجربی هم در باب موجودات طبیعی احکام عام و کلی بیان می‌کنند. ثانیاً موضوع فلسفه به موجودات خاصی محدود و محصور نمی‌شود. گزینه «۳»: مبدأ و منشأ نخستین وجود همان خداوند است. فلسفه به خود هستی و احکام آن می‌پردازد، نه یک موجود خاص.

گزینه «۴»: اسباب یعنی علت‌ها. هرچند در فلسفه به شناخت اصل و رابطه علیت می‌پردازیم، اما اولاً این مورد یکی از مسائل فلسفه است و نه موضوع اصلی آن، ثانیاً کشف علل اشیاء در خود علوم تحقق می‌یابد و فلسفه به دنبال یافتن علت‌ها و معلول‌های آن مشخص نمی‌گردد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۹)

در مثال دوم = گوینده: منظور دلالت مطابقی داشته است ← حیوان شیر شنونده: برداشت مطابقی داشته است ← شیرآلات ساختمانی در اینجا هر دو مطابقی و اصلی هستند اما یکی از آن‌ها معنای شیر جنگل و دیگری شیرآلات ساختمانی است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۲۱۷- گزینه «۱»

(فرهار قاسمی نژاد)

گلیوم اول به معنی نوعی فرش است و گلیوم دوم یعنی گل هستیم (گل + ایم). بنابراین اینجا با مغالطه اشتراک لفظ مواجه هستیم.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۱۸- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی نژاد)

«شکست» مشخص نیست به میز برمی‌گردد یا به پای حمید.

هرگاه مشخص نباشد که یک فعل یا وصف یا عبارت به چه چیزی ارجاع می‌دهد و مربوط است، آن را مغالطه ابهام در مرجع ضمیر محسوب می‌کنیم.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۷)

۲۱۹- گزینه «۲»

(حسن صدیقی)

الف) در اینجا مشخص نیست ضمیر «من» در جمله دوم به خود «عرفان» برمی‌گردد یا به «من» گوینده. آیا «عرفان» خودش باید بیشتر روی ریاضی وقت بگذارد یا «من» باید بیشتر روی ریاضی وقت بگذارم؟ مرجع ضمیر مشخص نیست.

ب) در اینجا مغالطه نگارشی کلمات رخ داده است زیرا علائم حرکتی و سجاوندی آورده نشده است. به دو شکل می‌توان این جمله را خواند: ۱- به نظر، امیرحسین عزیزی دانشجوی خلاق است. ۲- به نظر امیرحسین، عزیزی دانشجوی خلاق است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

۲۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

در گزینه چهارم صرفاً با یک عبارت دو پهلو و دو معنایی روبه‌رو هستیم که موارد نگارشی در رفع آن تأییدی ندارند (یک معنا این که به جای یزید باید به او لعنت کرد و یک معنا این که او اجازه نمی‌دهد کسی یزید را لعنت کند). در سایر گزینه‌ها موارد نگارشی در معنا مؤثر هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه در شیوه نگارش کلمات (می‌گنی و می‌گنی)

گزینه «۲»: مغالطه در شیوه نگارش کلمات (زیاد و ز یاد)

گزینه «۳»: مغالطه در شیوه نگارش کلمات (سمرقند و سمر، قند)

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

فلسفه یازدهم**۲۲۱- گزینه «۳»**

(نیم پوهاری)

ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند.

۲۲۵- گزینه ۳»

(علیرضا تقی پور)

فلسفه درباره بنیادی ترین و نهادهی ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و این تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌هاست.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۲۶- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنماچی)

پرسش شماره چهار درباره مباحت معرفت‌شناسی سؤال می‌کند و چون معرفت‌شناسی بخش ریشه‌ای فلسفه است، سؤالات این بخش از مسائل فلسفه مضاف بنیادی تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

پرسش اول در فلسفه جامعه‌شناسی و پرسش دوم در فلسفه اخلاق و پرسش سوم در فلسفه تاریخ جای می‌گیرد.

توضیح نکات درسی:

سؤالات فلسفه مضاف و سؤالات بخش ریشه‌ای فلسفه (معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی) همه فلسفی و اساسی هستند؛ اما سؤالات معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی نسبت به سؤالات فلسفه‌های مضاف بنیادی تر و اساسی تر هستند.
(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۳)

۲۲۷- گزینه ۲»

(علیرضا نصیری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه صحیح است. بخش اصلی فلسفه خود به دو بخش «هستی‌شناسی» و «معرفت‌شناسی» تقسیم می‌شود.

گزینه «۲»: شناختن هستی و اشیاء فرع بر امکان شناختن است، نه بالعکس. بنابراین این گزینه نادرست بوده و جواب تست خواهد بود.

گزینه «۳»: این که آیا انسان قادر است که به حقیقت و ذات و کنه اشیاء معرفت و شناخت پیدا کند یا نه، از جمله مسائل حوزه معرفت‌شناسی است که بخشی از قسمت اصلی و ریشه‌ای فلسفه است.

گزینه «۴»: شناسایی وجود و موجودات بدون هیچ قید دیگر (وجود بما هو وجود)، هستی‌شناسی نام دارد که بخش اصلی فلسفه را تشکیل می‌دهد.
(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۲۲۸- گزینه ۳»

(الهه فاضلی)

هر علمی به جهت موضوع خود از سایر علوم متفاوت شده است. اینکه فلسفه را پایه سایر علوم بدانیم به این دلیل است که فلسفه به بنیادی ترین موضوعات می‌پردازد که در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» ذکر شده است.

در گزینه «۳» به روش فلسفه اشاره شده است که با ریاضیات و علم منطق نیز مشترک است. و دلیل بر پایه و اساس بودن آن برای سایر علوم نمی‌باشد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۲۲۹- گزینه ۲»

(علیرضا تقی پور)

دیدگاه‌های اندیشمندان درباره مسائل فلسفه اولی، مباحث فلسفه‌های مضاف را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد، نه برعکس. برای مثال فیلسوفی که عالم را مادی می‌داند، نظرات او در معرفت‌شناسی یا فلسفه جامعه‌شناسی نیز براساس اصالت ماده است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۲۳۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

اگر کسی در وجودشناسی پذیرفته باشد که «وجود بر دو قسم مادی و مجرد از ماده است» چنین کسی در انسان‌شناسی فلسفی خود می‌تواند بگوید که انسان نیز دارای دو بُعد مادی و مجرد است. حال، کسانی که معتقد باشند انسان دارای این دو بُعد است، در علم روان‌شناسی به بُعد مجرد او هم می‌پردازند و جایگاه آن را در رفتار و تربیت نشان می‌دهند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

روان‌شناسی

۲۳۱- گزینه ۲»

(مهسا عفتی)

انسان‌ها سعی می‌کنند با استفاده از اطلاعات خام موجود در حافظه، استنباط‌های زیادی داشته باشند و به مراتب بالاتر شناخت دست یابند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۱)

۲۳۲- گزینه ۳»

(فرهاد علی نژاد)

فرضیه، پاسخی است تا حد امکان سنجیده به مسائل علمی؛ پس نمی‌توان گزاره‌های پرسشی (گزینه ۱) و گزاره‌هایی که پاسخ خاصی به سؤال نمی‌دهند (گزینه ۴) را فرضیه دانست. در مورد عبارت گزینه «۲» باید گفت تمام عوامل ممکن برای اضطراب در آن هست و عملاً اگر بخواهیم با روش تجربی این گزاره را آزمایش کنیم، هر نتیجه‌ای از آن می‌توان گرفت! پس این گزاره هم فرضیه نیست، چون شرط «سنجیده‌بودن» را ندارد. اما در عبارت گزینه «۳» تنها یک عامل مشخص برای پدیده روانی ذکر شده است که می‌توان آن را به راحتی آزمایش کرد و بنابراین، همین گزینه جواب درست است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۳۳- گزینه ۴»

(ممیرضا توکلی)

گزینه «۱»: عبارت صورت سؤال در باب ماهیت رؤیاهای نیست؛ بلکه تمرکز آن بر نمود پیدا کردن امیال است.

گزینه «۲»: اصول تجربی باید تکرارپذیر و شفاف باشند.

گزینه «۳»: چگونگی نمودیافتن امیال مربوط است به مرحله بعد از این سؤال و نه پیش از آن.

گزینه «۴»: این گزینه صحیح است؛ زیرا پیش از هر چیز باید مفهوم مد نظر را به دقت توصیف کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۹)

۲۳۴- گزینه ۳»

(مهوری باهری)

معتبر و پذیرفته بودن یک پاسخ لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست و ممکن است پاسخی که امروز مورد قبول و علمی است پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایش‌های قبلی و یا تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان کنار گذاشته شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۳)

۲۳۵- گزینهٔ «۲»

(همیدرضا تولکی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴» به توصیف اشاره دارند و هر دوی آن‌ها یک ایراد مشترک دارند و آن هم این است که دانشمند بدون سوگیری و پیش‌فرض جلو می‌رود، در حالی که در واقعیت، هرگز نمی‌توان ذهن را بدون پیش‌فرض پیش برد.

گزینهٔ «۲» به پیش‌بینی اشاره دارد.

گزینهٔ «۳» می‌گوید که برای پیش‌بینی، کافی است که تبیین کنیم اما توصیف هم لازم است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۳۶- گزینهٔ «۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

هیچ‌یک از روش‌های کسب معرفت بر دیگری برتری ندارند و نباید آن‌ها را در مقابل یکدیگر قلمداد کرد، بلکه مکمل یکدیگر هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: تعداد منابع آگاهی و معرفت براساس حصر عقلی شمارش شده است و هر روشی، قاعدتاً در یکی از این چهار مورد جای می‌گیرد.

گزینهٔ «۲»: شخص می‌تواند فقط از داروین نقل‌قول بیاورد، نه اینکه شیوهٔ استدلال تجربی او را پیاده کند؛ در این صورت، او از استناد به سخن بزرگان به معرفت رسیده است، نه روش تجربی.

گزینهٔ «۳»: پاسخ سؤال واحد یکی است و اگر به دو جواب رسیدیم، دست‌کم یکی از جواب‌ها با قاطعیت اشتباه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۲۳۷- گزینهٔ «۲»

(مهوری پاهری)

هر بررسی روان‌شناختی تحت تأثیر توصیف انتخاب شده از آن پدیده است و تفاوت در تعاریف موجب تفاوت در مسیر بررسی علمی و نتایج می‌شود. برای مثال زمانی که موضوع «هوش»، مهارت‌های سازش فرد با محیط تصور شود نتیجهٔ به‌دست آمده متفاوت از شرایطی است که «هوش» مهارت‌های فرد در حافظه و حل مسائل انتزاعی پنداشته شود. این تکرر و دشواری در رسیدن به تعریفی واحد در موضوعات روان‌شناختی موجب تکرر و تنوع در نتایج به دست آمده از این پژوهش‌ها است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۲۳۸- گزینهٔ «۴»

(همیدرضا تولکی)

گزینه‌های «۱» و «۴» هر دو به مفاهیمی ماورایی اشاره می‌کنند اما گزینهٔ «۱» به جهت قرارگرفتن در دایرهٔ درمان روان‌شناختی، در روان‌شناسی بحث می‌شود و همچنین صحبت کردن در حیطهٔ مطالعاتی روان‌شناسان جای می‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحهٔ ۲۰)

۲۳۹- گزینهٔ «۴»

(مهوری پاهری)

هدف محوری روان‌درمانی «کنترل» موضوع یا موضوعات مشخصی است تا شرایط فرد مراجع تغییر کند. برای رسیدن به هدف کنترل در این فرآیند لازم است تا روان‌درمانگر نگاهی تا حد ممکن شفاف و دقیق به چیستی (توصیف) و چرایی (تبیین) موضوع مراجعه داشته باشد؛ زیرا کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد آسان‌تر است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۴۰- گزینهٔ «۲»

(مهسا عفتی)

اگرچه ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد، مسائلی را حل کنند، اما اگر پاسخ آن‌ها به وسیلهٔ دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعهٔ روش علمی قرار نمی‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحهٔ ۱۹)

اقتصاد

۲۴۱- گزینهٔ «۳»

(نسرین یعفری)

الف) قیمت‌های ۹۹۹,۹۹۹ تومان و ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان، فرقی با هم ندارند و تولیدکنندگان با استفاده از این «حقه‌های فروش» مصرف‌کنندگان را به اشتباه می‌اندازند و فروش خود را بالا می‌برند.

ب) تولیدکنندگان با افزایش تولید پوشاک بزرگسال سود بیشتری می‌برند، زیرا تقاضای پوشاک بچه‌گانه کاهش یافته و هزینهٔ تولید پوشاک بچه‌گانه و فروش کم آن سبب کاهش سود می‌شود.

پ) در واقع هزینهٔ فرصت تولید یک دست پوشاک بزرگسال برابر با ۵ دست پوشاک بچه‌گانه است.

ت) این عبارت به هیچ‌یک از مفاهیم خواسته شده در صورت سؤال اشاره ندارد.

(اقتصاد، اصول انتقاب درست، صفحه‌های ۲۵، ۲۶، ۲۹ و ۳۲)

۲۴۲- گزینهٔ «۲»

(نسرین یعفری)

هزینهٔ تولید - درآمد حاصل از فروش = سود ماشین لباسشویی

$$\text{تومان } ۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۰۰۰,۰۰۰ =$$

در صورت سؤال ذکر شده است با صرف‌نظر کردن از تولید یخچال،

$$\text{تومان } ۲,۷۰۰,۰۰۰ \text{ تومان کمتر سود کرده است، در نتیجه اگر این تولیدکننده به}$$

تولید یخچال می‌پرداخت، معادل ۵,۷۰۰,۰۰۰ تومان سود می‌کرد:

$$\text{تومان } ۵,۷۰۰,۰۰۰ = ۲,۷۰۰,۰۰۰ + ۳,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سود حاصل از فروش یخچال}$$

هزینهٔ تولید - درآمد حاصل از فروش (قیمت فروش) = سود یخچال

$$\text{تومان } ۸,۲۰۰,۰۰۰ = x - ۲,۵۰۰,۰۰۰ \Rightarrow x = ۵,۷۰۰,۰۰۰ \Rightarrow$$

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۴۳- گزینهٔ «۳»

(کتاب آبی)

الف) اگر فرد تمام پول خود را به خرید کالای X اختصاص دهد می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند و با توجه به اینکه قیمت هر واحد از کالای X، ۴۰ هزار تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{هزار تومان } ۲۰۰ = ۵ \times ۴۰ = \text{پول در اختیار فرد}$$

ب) قیمت هر واحد از کالای Y، برابر است با:

$$\text{هزار تومان } ۲۰ = \frac{۲۰۰}{۱۰} = \text{قیمت هر واحد از کالای Y}$$

حال اگر فرد بخواهد ۳ واحد از کالای X را خریداری کند، خواهیم داشت:

$$۲۰۰ = ۲۰y + ۱۲۰ \Rightarrow ۲۰۰ - ۱۲۰ = ۲۰y \Rightarrow ۸۰ = ۲۰y \Rightarrow y = ۴$$

$$\text{واحد } ۴ = y \Rightarrow ۲۰y = ۸۰ \Rightarrow ۲۰۰ - ۱۲۰ = ۲۰y \Rightarrow ۲۰۰ - ۱۲۰ = ۲۰y \Rightarrow ۸۰ = ۲۰y \Rightarrow y = ۴$$

(اقتصاد، اصول انتقاب درست، صفحهٔ ۲۸)

۲۴۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در آن واحد نمی‌توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید؛ یعنی هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است.

گزینه «۲»: اگر یک کشور کالاهایی را از دیگر کشورها بخرد، هنوز با کمیابی و مبادله مواجه است.

گزینه «۳»: تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیریتان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند.

(اقتصاد، اصول انقلاب در دست، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۹)

۲۴۵- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

الف) درآمد سالیانه کارگاه تولیدی:

$$\text{تومان } 272,500,000 = 500 \times 54,500$$

$$\text{میلیون تومان } 272/5 =$$

هزینه‌های سالیانه کارگاه تولیدی:

$$\text{میلیون تومان } 18 = 1/5 \times 12 = \text{اجاره‌بهای سالیانه کارگاه}$$

$$\text{میلیون تومان } 158/4 = 2/2 \times 6 \times 12 = \text{حقوق سالیانه کارگران}$$

$$\text{میلیون تومان } 19/8 = 1/5 \times 2/2 \times 6 = \text{هزینه استهلاک سالیانه}$$

مجموع هزینه‌های سالیانه کارگاه تولیدی

$$\text{میلیون تومان } 227/5 = 18 + 158/4 + 24 + 19/8 + 7/3 =$$

عملکرد سالیانه بنگاه تولیدی:

میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌ها است، در نتیجه بنگاه تولیدی سودده است و در پایان سال مالی سود کسب کرده است.

هزینه‌های سالیانه - درآمد سالیانه = سود سالیانه

$$\text{میلیون تومان } 45 = 272/5 - 227/5 =$$

ب) ۲۰ درصد فروش بیشتر برابر است با افزایش ۲۰ درصدی درآمد، که این میزان به سود کارگاه اضافه می‌شود:

میزان افزایش در درآمد سالیانه کارگاه تولیدی

$$\text{میلیون تومان } 54/5 = 272/5 \times \frac{20}{100} =$$

حقوق ۲ کارگر از مجموع هزینه‌های سالانه کارگاه کاسته می‌شود که این میزان نیز به سود کارگاه اضافه می‌شود:

میزان افزایش در سود سالیانه کارگاه تولیدی

$$\text{میلیون تومان } 52/8 = 2/2 \times 2 \times 12 =$$

میزان افزایش در سود سالیانه کارگاه تولیدی

$$\text{میلیون تومان } 107/3 = 54/5 + 52/8 =$$

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۴۶- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

فرد باید سود حاصل از هر سرمایه‌گذاری را محاسبه کند و سپس بهترین انتخاب خود را انجام دهد. بهترین انتخاب، انتخابی است که بیشترین منافع و سود را برای فرد به همراه داشته باشد.

- سود سالانه حاصل از راه‌اندازی یک گلخانه: ۱۵۰ میلیون تومان

- سود سالانه حاصل از سپرده‌گذاری در بانک:

$$\text{میلیون تومان } 136/4 = 620 \times \frac{22}{100}$$

- سود سالانه حاصل از راه‌اندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی: از ۱۶۸

میلیون تومان تا ۱۹۲ میلیون تومان

اگر سود ماهانه برابر با ۱۴ میلیون تومان باشد:

$$\text{میلیون تومان } 168 = 14 \times 12$$

اگر سود ماهانه برابر با ۱۶ میلیون تومان باشد:

$$\text{میلیون تومان } 192 = 16 \times 12$$

- سود سالانه حاصل از خرید و فروش رایانه و تلفن همراه:

$$\text{میلیون تومان } 136 = 68 \times 2$$

- سود سالانه حاصل از خرید چند هکتار زمین کشاورزی پسته در روستای

پدري:

$$\text{میلیون تومان } 160 = 220 + 2 =$$

بهترین انتخاب، انتخابی است که بیشترین منافع و سود را برای فرد به همراه داشته باشد. یعنی راه‌اندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی. با انتخاب راه‌اندازی کارگاه تولید محصولات کنجدی، منافع مورد انتظار از دومین انتخاب خوب خود (یعنی ۱۶۰ میلیون تومان سود ناشی از سود سالانه حاصل از خرید چند هکتار زمین کشاورزی پسته در روستای پدري) را از دست داده است که اقتصاددانان به این هزینه مهم، «هزینه فرصت» می‌گویند.

(اقتصاد، اصول انقلاب در دست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۲۴۷- گزینه «۲»

(موری ضیائی)

الف) بررسی قسمت گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا کارآفرین ایده‌های خود را به کسب و کار جدید تبدیل می‌کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ زیرا کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد.

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید را راه‌اندازی کنند.

گزینه «۴»: درست است.

ب) کارآفرینان موفق ریسک‌پذیرند به این معنا که پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۲۴۸- گزینه «۴»

(نسرین پعفری)

الف) هزینه فرصت انتقال از نقطه C به B برابر با ۱۰۰ واحد سلاح‌های نظامی است که از تولید آن‌ها صرف‌نظر شده است.

هزینه فرصت انتقال از نقطه B به A برابر با ۲۰۰ واحد سلاح‌های نظامی است که از تولید آن‌ها صرف‌نظر شده است.

در نتیجه: هزینه فرصت انتقال از نقطه C به B کمتر از هزینه فرصت انتقال از نقطه B به A می‌باشد.

ب) هنگامی که تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون اینکه کالاهای دیگر حذف گردند، در نتیجه در نمودار مرز امکانات تولید صورت سؤال، در نقطه F قرار داریم و اگر بخواهیم تولید سلاح‌های نظامی ثابت و تولید کالاهای و خدمات رفاهی افزایش یابد، از نقطه F به A منتقل می‌شویم. با حرکت از نقطه F به A میزان کالاهای نظامی ۲۰۰ واحد و ثابت می‌ماند ولی میزان کالاهای و خدمات رفاهی از ۲ به ۶ افزایش می‌یابد.

پ) به هنگام حرکت روی منحنی از سمت راست به چپ، از میزان تولید کالاهای رفاهی کاسته می‌شود و به میزان تولید سلاح‌های نظامی افزوده می‌شود، در نتیجه با توجه به گزینه‌ها: حرکت از نقطه A به B قابل قبول است.

ت) توجه داشته باشید هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

در نتیجه می‌شود نتیجه گرفت تولید در نقطه‌ای زیر مرز امکانات تولید است (نقطه F) و با اختصاص مقداری از سرمایه‌ها، منابع و نیروی کار مازاد به تولید کالاها و خدمات رفاهی و مقداری هم به تولید سلاح‌های نظامی، از نقطه F به نقطه‌ای مانند B منتقل شویم. در این حالت میزان تولید سلاح‌های نظامی از ۲۰۰ به ۴۰۰ و میزان تولید کالاها و خدمات رفاهی از ۲ به ۴ افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۴)

۲۴۹- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

پول آب، برق، گاز، عوارض شهرداری و مالیات ماهانه

میلیون تومان $420 + 12 = 432$

میلیون تومان $1/5 \times 10 = 2$ دستمزد ماهانه کارگران

میلیون تومان $48 + 35 + 15 = 98$ مجموع هزینه‌های تولید ماهانه

= مجموع هزینه‌های ماهانه تولید با احتساب هزینه فرصت

هزینه فرصت + هزینه‌های تولید

میلیون تومان $98 + 5 = 103$

(هزینه فرصت ماهانه احداث کارخانه، حقوق ماهانه یک اداره دولتی است که

فرد از آن صرف نظر کرده است.)

میلیون تومان $1,200 + 12 = 1,212$ درآمد ماهانه

مجموع هزینه‌های ماهانه - درآمد ماهانه = سود یا زیان ماهانه

(ضرر یا زیان) میلیون تومان $-3 = 1,000 - 1,003$ سود یا زیان ماهانه

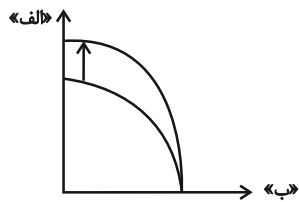
با در نظر گرفتن هزینه فرصت، صاحب بنگاه دچار ضرر و زیان شده است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۴)

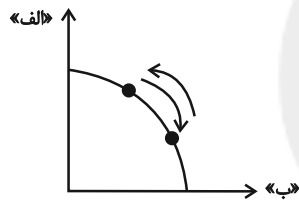
۲۵۰- گزینه «۲»

(مهردی ضیائی)

زمانی که شرکت منابع تولید کالای «الف» را افزایش دهد، منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا حرکت خواهد کرد.

زمانی که شرکت تولید یکی از کالاها را افزایش و تولید کالای دیگر را کاهش دهد، تولید آن شرکت بر روی مرز امکانات تولید جابه‌جا خواهد شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شرکت تصمیم می‌گیرد تا کارگران غیرفعال خود را به تولید بیشتر کالای «الف» به کار گیرد. (این عامل باعث حرکت از نقطه‌ای از زیر مرز امکانات تولید به نقطه‌ای بر روی مرز امکانات تولید می‌شود.)

- شرکت به دلیل افزایش تقاضای مشتریان تولید کالای «الف» را افزایش می‌دهد. (این عامل باعث حرکت از نقطه‌ای بر روی مرز امکانات تولید به نقطه‌ای دیگر بر روی مرز امکانات تولید می‌شود و چون میزان تولید کالای «الف» افزایش یافته است از سمت راست به چپ جابه‌جا می‌شویم.)

گزینه «۳»: شرکت در خط تولید جدید خود تولید کالای «الف» را افزایش و تولید کالای «ب» را کاهش می‌دهد. (بر روی مرز امکانات تولید از سمت راست به چپ جابه‌جا می‌شویم.)

- شرکت چند کارگر جدید برای تولید کالای «ب» استخدام می‌کند. (منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا حرکت خواهد کرد.)

گزینه «۴»: شرکت فناوری جدیدی را برای تولید هر دو کالا خریداری می‌کند. (منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا حرکت خواهد کرد.)

شرکت زمین بزرگتری را برای افزایش تولید محصولات اجاره می‌کند. (منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا حرکت خواهد کرد.)

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۴)

روان‌شناسی

گزینه ۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

در مشاهده، از آنجا که شخصی که مورد مشاهده قرار می‌گیرد، هیچ دخل و تصرفی در اطلاعات جمع‌آوری شده ندارد و فقط مشاهده‌گر (گاهی بدون اطلاع او) به ثبت رفتارهایش می‌پردازد، دوری از تعصب و پیش‌داوری یکی از اصول اساسی کار است. اگر مشاهده‌گر در مورد رفتار مورد مطالعه پیش‌داوری داشته باشد، ممکن است تفسیر خودش از آن رفتار را ثبت کند، نه آنچه را واقعاً مشاهده می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۷)

گزینه ۲»

(موسا عفتی)

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها باید متغیرهای مورد نظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

گزینه ۴»

(مهمبر رسایی)

- کاربردی‌ترین تعریف روش علمی: «فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین».

- در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۷)

گزینه ۱»

(موسا عفتی)

فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

گزینه ۳»

(موسا عفتی)

به ترتیب فقها به آیات الهی استناد کرده، پزشکان از روش‌های تجربی و فلاسفه از عقل استفاده می‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

گزینه ۳»

(مهمبر رسایی)

گذشت زمان و تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی و همچنین مبانی و پیش‌فرض‌های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم، باعث تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۰)

گزینه ۳»

(موسا عفتی)

بررسی تأثیر رفتار معلمان بر یادگیری دانش‌آموزان به راحتی از طریق روش مشاهده قابل بررسی نمی‌باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۷)

گزینه ۲»

(مهمبر رسایی)

- دانشمند با «طرح مسئله» موقعیت ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند. (نادرست)

- مصاحبه، برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است. (نادرست)

- روان‌شناسی نوین، در تبیین موضوعات مورد مطالعه، با واژه «شناخت» بسیار سروکار دارد. (درست)

- متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به‌دست آورده‌اند، به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند. (نادرست)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸، ۲۱ و ۲۸)

گزینه ۴»

(موسا عفتی)

گزینه‌های «۱» تا «۳» مربوط به روش آزمون‌ها و گزینه «۴» مربوط به روش مصاحبه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

گزینه ۲»

(موسا عفتی)

هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی، تکیه داشت باشد، پردازش ادراکی است و پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی، تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد، پردازش مفهومی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)